

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36, FÉLÉVRE 18, NEGYEDÉVRE 9, EGYHÓRA 3 PÉNZ. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKEZNEP 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR. KÜLFÖLDRE A KÉTSZERESÉ. — MEGJELENIK HETFO KIVÉTELELVEL MINDEN NAP. KIADÓ: A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FARKAS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM 10-20. ÉJJELE: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM: 18. ÉS 8-12. FŐKIADÓ HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM 18. ÉS 8-12. FŐKIADÓ HIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. TELEFONSZÁM: 575

romszinü
16 nagy
ó u. 21.
rnok.
1733—b

ó elárusi-
en. Do-
1688—b

Magyar
tartalmu
mi szá-
Morvai
Varga u.
2075-d

nc
ött elve-
telen, de
a becsü-
zolgáltas-
Ujság ki-
1365—c

on azzal,
végzett
juttatná.
u. 10.
1349—d

kszerüen.
1345—d

zéshez
is ki-
gositással
nk. Fa-
Debre-
3. 1655c

lapja
csak 1.90
Morvai
an, Var-
3-80.
2075—d

liternél
5 li-
nál Var-
1491—d

EGLA
Lukács
Debre-
József ut
1100—d

készül-
26. sz.
észítő.
1081—c

t 26.,
ben min-
tő első-
Olcso
1500—d

Hírlap
lenő ju-
80 fillér.
Morvai Bé-
Varga
2075-d

a elve-
1. szám
ó magas
Janko-
1660—b

met nős-
környé-
st, fehér
vre hall-
ető jele:
gyógyult
megta-
1-a. sz.
tal fő-
jutalom-
1370—d

Karácsonyi jóakarát.

Irta: **Dr. BALTAZÁR DEZSŐ**, a tiszántuli református egyház püspöke.

Az angyallal megjelent mennyei seregek sokasága az első karácsony örömezenetét ezzel a himnusszal adta tudtúl a sóvárgó viágnak: „*Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, e földön béke és az emberekhez jó akarát.*” A himnusz három részből áll: Az első rész nemcsak annak egyszerű megállapítása, hogy az Istennek a magasságos mennyekben dicsősége van, hanem felhívás, hogy az Isten dicsőségét ismerje el minden lélek. *Minden lélek magasztalja az Urat, mert örökké való az ő irgalmassága.* Hit nélkül nincs Isten dicsőítése és magasztaltatása. A hittel pedig együtt jön természetesen, önkéntelenül. Valami feltétel félét is fedezhetünk fel a mennyei seregek kijelentésében. A feltétel az Istenben való hit; az Isten dicsőítése. Minek a feltétele ez a hit, ez a dicsőítés? Annak, ami a mennyei seregek himnuszának második és harmadik részében van kijelentve. A föld békeségének, az emberekhez való jóakarátnak.

A föld békesége azt jelenti, hogy Isten megbékült, kiengesztelődött az emberekkel. Multjok bűneitől eltekint; csak ezután higjenek benne s abban, akit megváltani elküldött ugyanis mint tökéletes Istent, ugyanis mint tökéletes embert, teljes hatalommal és bűn nélkül.

A jóakarát pedig azt jelenti, hogy Isten mindenkinek javát akarja. Tehát csak teljesíteni kell az ő isteni követének parancsát, csak ki kell alázatos hittel nyújtani feléje a kezeket és a jóakarát mindjárt cselekedetté változik. Aldássá e földi életben és idvességgé az örökkévalóságban. Nem olyan jóakarát ez, mint amiről a közmondás szava így szól: „*a pokol tornáca is jóakarattal van kiköveve.*” Hatalmas mondás ez. A gondolatok és eszmék tisztázása végett jó a szemébe nézni. Az előtt a legfelső számonkérő szék előtt ugyanis, amelynek ítéletétől

függ a jobb vagy balkéz felől állítás; az idvességre vagy kárhozatra juttatás, sem a gonosz cselekedet cselekvője, sem a jó cselekedet elmulasztója nem mentheti magát azzal, hogy jót akart. Ez a mentség csak akkor áll helyet s talál elfogadásra Isten ítélszéke előtt, ha a jóakarát végrehajtását olyan külső erő akasztja meg, amit a jóakaró legjobb igyekezete mellett sem volt képes leküzdeni. A végrehajtás nélkül maradt jóakarátoknak az ilyenféle jóakarát a kisebb részét képezi. A nagyobb rész abba rovatba esik, amely a magunkban levő belső rosszindulat által akadályozott jóakarátot tartja rovásunkra nyilván.

KRISZTUS SZÜLETÉSE.

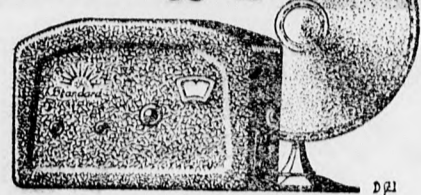
a bölcsesség hiánya, hanem a gonosz indulat gátolta be, hogy ügyvél jóakarátukból jócselekedet nem lehetett. Az ő ilyen jóakarátuk köveivel van kirakva az a tornác, amely a mostani pokolba elvezette a világot.

Az Isten dicsősége hiányzott Trianon asztaláról. Magokat dicsőítették a hatalmasságok. Nem lett tehát békesége a földnek és a jóakarát valósága messze elkerülte. Ha az ember nincs dicsőítő hittel az Isten iránt, az Isten jóakarata is cselekedet nélküli marad; de az marad akkor is, ha egymás iránt nincsenek jóakarattal az emberek. Miként kívánhatnak irgalmasságot Istentől, ha ők magok nem irgalmask?

Az a „világbéke“, amellyel a világ hatalmasságai még mindég állatják a világot, ebbe a rovatba tartozik. Jót akartak tenni a világgal — mondják a „világbéke“ diktátorai. Az elemi iskolai képesség is tudta, hogy történelmileg megállapodott népek, nemzetek, országok, államok erőszakos szétarabolásával világbéket teremteni nem lehet. Tudták ők is, akik csinálták. Bármilyen kicsiny bölcsességgel kormányozza is magát a világ, annyi bölcsesség a béke csinálótól sem vitatható el, hogy ennyit ne tudtak volna. Nem

Mint üstökös az égen
ugy-fünt fel

főkéletelességével

Standard Ja

3-1 CSÖVES HÁLÓZATI RÁDIÓ!

Ha a világ hatalmaságainak jóakarathiánya égő fájdalommal fűrészelte át tagjainkat, megemlékezzünk róla, hogy a magunk gonoszsága, haragja még mindég talál bennünk fűrészelni valót. Vajha a karácsonyi jóakarát szentleke megszállaná a magyar társadalmat, hogy minden tagja egyértelműleg dicsőítene Istent: vajha békességre igyekvéssel Isten gyermekei méltóságát nyernek és egymás iránti jóakarattal keresnek és találják meg a közös nagy áldásokat, amelyeknek most olyan kétségbeesítő inségében van az egyes ember s az ország egyaránt.

LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM
A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Egy éjszaka Fenyőhomoródon.

Írta: Farkas Lajos.

A gyors pontosan féltizenegykor érkezett s a szemerkélő hűvös őszi esőben alig néhány szálta le a fenyvesekkel övezett völgykatlanban fekvő kis bányaváros állomásán. Peterdi dideregve, rosszkedvűen ült be egy rozott kanálba.

— Melyik itt a legjobb szálloda? — kérdezte a kocsiától, mikor a rosszul világított, hepehupás hosszú vasutucán döcögtek.

Vastag bajusza alól dörmögte a kocsi:
— Az Arany Szarvasba viszem a nagyságos urat. Ott kávéház is van, meg zengeráj...

Peterdi vállat vont. Mindégy. Délelőtt elintézi a bányaigazgatósággal a dolgát, délután már ugys robog vissza innen az Isten háta mögül Pestre.

Milyen dermedt egy ilyen kisváros — gondolta. — Hogy élhetnek itt az emberek? Fojtó, keserű iz kusztott a szájába. Leeresztett zsaluk megett alszik az egész város. S ez a nyulás, álmosító eső... Óh, Pest, óh, mégis, mégis...

A portás ásitva jóéjszakát kívánt, Peterdi a szobában maradt. Ócska vidéki szálló, rozoga butorok, kopár falak, rideg tisztaság, az eső dobol az ablakon. A gázlámpa fehér fénye reszket, bent hidegebb van, mint az utcán, az ágyon fakó paplan piroslik.

Peterdi visszagombolta a mellényét, érezte, hogy most nem tudna még elaludni. Lemegy a kávéházba inkább, lapokat olvas, forró teát iszik dupla rummal, majd feljön egy óra mulva ebbe a jeges barlangba, ha jobban elálmosodik.

A kávéházban már oltogatták a lámpákat, a kóvér kaszirnő zöld hárászleendőben bóbiskolt a tükrös kasszában, hátul a billiárdasztalt nyaggatta két finác, Peterdi összerán-

A szegénység menedéket lát a rendőrségi fogdában, a rabkosztban az éhező, fázó nyomoruság elől

A csavargásért elítelt tizenöt nap helyett „legalább” harminc napot kér a rendőrbíró!

A rendőrbíró előtt egy nagytermetű napszamoslegény áll. Reszket egész testében és vacogó fogai közül alig tud értelmes szavakat adni. Nagyon fázik és az éhség is meggyötörte kegyetlenül. Siralmas látvány a legény nagy lerongyoltságában. Lábán két cipőnek a roncsai lógnak, nemcsak a talpa, de még a lábfeje is kilátszik a hajdani cipőkből. Rongyos nyári nadrág és egy ágtépte esőköpeny a ruhája. A köpeny alatt van kabátja is, de mellénye és inge már nincs a nyomorultnak. Az a vád ellene, hogy csavargott a városban, ezért fogta el a rendőr és hozta a rendőrbíró elé. Indok: Gyanus, mert igen rongyos!

— Miért csavargott? — kérdi a rendőrbíró.
— Kérném alássan, nem jószántomból tettem, szívesen meghúzódnék én egy meleg vacson, de hát nincs ebben a nagy városban hely az ilyen szegény számára.
— Nincs lakása?
— Lakásom? Nincs az már hetek óta, még kenyerem is alig akad és csak szédelgek az éhezéstől.

— A jó emberek adtak volna férőhelyet valahol, csak kérni kell.
— Nem lehet azt csinálni kérem, ezekben a rongyokban ha látnak, rendőrért kiáltanak, nemhogy megsegítenének.
— Dolgozni próbált?

— Hogyné, de nagyon is igyekeztem, csomagokat hordtam a vasutól, ha volt kinek, akkoriban meleg ételt is ettem. Később a jobb ruhájukat elvették előlem a kenyeret, ők kapták a csomagfordást, reám gyanakodva néztek az utasok, lerongyolódtam és elgyengültem nagyon.
— Miért nem megy vissza a falujába?
— Mit keresnék ott, nagy szükség van arra felé is, osztán meg nem bírom a paraszti munkát. A tavalyi katonáskodásom idején a Hubertus versenyen csontrepedést kaptam a lábamon és nyomorékja lettem. Szerettem én a földet igen nagyon, de kivetett a sors belőle, nem vagyok én rossz ember, nem nyultam én soha senki tulajdonához, személyét sem bántottam rossz szóval, csak éppen nehéz az életem sorja.

— Nincs is maga ellen nagy véték, de maga csavargott, se lakása, se foglalkozása és a törvény az törvény.
— Tudom én instállo, hogy törvény a törvény, nem haragszom nagyon, csak már lepihenhetnék valahol!

— Hát csavargás miatt itt marasztjuk 15 napra. Kap naponta háromszor meleg ételt és

kipihenni magát a meleg fogdában!
— Tizenöt nap a fogdában! Sohasem voltam én ilyen szegényen való helyen, de most jobb, mintha az utcán venne meg az Isten hidege, megnyugszom, csak ha lehetséges volna, ha már itt vagyok nem lehetne 30 napot adni!

Az utolsó szókat riadtan mondja, szinte gyáván hajítja le a fejét, nünt aki valami nagyon nagyot kért és fél a visszautasítástól, a szidástól vakmerősége miatt. Látja, hogy nem lármázik senki a kérés miatt, inkább csendesebb lett mindenki, aki a kérést hallotta, nagyon csendes. A rendőrbíró erősen nézni kezdte a naptárt, a zord kinézésű rendőr pedig félrefordulva a falat bámulta, mintha lenne azon nézni való!

A szomorú, tompa csendet a legény törli meg:
— Ha lehetséges kérném a harmincát — mondja csendben és könyörög a hangja, a szeme a fogdár, amelyben meleg ételt s meleg fekvőhelyet talál.

A rendőrbíró, aki az egyenruha alatt a szívét is hordja, ránéz a legényre és aztán a sorok irójához fordul:
— Ugy-e, nem hinné el, ha nem hallotta volna? Ezt megírhatja az újságba.

A rongyos gummikabát gazdája, mikor meghallotta az újság szót, hirtelen felém fordult és rémülten kérdezte:
— Talán ki tetszik tenni az újságba az én esetemet? Nagyon kérném, ne tegye meg az ur, elég szegény, hogy ide aljasodtam az embertelen nyomoruságtól. Becsületes ember vagyok én, ne hurcolja meg a nevem, osztán tisztos rokonságom is van nékem, igaz, hogy szegények, de azért szegénynek a csavargót. Tejtésitettem kérését. Nem irtam ki a nevet, pedig az ilyen csavargónak nincs mit szegyenkezni. Nem ő a hibás!

Bence Mihály.

Legszebb karácsony ajándékot a családjának, ha 150 pengőért egy 3 meg lámpás Európa vező

rádiót

vesz

tasnádi KOVÁCS SÁNDOR-nál

püspöki palota.

Szakszerű rádió és villanyberendezések készítése.

A Debreceni Független Ujságot példányonként vásárló 25 szelvény és 1 pengő

293

számu szelvény

KÖLCSÖNKÖNYVTÁRAT

Egy darab száraz kenyér

Rongyos ruhája, éhes tekintetű asszony állt a délután a szerkesztőségbe. Arcáról leritt a nyomor, a szenvedés és testén csupa rongy. Kicsike táskáját féltő gonddal szorongatta kezében. Hogyné, hiszen benne van az egész napi keresete, egy darab — száraz kenyér.

Balogh Juliánna sirva kezd beszélni:
— Az uram betegem fekszik odahaza már két év óta. Tüdejével van baja szegénynek. Négy kisgyerekm van, akik közül a legidősebb 9 éves. Amióta az uram beteg, én tartom el az egész családot. Napszámba járok dolgozni, de azt sem lehet mindig, mert nincs sehol sem munka. A múlt hónapban három hétig nem tudtam munkához jutni és csak a jószívű szomszédok mentettek meg az éhhaláltól. Volt olyan nap, amikor hatan csak egy tányér levest ettünk. Most is már egy hét óta munkanélkül vagyok. Jó ha egy nap ennyi ennivalót tudok szerezni.

És mutatja az ennivalót. Egy darab száraz kenyér, akkora, mint amelyet a jómódú családoknál a gyerekeknek uzsonnához kávé mellé szoktak adni. De most hat embernek egy napi eledel.

— Egy kicsi fűskamrában lakunk — folytatja —, amelybe ezidáig még egyszer sem tudtunk befutni. A hideg földön alszom a szegény kisgyermekemmel és velünk együtt a szegény tüdőbeteg uram is. Igazán nem tudom, mi lesz velünk, ha továbbra is ilyen nyomorban kell élnünk...

A szerencsétlen asszony nagyon szépen kéri Debrecen jószívű közönségét, hogy aki csak teheti, küldjön a számára egy kis élelmet, vagy elhasznált ruhákat. A lakására — Rakovszky ucca 20. szám alá, ahol most négy éhező kisgyermek sirva várja a boldogító kis szárazkenyeret.

Elsőrendű keményfa és festett

butorok

olcsó árban beszerezhetők

butorraktárban

Elek Péter Hatvan ucca 64

colt homlokával fűrészte ezt a szellőzetlen vidéki hodályt, amelynél még a szállodai szoba sanyaru vendégágya is kellemesebb.

Sarkonfordult. A hátsó kijáraton akart visszazamenni a szállodába. Az oldalafolyosó felől vig zene cikázott. Mi lehet ez? Ahá, a zengeráj! No, nem baj, így még jobb, majd ott issza meg a teát. Megindult az udvar felé a zene irányában. Az étterem tejűvegés, szárnyas ajtaja felett világító reklám virított:

TÉL IKERT BAR

Peterdi elmosolyodott, aztán megnyomta a kilincset. Nagy füstös terem, naivan rikkító utánzása a pesti mulatóknak. Körül a fal mentén plüsspadok páholynak, a menyezetről színes lámpionok lógnak, a terem végén szivar-skatulyányi szinpad, négy tagu zenekar éppen egy méla tangót fűrészel, kopott frakkú pincérek borosflaskókkal loholnak, a szinpadon egy túllszoknyás, szalmaszínű frizurájú sovány lány énekel, de vékony cernahangja elvész a vendégek zivajgában. Peterdi leült a hátsó sarokpáholynak, innen átlátja az egész terepet, szinte örült, hogy bebotlott ide, nem mindennapi élmény bárvendégnek lenni a fenyőhomoródi Arany Szarvasban. Lám csak, itt sem mindenki alszik éjjel, a nagyvárosi éjszakák forró fényforrásából ide is jut egy nyaláb fény, zene és könnyelműség.

Szórakozottan kavargatta a teát, a pesti ember blazirt fölénnyel nézte ezt a szegényes kis vidéki kavargást, udvariasan megtapsolta a szinpadon énekelő és táncoló lányokat, jókedvűen nevetett az egyik kabarétréfán, amelyben egy pesti szinpadról idáig züllött hajdan híres komikus ripacszkodott széles kedvvel. A szomszéd páholynak püffedt, zsírosarcu kucepek ültek, részegen felkiáltottak a szinpadra, balra fiatal tisztelt söröztek, elől a szinpad mellett vadászruhás zsenitrik vacsoráztak, majdnem telt ház volt s mikor a műsor végetért, a terem közepén félrehúzták az asztalokat, táncnégyező alakult és egy

vörös, monoklis főhadnagy megnyitotta a táncot a flitteres ruhájú steptáncosnóval. Egymásután álltak fel a párok, melán bögött az öblös szaxofon, a dobos apró játékcilindert tett a fejére és tele tüdőből harsogta a refrént:

Óh, Madonnám, te cuki virág,
Lábunk előtt az egész világ...

Peterdi szivarra gyújtott, rendelt egy pohár francia konyakot, reggel alhat kedve szerint, egy cseppet sem álmos most, különben is ilyen vidéki bárspecialitásban nem mindig lehet része.

A harmadik konyak után a forradásos nyaku, pohos főpincér suttogva, szenttelen tala-kodással megkérdezte:

— Bemutathatok egy elegáns, diszkrét művésznot a nagyságos urnak?

Peterdi megütödvé bámult rá.

— Mit akar?

Az italfoltos plasztronu pincér még jobban lehalkította a hangját.

— Egy garantált uri, diszkrét művésznot a nagyságos urnak...

Peterdi egy pillanatig a füstbe meredt, aztán hirtelen elhatározással, kedélyeskedve válaszolt:

— Ha igazán garantáltan uri, akkor nem bánom hát...

A pincér groteszk táncos léptekkel tovalejtett.

zán bosszantó, de rövidre fogja ám az ügyet, egy-két konyak, a lány kap majd — hogys-hívják — igen, egy kis társaságprézt, aztán szépen kifizeti a számlát és alszik egy nagyot.

A four hangja megreccsent:

— Nagyságos uram... Dobai Mira művésznot...

Peterdi idegesen felállt és hátrafordult. Zavart mosollyal keztenyújtott a festett arcú, fufrizurás lánynak. A pincér már eltűnt s mikor Peterdi a lány szemébe nézett, kiejtette kezét a tenyeréből, szinte megtántorodott.

— Mária!... — fuldoklott. — Mária!

A lány biborpirosra gyult arccal állt előtte. Aztán halottfőhíre sáppadt. Üveges tekintettel meredt Peterdire, mintha szörnyű álmat látna. Karcsu testén ideges rángások futottak végig.

— Béla! Istenem, maga az?...

Szembeültek egymással. Peterdi két görösboszorult öklét a szívére nyomta. Félig lehunyt szeme olyan volt, mint a halottaké. A lány összeomoltan ült, némán, gyötrelmes kinban égvé, élesre csiszolt körmeit mélyen a tenyerébe vájva.

Percek telhettek így el? Vagy tán negyed-órak?

— Borlapot parancsol, nagyságos uram? — szólt egy pincér Peterdihez, aki az idegen hangra összerézett.

Elvette a felényújtott itálárjegyzéket. Lassan betűzte a szavakat, a borfajták mellé írt árakat, mint egy részeg.

A pincér értetlenül vigyorgott.

— Pezsgőt talán, nagyságos uram? Peterdi gyötörödvé nyögte:

— Igen, igen, jó lesz...
— Törley, Littke, Esterházi, Mumm, Veuve Cliquot, Roederer demi sec...
Peterdi feje lecsuklott. A pincér kacsin-tott és a lány fülebe sugta:

Eddig zésére kell fiz

A gazdasági térbe nyomul autonomiák érosnál is. A munkatársai V á s á r y Is cen város ga gármester, al országos sul teljes világos gal volt sziv háztartásának. A nagyérd vetkező:

— Mi ros házt vételek kok nem kat oko

Dr. Vásáry

mert a költs mértékben ér bodó gazdas tozások, mint

a város m üzleti és H folyása biz söt annak kö hatóság a fő bágyi legelő

— Elázott

Peterdi mo italt. Intett a pohárral! No nem hallod? san lezuhodt kérdezte:

— Van sze

— Igenis, Peterdi fel

— Erre pa

Megindult

de tudta, hog

lett kis foly

sonyfüggöny

szobába. Szé

falakon izlést

tok, nagy ara

— A zenét

Peterdi a szolt.

— Ria mű

A pincér i szgeni keze

— Italt tal

Peterdi fel

— Sok ital

A pincér p

— Minden

Peterdi vé

az üvegből, a söt

ványon, arcát

lántéka patto

a bensejében

a kerevet m

alatta, hinta

dongott a fü

menekülni! E

rősfényű kör

a szoba sark

Ujságot
árulok
és
293
száma
szelvény

az kenyér

nteti asszony ál-
óságbe. Arcáról
és testén csupa
tő gonddal szo-
szen benne van
darab — száraz

szélni:

ik odahaza már
baja szegénynek.
közül a legidő-
n beteg, én tar-
Napszámba járok
indig, mert nincs
hónapban három
jutni és csak a
k meg az éhha-
hatan csak egy
már egy hét óta
egy nap ennyi

gy darab száraz

t a jómódu csu-
sonnához kávé
t hat embernek

lakunk — foly-
g egyszer sem
öldön alszom a
s velünk együtt
Igazán nem tu-
ábbra is ilyen

nyagon szépen
égét, hogy aki
a egy kis élél-
A lakására —
lá, ahol most
várja a boldo-

és festett

ok
ezhetők

rtárban
ucca 64

am az ügyet

ajd — hogys-
ágpénzt, aztán
alszik egy na-

ai Mira mű-

trafordult. Za-
festett arcu-
ár eltűnt s mi-
zett, kiejtette
tántorodott.

— Mária!
cal állt előte-
reges tekintet-
szőrnűyű álmat-
gások futottak

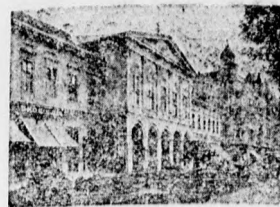
rdi két görcs-
ata. Félig le-
halottaké. A
gyötrelmes
meit mélyen a

y tán negyed-
gos uram? —
ki az idegen

gyéket. Las-
ták mellé irt

tt.
uram?

zi, Mumm.
ec...
ncér kacsin-

Nem lehet biztosítottnak tekinteni, hogy a város magánjogi bevételei, lakás, üzleti és haszonbérék kellő időre befolyanak — mondta dr. Vásáry István polgármester.

Eddig azért nem voltak nehézségek, mert a város a kiadások fedezésére rendelkezésre álló készpénzeket vett igénybe, amelyeket vissza kell fizetni — 1931-ben hat és fél millió pengő értékű közmunkát irányoztak elő.

A gazdasági problémák mindinkább előtérbe nyomulnak úgy az ország, mint az autonómiák életében s így Debrecen városnál is. A Debreceni Független Újság munkatársa beszélgetést folytatott dr. Vásáry István polgármesterrel Debrecen város gazdasági kérdéseiről s a polgármester, aki városháztartási ügyekben országos sulyu szakértő, nyilatkozatában teljes világossággal és magas alaposággal volt szíves feltárni Debrecen város háztartásának a helyzetét.

A nagyérdemű nyilatkozat a következő:

— *Milyennek látja Meltóságod a város háztartási helyzetét 1931-re? A bevételek elmaradása és a nagy hátralékok nem fognak-e komolyabb zavarokat okozni a város háztartásában?*

Dr. Vásáry István

— A törvényhatóság megalkotta az 1931. évre a város költségvetését, amely szerint a város háztartása és annak egysúlya az 1931. évre biztosítva van. Sajnos azonban, a háztartás és ennek egysúlya biztosítása ezzel a költségvetés megállapításával valószínűleg nem igen tekinthető,

mert a költségvetés bevételi tételeit nagy mértékben érintik a bekövetkezett súlyosbodó gazdasági állapotok. Ugy a köztartozások, mint

a város magánjogi bevételei, a lakás, üzleti és haszonbérék kellő időre befolyása biztosítottak nem tekinthető,

sőt annak következtében, hogy a törvényhatóság a földhasználatok és a hortobágyi legelőbér kérdéseivel kénytelen fog-

lalkozni, a buzaárakban bekövetkezett nagymértékű csökkenés következtében s kénytelen a mérsékelt irányban intézkedni, ez jelentékeny összegű bevételecsökkenést fog eredményezni, aminek fedezetéről igen nehéz lesz gondoskodni, mert a kiadások megállapításánál már ugyanis a legnagyobb mértékben igyekeztünk a csökkentésre. Sajnos, hogy a kiadás igen lényeges részénél (kamatterhek, a város adói, rendőrségi hozzájárulás stb.) a csökkentés irányában semmit sem lehetett tenni.

— Ez a bevételi elmaradás már jelenleg is megállapítható a város háztartásában és hogy eddig nagyobb nehézségek ennek nyomán nem keletkeztek, azzal magyarázható, hogy a kiadások fedezésére átmenetileg a város rendelkezésre álló készpénzei használtak fel, amiket azonban erre a célra véglegesen felhasználnak és átszámolhatónak nem lehet tekinteni.

— Ehhez a helyzethez nagy mértékben hozzájárul az, hogy a város és általában a városok megfelelő forgótőkével nem rendelkeznek abból a célból, hogy a bevételi visszamaradások esetén a kiadások rendszeres teljesítésének lehetősége biztosítottassék, sőt

a kormányzati intézkedései nyomán a bevételek a lehető legteljesebb mértékben vannak előirányzatba véve, minden tekintet nélkül arra, hogy vajjon azok kellő időre befolyanak-e, avagy sem.

— Rá kell ezzel kapcsolatban mutatnom arra, hogy az egyik fővárosi lap híradása szerint az előkészületben levő háztartási törvényjavaslat szerint a községek háztartásának rendezése úgy van tervebe véve, hogy

az önkormányzati szervek által beszédett községi pótladók egy közös pénztárba gyűjtetnek össze és onnan lesznek szétosztva a szükséglet arányában.

Igaz, hogy ezzel kapcsolatban a községi pótladó százaléka állítólag lejjebb szállítva a városi polgárságban való bizalomkeltés okából, mégis kétségtelen, hogy ha ezen a terven a községek háztartása rendezve lesz, az másként nem történhetik, mint

a városi polgárságnak a községek javára igénybevételeivel.

Mert ha a községeknél jelenleg mutatkozó hiányt a tervezett egyenlő megterheléssel rendezik, nyilvánvaló, hogy a ma mutatkozó hiány rendezésére szükséges összeget nem maguk a községek fogják előteremteni. Pedig a városok lakossága fejtelegte már eddig is sokkal magasabb adót visel, mint a községek lakossága, amely községek az állami költségvetés tanúsága szerint tisztviselőiket sem maguk fizetik s a csendőrség fentartásához sem járulnak hozzá, mint a városok a rendőrség fentartási költségeihez.

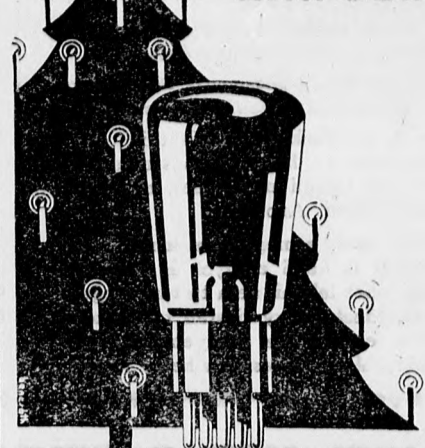
— *Milyen közmunkák végzésére lehet számítani 1931-ben? Hogy állanak a Debrecenben indítandó állami közmunkák?*

— A jövő évre számításba vett közmunkák közül

a leglényesebbek a világítási vállalat bővítési munkái, az új köztemető, az átkelési utzakaszok burkolása s a városháza építése. E munkák költsége körülbelül hatmillió pengőre rug.

Ezenkívül vannak a költségelirányzatban felvett munkálatok (például villamos hálózat fentartás, vízműfenntartás, kertészeti, erdei munkák, erdei vasúti fentartás, gyalogjárók, kocsitburkolatok karbantartása stb.), amelyekre körülbelül 2.4 millió pengő van engedélyezve. Az előbb kiemelt munkák közül a köztemető és városháza munkái szoros összefüggésben vannak az általános pénzügyi helyzettel és különösen a városháza építésének kérdése júlőre csak akkor lesz juttatható, hogy ha az erre ren-

A LEGKEDVESEBB KARÁCSONYI AJÁNDEK

VATEA RADIÓCÍO

delkezésre álló összegek, amelyeket átmenetileg más célra használtak fel, a törlesztés költségeinek visszatéríthetők lesznek. Ezért volt szükséges a törvényhatóságnak úgy határozni, hogy az 1925—26—27—28. években végrehajtott burkolási munkák költségeire átmenetileg a törlesztés költségből felhasználott összegeket függő kölcsön felvételével fizeti vissza. Ennek a függő kölcsönnek a felvétele azonban egyideig a városhoz nem érkezett, nem volt foganatosítható s ha a város elfogadható ajánlatot nem fog kapni s így a törlesztés költségeinek az ideiglenesen igénybe vett összegeket vissza nem tudja fizetni,

ez a városháza építésének elhalasztását fogja jelenteni. Ez pedig az építőipart és az ipari munkásságot igen súlyosan fogja érinteni, annál is inkább, mert nagyszámú állami közmunkákra nem lehet számítani.

Az egyetem, a posta és a kórház munkái a befejezéshez közelednek s e munkáknál fokozatosan kevesebb és kevesebb munkás nyer elhelyezést. Amint egy 5—60.000 pengővel építendő egyetemi internátus semmiesetre sem elegendő arra, hogy a város iparosságát és munkásságát ott kereseti lehetőséghez jusson, nem jelent lényeges javulást az sem, ha a Nem-

Ugy érzem, Béla, hogy jogom van hallgatni erről. Én azóta annyit szenvedtem az ostoba könnyelműségemért, hogy nem szükséges már védekezniem.

Peterdi halkan felelt:
— Lehet, hogy igaz van...
— És maga, Bélucci, mondja, hogyan él? — kérdezte Mária alázatos gyengédséggel.

Peterdi kihúzta magát.
— Köszönöm, egészen jól.
— Nagyon gyűlöli a nőket? Mert elismerem, joga van hozzá.
Peterdi az orra alatt mosolygott.

— Egyáltalán nem. Sőt. Vőlegény vagyok. Mária arca eltorzult.
— Persze, igaz van, Béla...
Peterdi már nevetett.

— Persze, hogy igazam van, Mária! Ha egyszer megtaláltam azt a nőt, akit igazán és egyedül szeretek, miért ne venném el feleségül?
— És biztos abban, hogy boldog lesz?
— Most már biztos vagyok.

Mária alig bírta kimondani a következő kérdést:
— Ugy-e, nem haragszik, ha megkérdem, Bélucci... igazán, csak a kis fiam miatt... ha megkérdem, hogy szeretni fogja az én gyermekemet... az a nő...
— Végzetlenül!
— Jobban, mint én?
— Nem, pontosan úgy, mint magam!

Bélucci, kérem szépen, még csak azt mondja meg... igen... azt, hogy ismerem véletlenül... a menyasszonyát?
— Hogyne. Nagyon jól ismeri.
— Bélucci, szabad lenne... megkérdéznem, hogy ki az... az a nő?...
Peterdi két erős karjába kapta az asszonyt.

— Te vagy, te vagy, Mária!
.....

fotójában, meztelen, puderes vállát rázza a zokogás.

A düh parazsa fellángolt Peterdiben. Az ital, a fájdalom, a szegény, a keserűség, a megaláztatás bosszúra gyújtották a vérért.

Talpraugrott.
Oh, ez a pillanat! Őt esztendő minden kinja az izmaiban feszült. A régi sebek felszakadtak.

— Átkozott!
Kemény ökle a fehér vállra sujtott. Aztán újból és újból.
— Átkozott!

Az ökle kinyílt. Sütötte ez a fehér váll. És nem védekeztek. Az arcát feléje fordítja, az ajka szegletén fájdalmas mosoly bujik meg minden ütés után s a szemé, jaj, a szemé, milyen fáradt, tehetetlen, kiejtett, felszabt szeme és a vérző, kicsiny, remegő ajka... Szerencsétlen, szerencsétlen, szerencsétlen!...

A homlokát ellepte a verejték, görcsösen zihált, úgy nézte ezt az arcot. Megvert, megalázott, kiszolgáltatott pária lett, szeparádemón Fenyőhomoródon, részeg kupeczek, nyálkás kis tiszták, térdnadrágos, borissza vidéki zsentrik vergődő kis rongya, brrrr!

Mária összekulcsolta a kezét, siró mosolylyal könyörgött:
— Béla, Bélucci, üssön, üssön még, tovább, halálig!...

Peterdi szegényében zsebredugta a kezét. Istenem, megütötte ezt a szerencsétlent.
— Bocsásson meg — morogta — nem szabad lett volna...

Mária szorosan elébe állt.
— De igen, kell, Bélucci, kell az ökle, a tiszta, becsületes, megérdemelt ökle! Üssön hát, tiporjon el...

Peterdi agyáról szakadni kezdtek a harag és mámor pántjai. Már tisztán látott és ítélte mindent.

— Még egyszer kérem, Mária, bocsásson

meg. Nem voltam ura magamnak. El kellett volna mennem, szó nélkül. Menekülnöm kellett volna... Kérem, Mária, mivel kárpótolhatom?...

Mária lemondóan legyintett.
— Talán pénzt akar adni? Maga? Nekem? Boldog vagyok, hogy az iltégeire méltatott... hogy hozzáim ért... hogy vezekelhettem, ha csak egy cseppnyit is...

Peterdi ajkán kihullott a szó:
— Szegény...
Szegény, szegény, szegény. Ez a szó úgy hangzott most, mint a lélekarang fájón és megbocsájtón csengő hangja.

Sokáig ültek szótlannul. Némán nézték egymást.
— Hogy megöszült, Bélucci... — törte meg a csendet az asszony.

— Etlélik az idő, Mária...
— Mondjon valamit, könyörgöm, az én drága kis fiamról.

Peterdi a szemébe nézett. Égő könny csillogott Mária szemén.
— Egészséges, okos-kölyök, jeles tanuló. Itt a fényképe.

Mária reszkető kezekkel nyult utána, összeharapott szájjal nézte, nézte, aztán sirva, sikoltva borult rá, mint egy szentképre.

— Iskolába jár?
— Igen.
— Pityuka iskolába jár!
Peterdi nem tudott szólni.

— Tud rólam Pityu?
A férfi a fejét rázta. Mária összecsupkolt.
— Édes kicsi fiam...
— Hát miért hagyta el? — csattant fel Peterdi.

Mária komolyan felvetette a fejét. A menyegzetre nézett, tul azon is, arra, ahol a kiderült hajnali ég kékje mosolygott be a szeparé ablakán.

Még hirdetésben is szolid KONTSEK divatruháza.

zeti Bank esetleg megkezdené a jövő év folyamán új székházának építését.

— Mi az álláspontja Méltóságodnak a fizetések leszállításával szemben?

— A fizetések leszállítását illetően az álláspontom az, hogy ha más módon már megoldást találni nem lehet, ez elől senki szabad kitérni. Azonban

addig, amíg a megoldásnak más lehetősége is kellő eréllyel és akaratlallal meg lehet találni, nem tartom megengedhetőnek, hogy tisztán csak azért, mert esetleg ez kényelmesebb és könnyebben keresztülvihető megol-

dás, a tisztviselőkre hártassék a pénzügyi megoldás minden terhére.

A tisztviselők már éveken keresztül igen súlyos terhet viseltek, amikor illetményük a békebelinek alig számottevő részét jelentették értékben s amióta a nehéz körülmények bekövetkeztek, még mást, mint terhet nem kaptak osztályrészüli és helyzetük könnyebbé más osztályokéhoz képest ma is csak látszólagos.

— Az általánosan nyomasztó helyzetel szemben Méltóságod szerint mi lehet a tennivalója Debrecen társadalmának?

— Megítélésem szerint a város társadalmának kétirányú a tennivalója. Az egyik az, hogy

saját gazdálkodási körében mennél nagyobb mértékben érvényesítse a ta-

Ne igyon bort

de ha mégis inni akar, úgy csak

gróf Dessewffy uradalmi tokaji borokat

igyon — mert olcsó és jó.

Főlerakat: **SZENT ANNA U. 5. SZ.** — Telefon: 8-96.

Üzletünket január hó elején Piac u. 28. sz. alá — Gambrinus átjáró — helyezzük át

karékosság annyit hangoztatott elvét, a másik, hogy súlyát teljes mértékben érvényesítse a gazdasági élet rendjét igen nagy mértékben megzavaró ana diszparitás megszüntetése érdekében, amely az egyes termelési ágakat illetően fennáll.

vagy a tehetségtelenségnek. Elkészült itt minden söpredéke a tatár, a hindu, a belga, az olasz, a német és a bécsi építészeti utánzásai útján összehordott kőhalmaznak gondolatsegénysége, hebe-hurgyasága és itt orgiát ült a pénzpocsékolás tombolása.

Mire költötték itt el ezt a tömérdek pénzt és hogyan akarták megtanítani itt az alföldi magyar embert, ezt a fogékony lelki magyar parasztot, erre a jó Isten tudna csak felelni, vagy a kaputos polgároknak akartak kedvezni talán ezzel a kozmopolita egyveleggel?

De vajjon jobb-e a mai építészeti? A pénzügyi palota, itt-ott egy-egy takarékpénztár, vagy a legújabbban emelt néhány modern köz- és magánépület? Erre azért nem felelhetek, mert élnék, akik megtervezték ezeket és nem akarom, hogy érzékenykedésre adjon alkalmat.

Vagy talán jobb és szebb jövőt jósol-e a legújabb skatulyaház építészete, a maga sivar falával, lapos tetővel, a forró nyárbán, a hideg téiben rongálódozó terraszával, a szigorúan megszámolt, szegényes, szükségesszerű anyag felhasználásával, a fölöslegesség kimondottan elmaradásával, a lelki megnyilatkozások, a kővirágok leegyszerűsítésével, vagy teljes elhagyásával?

Vagy szebb-e a műköburkolat, a nemes vakolat, vagy a klinker? Befogadja-e a magyar nép a külföldi importot, vagy használja fogja az új hazai építési anyagot, vagy elszakad-e a maga magyaros régi megszokott építési módjától, ahol gyönyörködhet a színekben, sűtkérezhet az ereszes, tornácos portájában, ahol kiforralta lelki életének öröme a pártázatos, csipkés oromzatokat, a széles boltíveket, háza padlását, csucos tetejét, szélkakasos tornyát és mindazt, amit eddig látott, amit eddig a magának, magyarnak vallott?

Debrecen népe, légy mindenkor belsőben, külsőben, városod képében magyar mindhalálig. Ha idegen jön hozzád s kiviszed a Hortobágyra, a te délibábos meseországodba, magyar képedet vigye magával haza, emlékébe ezt véssé. Centruma te voltál a magyar Alföldnek, ma bánatos szemmel nézel északra és keletre, nagyon közel vagy az új határhoz. Ha fölkel a nap, aranyos, tüzes reménységárral fordul feléd; ha felhő borítja az eget, szomorú sőhajjal felelsz neki, szeméidből sűrű, nehéz könnyek folynak magyaros arculatodra.

Budapest, 1930 december 17.

Jakab Dezső építész.

Fogorvoslás

körébe eső műveletek, u. m.: foghúzás, fogtömés és műfogak, aranyhidak, aranykoronák árát, a súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel, 30 százalékkal leszállítottam. Takarékosagra is.

MAGYAR FERENC

áll. vizsg. fogász.

Piac uca 28. Városi bérház.

Miért van a szinmagyar Debrecen építkezésének kozmopolita jellege?

Debrecen új épületeinek stílusban is alkalmazkodni kellene a város magyar lelkületéhez. Nagy felelősséget vállalnak magukra azok, akik az új városháza tervpályázatait felett dönteni fognak.

Magyaros arculatoddal találkozom Debrecen népe Vele, ha vasárnap érkezem s kilépek a Piac uccára. Széles karimájú kalapjaid alól éles tekintetű és barátságos szemeid tekintenek reám. Csizmásan is, még idegen szabással is magyarossá leszek az, ami rajtad van.

Te voltán a centruma a Magyar Alföldnek, a nagy magyar hazának. Szinte elvéte sem hallani idegen szót. A Piacon van a ti kaszinótok, amikor botra támaszkodva kurtanyelű pipátokból eresztitek a füstöt és egy-egy hegyeset serinttek az aszfaltra. A Fő uca jó széles, a Tanács-háza, meg a templom előtt még térnek is beillik már. A Péterfia uca kivezet a Nagyerdőbe, de azután a többi, szinte mérőleges vonalban torkollik a Fő uca tengelyére.

A végeken vásárterek vannak, vagy belenyulnak a végtelenség látszó magyar rónaságba.

Városházát akar építeni a város, az ország minden jelesebb építészé eljött, egy kis idegenforgalmat teremtett és talán először életükben látták a magyar kálvinista Rómát.

Mit kerestek itt? Magyar levegőt jöttek szívni és megízlelni a magyar város zamatját. Vajjon találtak-e ilyent?

A polgárság európai formában mutatkozik és aki hétköznapon téved ide, az bizony itt nagyon kevés magyarságot láthat, azzal a benyomással távozik, hogy

Debrecen városának csak a híre magyar, meg a lelke lehet az, de a város külső képe után itélve a régi Nagy-Magyarországnak akármelyik helyére, vagy még keletebbre is beillenek.

Új iskoláin, kórházain, akadémiáján, új egyetemi épületein nyoma sincs a magyaros építészetnek. Elvéte egy-két bérházán valami akarat ilyesmire mutatkozik, de ez a város karakterét alig változtatta meg.

A szomszéd városban születtem, ma nem élhetek ott. A körösparti Páris, ahogy Nagyváradot egykoron nevezték, vagy ahogy a debreceni civis „pakfong város-

nak” titulálta, ma leszakadt az ország tétéről, az oláhok grasszálnak benne. Valamikor Debrecen és Nagyvárad egymásnak keztyüt dobott, de nemes versengésben igyekeztek kimutatni, hogy hol van nagyobb kultúra, hol van a tömöttebb kasz-sza.

Nagyváradon háboru előtt megindult a városháza, Debrecen is így akarta, de jött a háboru, Nagyvárad minden javával a rabló idegeneké lett és Debrecennek csak most van meg újból a lehetősége, hogy az akkoron tervezett városházát felépíthesse.

A mai ódon épület csak bizonyos történelmi szint ad a városnak, még szépségnek is nevezhető a régi oromzatos, oszlopos főbejárati rész, de fentartani alig lenne érdemes, műemlék értéke elég kicsi, sokba is kerülne ezt az avult házat jól, hasznosan átalakítani.

A város aranya, kincse a háboruban elvesztett. Újat nénez ma megszerezni, kölcsönpénzt keres, szüksége van rá. Polgárainak több nemzedéke majd vissza fogja fizetni, amit a mai társadalmi kényszerű felvenni, hogy az iparosok, a napszámosok, — a föld népe, — az adófizető polgárok munkát kaphassanak. Ez a pénz elindul, körben forog, jut belőle mindenkinek, aki a városban él és dolgozik.

A város urai nagy felelősséget vállalnak magukra, amikor el fogják határozni, hogy jó helyre tegyék, okosan a legjobbnak adják ezt a pénzt, hiszen azoktól szedik be, akik a városban ma szavaznak, adót fizetnek és biznak vezetőikben.

Nehéz lesz a választás. Az ország építészgárdájának színe-java igyekszik elnyerni a pálmát, a nagy gyakorlat, a művészet, a tudás sok tervben fog megnyilvánulni és ezek közül legjobbat kiválasztani, a bírálók részéről is mestermunka lesz.

A bírálók nagyobb része idegen, de mellettük ott vannak a város urai is, feljűk háramul az igazi számonkérés, ha tévednek és nem a legjobbra adják az ő legnagyobb sullyai bíró

szavazatukat. Mert nem protekció, nem bankkérés, nem pénzügyi művelet ez.

Akik csak erre tekintenek, azok maradjanak ott, ahol a politikát kell művelni, azon lehet fordítani is, de a megrögzített és hibásan felépített városházát örökre elcsufíthatják.

Itt nem lehet és nem szabad hinni a pletykáknak, a jóslásoknak, itt bizni kell a magyar kálvinista Róma erős hitében és várában.

Itt bizni kell a mindent uráló igazságban és mindenkiben, aki szépet, jót alkotni tud.

Debrecen történetéből úgy olvassuk, hogy valamikor ezen a helyen földművesek és harcosok együtt küzdöttek a török ellen. Házaikat nem nagyon vihartálló anyagokból építették, hamar tüzet fogott ez és újat kellett építeni. Egy-két századdal ezelőtt barokk stílusban építkezett, aki szépet, urit akart teremteni. Mária Terézia kora ide is ráerőszkolta a maga behizelgő, szép építési módját.

A jobb ízléssel rendelkező, de monumentálisan cselekvő polgárság megépítette a kéttornyu Nagytemplomot, a debreceni Kollégiumot, kissé renaissance, kissé empirios részletekkel, gyönyörű arányokkal és térhatással. Ezekhez idomultak a város urainak és középületének háza. Megépült a finom vonalú római katolikus barokk templom, széperetű vasrácsával, gyönyörű oltárával. Megépült a jelenlegi városházával szemben álló romantikus református templom, amelynek mai csipkés pártázatu csonka tornya szinte Debrecen városának vártornyaként jelentkezik. Majd később épült fel a debreceni színház ma már műemlékszerű épülete, amelyhez hozzányulni halálos vétek lenne. Újabban megépült a magyaros stílusu megyeháza, továbbá a ref. egyház bérháza. Ezek láttára

azt kellene hinnünk, hogy itt találunk még más magyar vonatkozású épületeket is. Sajnos, nem így van.

A Péterfia uccában egy-egy ott felejtett deszkakerítés végződése még magyar, de azután

az, amit a háboru előtt az odamerészkedett építészek gárdája teremtett, szörnyű példája a tehetségtelenségnek,

A konstantinápolyi tűzvészben a szultánok leghiresebb háreme, a Yildiz kioszk leégett.

Bámulatos rendkívüli olcsó árajánlat:

Crepe de chine 100 cm	— — —	6.—	5.50	5.—	4.50	4.20
Vászon mosott, prima	— — —	1.20	1.10	1.—	0.90	0.80
Mollino sárga vászon	— — —	0.84	0.70	0.60	0.50	0.42
Len lepedővászon	— — —	—	—	—	—	—
Paplan lepedővászon	— — —	—	—	4.—	3.40	3.20
Lepedővászon	— — —	—	—	—	2.90	2.50
Bársony	— — —	—	—	—	2.40	2.—
					2.20	2.40
					6.—	2.80
					2.80	2.40
					1.50	1.20
					3.—	2.—
					1.70	1.20
					1.10	0.96
					0.80	0.80

Zsebkeendő óriási nagy választékban.
Nanszu fehérneműre, színes
Selyemharisnya, hibátlan
Inlett tolltartónak

Guttman vászonlerakatában

DEBRECEN,
Széchenyi u. 19., Simonffy u. 20. sz. bent az udvarban.

Miss Debrecen 1931-nek meg kell tartania Debrecen számára a Miss Hungaria címet

Teljes erővel megindult a választási előküzdélem a legszebb debreceni lány címéért — A debreceni ipar és kereskedelem gazdag kelengyét ad Miss Debrecennek a budapesti versenyre

A szépségversenyre most már, úgy látszik, teljes erővel kezd megindulni a szavazatok beküldése, ami indokolt is, hiszen január első felében már a teljesen pártatlan szakértő zsüri elé áll az a harminc debreceni urileány, akik közül kiválasztják majd a legszebbet. Amint a névsorból látható, nagyon sok szép debreceni leány vesz részt eséllyel a versenyen, amely a lehető legszebb kilátásokkal indítja el a legszebb debreceni leányt, Miss Debrecen a budapesti zsüri elé. És ha ez a zsüri, amely előtt a debreceni leányok szépségének Szaplonczay Éva győzelme után már nagy presztízse van, Miss Debrecen emeli ismét Miss Hungariává, akkor a szerencsés debreceni leány előtt mesés világ nyílik meg. Megnyílik a kilátás arra, hogy kimehessen Párisba, résztvehessen kísérőjével együtt a Miss Európa választás remek ünnepein, hogy azután egy páratlan európai körut után majd Délamerika felé Chilébe induljon el az aranygyapjúért, amennyiben

a legnagyobb chilei lap Miss Universe címe nyertesének 500,000 frank jutalmat is tűzött ki.

Miss Magyarország címe maga is értékesebb, mint volt a múlt években, mert hiszen most már nemcsak gazdag ajándékokat kap Miss Magyarország, nemcsak pompás uti és estélyi ruhákat, bundákat, arany karkötő órát, hanem

Miss Magyarország a Siófok mellett most kiépülő balatoni Lidó legszebb helyén 150 nerezsgöles telket és egy tökéletesen felszerelt week-end házat kap örök ajándékkul.

A Debreceni Független Ujság időnként közölni fogja azoknak a szépségkirálynő jelölteknek az arcképeit, akik

jelentkeznek felvételre a Ruzicska műtermében (Piac ucca 32.) és Burg Izsó fényképésznek a Szent Anna ucca 5. szám alatt ismét megnyitott műtermében.

Természetes az, hogy mind a két helyen ingyen készítik el a Debreceni Független Ujság számára a jelöltek fényképeit.

A Debreceni Független Ujság mindenkinek a számára lehetővé tette, hogy pályázzék a szépségversenyen, hiszen Miss Debrecen nemcsak ingyen ellátást és utiköltséget kap a budapesti szépségversenyen kísérőjével együtt, hanem mint a debreceni ipar és kereskedelem

reprezentánsa, nagykövete indul el Budapestre.

A debreceni iparosok és kereskedők gondoskodtak róla, hogy ne csak a debreceni leányok szépségét hirdesse Miss Debrecen a budapesti zsüri előtt, hanem ruhája, cipője, keztyűje, ékszere hirdesse azt is, hogy magas színvonalon, fővárosi, sőt európai színvonalon áll a debreceni ipar és

kereskedelem. Már eddig sikerült biztosítanunk Miss Debrecen 1931 számára

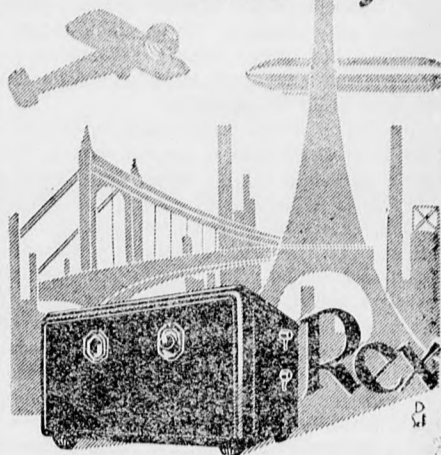
a Klein Miksa (ezelőtt Ecker, Klein és Sugár) cégtől egy estélyi selyem ruhára való legdivatosabb anyagot. A Sándor Armin ékszerész cég arra vállalkozott, hogy remek arany karkötő órát ad Miss Debrecennek. A Del-Ka cég pompás estélyi cipőt ad, a Tolnai Dániel cég pedig uti cipővel látja el Miss Debrecen. A Havas harisnyaház 3 pár különlegességi gyártmányu „Viscose” aszurnyilas francia selyemharisnyával segít tökéletesebbé tenni Miss Debrecen felszerelését, míg a Czeisler kalapszalagon egy uti és egy estélyi kalappal látja el Miss Debrecen. A Feuermann bőrdobos cég teljes felszerelésű nezeszert és retikült ad, a Czeisler női ruházalon pedig arra vállalkozott, hogy Miss Debrecen ruháit a kereskedők által szolgáltatandó anyagokból megvarrja. A Schön Sándor keztyűs cég az utra remek szarvasbőr keztyűvel látja el az új debreceni Miss-t és estélyi ruhájához mérték után készít egy színes, hosszúszerű divatos glasszé keztyűt. A Szakáll Géza fényképészeti cikkek kereskedése egy 6x9-es Kodak, kihuzható, rollfilmes gépet ad ajándékba Miss Debrecennek, Löbl Gyula látszerész pedig egy pompás színházi látszerész. A Hegedűs és Sándor Rt. 100 darab legfinomabb angol levélpapírt és borítékot ad monogrammal ellátva és ezenfelül 100 darab névjeggyel kedveskedik Miss Debrecennek.

A szerdán érkezett szavazatok összehámlása után a szépségverseny állása jelenleg a következő:

lása után a szépségverseny állása jelenleg a következő:

Kardoss Eszter	416
Zanathy Ibolya	411
Weichinger Böske	403
Kollár Mária	397
Nedeczky Babu	388
Magyar Éva	380
Thoroczky Iby	372
Lovassy Gitta	371
Jakobovits Edithke	368
Nádudvary Kató	363
Bárdos Mártha	357
Mandel Kató	350
Kardos Putu	343
Lebovits Iby	342
Tokay Mártha	334
Ungár Magda	330
Rex Kiss Margit	330
Guttman Lujza	319
Altmann Olga	318
Barta Lilly	312
Schön Böske	311
Szoboszlai Aranka	303
Grosz Olga	297
Miklós Acsi	296
Ganovszky Kata	290
Farkas Zsuzsó	287
Bermann Lilly	282
Benedek Fédi	276
Kun Rózi	271
Rosenfeld Böske	254
Kemény Ella	238
Eckstein Ella	229
Biró Böske	220
Bommersbach Muci	113
Lebovits Klári	209
Havas Liczy	207
Benedek Ica	202
Markó Judit	200
Gerő Csilla	195
Csongrády Anna	195
Breuer Kató	194
Szöke Magda	191
Groszmann Magda	188
Bárány Annus	187
Rosenfeld Klári	176
Keszler Stefi	170
Hermann Iby	168
Vojtovits Böske	165
Kohn Böske	152

A TECHNIKA LEGÚJABB CSODÁJA

Standard

5+1 CSÖVES HÁLÓZATI EUROPAVEVŐ

Weissenberg Ius	144
Marton Böske	139
Asztalos Muci	135
H. Kiss Erzsébet	128
Grünfeld Ilcsi	126
Kubinyi Magda	121
Szilágyi Bözsike	104
Simon Gizi	95
Jakab Ida	95
Altmann Irén	94
Ritter Ica	82

Ezenkívül rendkívül sokan kaptak nyolcvannál kevesebb szavazatot.

SAVAZÓ LAP

LEGYEN MISS DEBRECEN!

A jelölt lakását lehetőleg szíveskedjék feltüntetni.

Jó áru legolcsóbb KONTSEK divatruházában.

Interieur a debreceni Ujságíró Clubból.

Óriási Maradék Vásárt

rendezünk!

BOSZNAY J. és TÁRSA

Kosauth u. 5.

Mindenkinek saját érdeke ennek olcsóságáról személyesen meggyőződni!

Az amerikából hazatért Uray Sándor lelkész beszélt a Debreceni Független Ujság munkatársának amerikai tapasztalatairól

Mint megírta a Debreceni Független Ujság a napokban érkezett haza négy hónapos amerikai körútról Uray Sándor református lelkész, moderátor. A Debreceni Független Ujság munkatársa megkérdezte Uray Sándort amerikai tapasztalati felől, amelyekről ő a következőkben volt szíves nyilatkozni:

— Az amerikai református lelkészegyesület hívott meg Amerikába. Ez az egyesület minden évben meghív a háború után egy-egy lelkészt; eddig Muraközy Gyula kecskeméti lelkészt és dr. Ravasz László püspököt hívták meg, az én meghívásom tehát a harmadik volt. Ezeknek a meghívásoknak a célja az, hogy a magyar hazával és a magyar anyaegyházzal való összeköttetést ezen az úton is ápolják.

— Utam három hónapra volt tervezve és 24 gyülekezet hívott meg az Amerikában levő

mintegy 100 magyar gyülekezet közül. A 24 meghívásból kinn Amerikában 35 lett, összesen tehát 35 egyházat látogattam meg. Ez aztán az időmet nagyon zsufoltta tette. Már fél év óta, amióta a meghívás történt, mindenféle alkalmi ünnepélyekre vártak, hogy én lehessen az ünnepi szónok. Így prédikáltam harangszentelésen, templom 25 éves jubileumán, templom restauráció után, megnyitási ünnepségen, pap-szentelésen és új lelkész beiktatásán. A legnagyobb szolgálatom Toledóban volt, ahol Révész püspök urnak a veje, Bogár Lajos volt lelkész, aki pár évvel ez előtt hirtelen elhunyt. Toledó tekintélyes szép nagy város, 600,000 lakossal s annyira megbecsüli Bogár Lajos emlékét, hogy a magyar református templom mellett utcát Bogár Avenuenek neveztek el. Ott kimentem Bogár Lajos sírjához is. Toledó

Kontyalá való bor

(természetes édes)

ÜNNEPI ALKALMAKON KEDVELT NEMES ITAL.

Kihordásra egy liter 96 fillér

az ANGOL KIRALYNO SZÁLLÓ PINCÉJÉBOL.

Németh Nándor.

Lelkiismeretes kiszolgálás KONTSEK divatruházában.

ban a reformáció hetét töltöttem és hét este sorozatosan minden este a reformációról prédikáltam.

— A templomokban érthetően nagy volt az érdeklődés a debreceni vendég iránt. Megtörtént nem egy helyen, hogy a szomszédos telepekről egész autósorok jöttek néldául Lorainba vagy pedig Youngstownba.

— Nagyon érthető, hogy misszióm, amennyiben magyar református, annyira magyar hazafias misszió is volt. És igazán vallási különbség nélkül mindenki, aki magyarnak vallja magát, résztvett ezeken az Istentiszteleteken. Természetesen nemcsak istentiszteleti szolgálataim voltak, hanem beszéltem ünnepélyek és színi előadások keretében is, mert ott a templomok alatt mindenütt ugyanolyan nagy színterén helyiség, basement van előadások, nyári és vasárnapi iskolák és összejövetelek számára, mint maga a templom. Ezekben aztán ünnepélyek és nagyszabású bankettek voltak és természetesen ezek a szinte elengedhetetlen bankettek is alkalmas szolgáltak arra, hogy hosszabb előadás keretében a magyar hazai viszonyokról beszéljek.

— Nagyon sok amerikai iskolát meglátogattam és komoly tanulmányokat végeztem az amerikai iskolák körében. Meg akartam ismerni, hogy mi Amerika nagyságának a titka és ezt az iskolákban találtam meg. Az elemi iskoláktól kezdve az egyetemig mindenféle iskolában voltam, sőt két teológián a lancasterin és a bloomfieldin előadást is tartottam. Mindkét teológián magyar diákok is vannak. Most már az amerikai magyar református egyházi élet tudniillik ott tart, hogy ott képezik ki a magyar gyülekezetek számára a magyar papokat, akik már ott születtek. Itt fontos tárgyalásokat folytattam az irányban, hogy ezek az Amerikában született és kiképzett teológusok csak úgy tudják majd szolgálni az ottani magyarság érdekeit, ha legalább egy esztendőre hazajönnek Magyarországra.

— A missziómnak 5 központja volt: New-York, Pittsburgh, Cleveland, Chicago és Buffalo. Ezekből a központokból mentem aztán a környéken levő magyar telepekre. Ezeket a vidékeken mindenütt nagyobb tömegekben él a magyarság, például magában Chicagóban 5 magyar református templom van. Buffalóban 4. Chicagóban pedig az összes magyar templomok számát 13 magyar templom van. New-Yorkban kezdtem meg körutamat és itt végeztem be, de alig tudtam kitérni a további meghívások elől. Az ottmaradásomat így is meghosszabbítottam egy héttel, de akár karácsonyig is maradhattam volna, annyi meghívást kaptam.

— Nagyon sok debreceni emberrel találkoztam, akik az egyházi életben mind nagyon élénken részt vesznek. Ha már valaki debreceni, akkor az legalább is presbíter, gondnok, sőt főgondnokot is találtam, akikkel természetesen nagy örömmel üdvözöltük egymást.

— Az amerikai magyarokról annyit mondhatok, hogy akik régebben mentek ki, jó sorsuk van. A jobb elem az egyházak körül tömörül. A nyomorúság, amely Amerikában szintén meg van, érinti őket is, de azt mondják, hogy két nap munkából meg tudnak élni. Amerikában tudniillik nagyon okos az élelmiszer, a ruházat és a lakásberendezés ellenben drága. A magyarok valami szent szolidaritásban élnek és nagyon támogatják egymást, becsületük van Amerikában, a bevándorlók közt a legértékesebb fajnak tartják. Ezt a nyilatkozatot nagyon előkelő emberek szájából hallottam.

Amerikai tapasztalataimról három előadást szándékozom tartani, egyet az amerikai életéről, egyet az amerikai magyarokról és egyet az amerikai iskolákról.

Prima gyapju NYAKSÁL 1.90 P
magolcsai Nagy Mihály
Piac ucca 37. sz. (Kistempom mellett)

Legkedvesebb karácsonyi ajándék a magyar
'CSEPEL' varrógép
Főlerakat Hajdú megyére
Molnár Testvérek
műszerészeknél.
Kedvező fizetési feltételek. — Állandó
himző és varrótanfolyam Telefon 7-27.

A magyar jövőért

A magyar Ifjúsági Vörös Kereszt és a Keresztény Ifjúsági Egyesület kézfogását látom a Vörös Kereszt csoport által — a K. I. E. javára rendezett karácsonyi ünnepélyben. Mindkét egyesület a magyar jövő szilárd alapját rakja le s építi az Isten-, haza-, vallás- és emberszeretet erős várát. A szeretet erős eszköz. Az Ifjúsági Vörös Kereszt ennek segítségével készíti elő a fogékony gyermeki lélekben a talajt s hinti el a szépnek s a jónak magvát. Az életre nevelő nemes munkát folytatja a K. I. E., amikor a gyermek megszünt osztálytanuló lenni s az ifju korba lép.

Buzdítjuk tehát a reánk bízott gyermekeket a K. I. E. szeretetére. Vezessük el őket annak tudatára: Ha majd megszünt a Vörös Kereszt csoport tagja lenni, várja őt egy hasonló meleg családi kör, amely megóvja az élet ridegsége ellen, becsületes, munkabíró emberré neveli, hogy hasznos polgára lehessen hazájának, egyházájának és családjának.

Ezeknek gondolatával kérem a Vörös Kereszt csoportvezetőinek, valamint a K. I. E. vezetőségének és barátainak szíves megértését. Mert szent meggyőződéseim, hitem, hogy egymás iránti szeretetben, megértésben — a ránk bízott gyermekek által — építhetjük meg imádságunk tárgyát: a magyar jövőt!

Törőné Korpássy Mária,
Kálvin-téri Vör. Ker. cs. vezetője.

Panaszos levél a Piac ucca melől

A Debreceni Független Ujság szerkesztőségéhez a következő levél érkezett:

„Nagyságos Főszerkesztő Ur! Ha van egy riportere, aki színes utelirást tud írni, úgy legyen szíves a következő uccákba kiküldeni: Barna, Vörösmarty, Boldogfalva és Török Bálint uccák, ezek az uccák 2 percnnyire vannak a főuccától, de nincs az országnak még egy faluja, ahol nagyobb sár lenne, mint a fent nevezett uccákban, fáj az embernek a szíve, amikor látja, hogy az üres szekerekkel hogyan akadnak el a szegény lovak, amelyeket azután a kocsisok hogyan ostromoznak. A fentírt uccák lakói.”

A szerkesztőség ki is küldte egyik munkatársát, aki megállapította, hogy a panaszos állapotok valóban szégyenletesek. Nem tehető föl, hogy a város illetékes ténylezői ne tudnának a dolgról. Segítségére azonban — ha gondolnak is, — rövidesen alig kerülhet a sor. A város kasszája igen vérszegény és ha minden áldozattal készen állana is arra, hogy segít a bajokon és eltünteti a balkáni állapotokat, kérdés, hogy a nagyméltóságu minisztérium engedélyezi-e a munkálatokat különös

Tájékoztató ismertetés a népszámlálásról

A háztulajdonos teendője a népszámlálással kapcsolatban — Az intézeti háztartásokban ki fogantatosítja a népszámlálást?

Az 1930. XXV. tc. végrehajtásáról szóló 4718—1930. M. E. sz. rendelet 3-ik szakaszának értelmében a házigyűjtővek kitöltése a háztulajdonosnak vagy helyettesének a kötelessége. A számlálóbiztos csak abban az esetben tölti ki a házigyűjtővet, ha azt sem a háztulajdonos, sem megbízottja, sem valamelyik családtag kitölti nem képes. A házigyűjtő 4 táblázatot foglal magában. Ezek közül az első táblázat az épület rendeltetését, falazatát és tetőzetét, illetve a falazat és tetőzet anyagát, a lakások számát és a népszámláláskor a házban jelenlévő egyének számát tünteti fel, valamint feltünteti a házban levő lakásokhoz tartozó, de a népszámláláskor távollevő egyének számát is. A második táblázat részletezi a házban levő lakásokat és minden lakást külön sorba véve a lakásokhoz tartozó helyiségek számát, vizellátását, világítási berendezését, a lakáshoz tartozó helyiségek padlózatát, végül a lakásban a népszámláláskor jelenlévő egyéneket mutatja ki aszerint, hogy azok a lakásban mi címen tartózkodnak (családfő, feleség, családtag vagy rokon, albérlő családtag, vagy annak családtagja, intézeti tag, vagy egyéb címen a lakásban tartózkodó), kimutatja továbbá, hogy hány férfi, hány nő és egyült hány lélek tartózkodott a lakásban, valamint azt, hogy a lakásból hány férfi és hány nő volt távol, aki különben a háztartáshoz tartozik és feltünteti a lakás sorsszámát.

A 3-ik táblázat feltünteti a családfelek fog-

Mélyen leszállított árban hozzuk forgalomba elismerten jó cipőinket.

- Női cipők, különböző színekben . 9⁵⁰-től**
francia és trotteur sarokkal
- Női fekete antilop egypántos cipők 12⁵⁰-től**
francia fasarokkal
- Női lakk cipők . 14⁵⁰-től**
francia és trotteur sarokkal
- Férfi fekete fél és egész cipő . 12⁵⁰**
tartós kivitelben
- Női színes hócipők . 5[—]-től**
meleg béléssel
- Gyermekek hócipő . 4[—]-től**

Turul cipőgyár R. T.
Piac ucca 63.

tekintettel arra, hogy itt fontos, szükséges és sürgős munkálatokról van szó és tekintettel arra is, hogy egy pár munkanélküli szegény ember itt kenyérhez juthatna. Az azonban kétségtelen, hogy a segítségnek valami módját ki kell találni, mert az említett négy uccán az állapotok tarthatatlanok.

áll rendelkezésükre. Csak ennek figyelmes átvizsgálása után lehet a házigyűjtővet olyan pontossággal kitölteni, amilyenre a háztulajdonos az 1930. évi XXV. tc. és az 1929. XIX. tc. kö-

A végrehajtási rendelet 30-ik szakaszának értelmében a számlálóbiztos az egy-egy házban összeirt egyének névsorát a háztulajdonosnak, vagy megbízottjának felmutatja és a háztulajdonost (megbízottját) felszólítja, hogy nyilatkozzék, vajon az összeírásból nem maradt-e ki valaki. A háztulajdonos, vagy megbízottja a számlálóbiztos kérdésére felelősség terhe alatt köteles nyilatkozni, hogy a számlálóbiztos szükség esetén a hiányt azonnal pótolhassa.

A végrehajtási rendelet az intézeti háztartások közé sorozza a katonai épületeket, letartóztatási intézeteket, kórházakat, elmeegógyintézeteket, árvaházakat, gyermekmenhelyeket, iskolai internátusokat, menedékházakat, férfi és női zárdaikat, általában minden bentlakással egybekötött intézetet. Ezen intézeti háztartások közül a katonai és csendőrségi épületek, vámosi épületek parancsnokai, a letartóztatási intézetek igazgatói a népszámlálás végrehajtásáról maguk gondoskodnak. Vagyis ezen inté-

Interieur a debreceni Ujságíró Clubból.

Látta már karácsonyi kirakatait KONTSEK divatruházának?

zeti háztartások parancsnokai, akár személyesen, akár kellő előképzettségű megbízott által eszközöltetik a számlálólapok és házigyűjtőiv kitöltését, a felelősség mérvét meghatározó 1929. évi XIX. tc. rendelkezései alá esnek.

Minden egyéb felsorolt intézeti háztartásban a népszámlálást a számlálóbiztos végzi, az intézeti háztartások vezetőinek kötelező támogatása mellett. Csak olyan helyiségben végzi a népszámlálást az intézeti háztartás vezetője, ahova a számlálóbiztos be nem léphet (dühöngő elmebeteg, kórházak fertőző osztályai, női betegek osztálya).

A népszámlálás vezetősége ezúton is felhívja az összes intézeti háztartások parancsnokait és vezetőit, hogy az intézeti háztartáshoz tartozók lélekszámát, vagyis azt, hogy hány számláló-

lapra lesz szükségük a népszámlálásnál.

Miután az intézeti háztartások vezetői a kiadott és a számlálólapok kitöltésére vonatkozó utasítást több helyen tévesen értelmezték, a népszámlálás vezetősége ezúton is értesíti az intézeti háztartások parancsnokait és vezetőit, hogy az újszülöttektől kezdve minden jelenlévő lélekről, akár férfi, akár nő, egyforma fekete számlálólapot kell kitölteni. A nyomtatvány szükség bejelentésénél tehát az összes jelenlévő lélekszámot (pl. laktanyákban a legénység, a bentlakó tisztikar és altisztek, valamint azok családtagjainak összes lélekszámát egy összegben) kell bejelenteni.

A népszámlálás vezetősége felhívja az összes számlálóbiztosokat, akik még fogadalmat nem tettek s így a számlálókerületükhöz szükséges nyomtatványokat még kézhez nem vették, akár van kerületi beosztásuk, akár nincsen, hogy 27-én délelőtt 10 órakor a Városháza közgyűlési termében pontosan jelenjenek meg.

Szükség van-e a kartell-törvényre?

Írta: Dr. Diczg Alajos.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter ur a napokban, a lapokban olvasható tudósítás szerint a Házban jelenlévők élénk tetszés nyilvánítása mellett benyújtotta a gazdasági verseny szabadságát korlátozó megállapodásokról szóló törvényjavaslatot. Bár a törvényjavaslat címe dicskréten hallgat arról, hogy ezeknek a megállapodásoknak igazi neve: kartell (a törvényjavaslat tervezetében zárójelben ez is ott volt) már a rövidség kedvéért is az alább kifejtendőknél nevezik el a gyermekét: beszéljünk egy keveset a kartellekről.

A törvényjavaslat benyújtása miatt ismét felülmeg a küzdelem a körül a kérdés körül, vajon kell-e nekünk egyáltalán kartell-törvény? Erről szeretném én is elmondani szerény véleményemet.

A kartellkérdés körül már az évszázad első éveitől nagy vita folyik a magyar közéletben. Hiszen már akkor, amikor nálunk a kartell szervezkedés embrionális állapotban volt, már akkor jelentkeztek óhajok a „szipolyozó” kartellek megrendszabályozása érdekében. Mindennek ellenére egészen 1925-ig azonban ez a vita inkább elméleti jellegű maradt. Hiszen azok a tervezetek, amelyek a kartellekről a XX. század első évtizedében készültek, — mint amilyenek voltak Ráth Zoltán jogakadémiai tanár és Mandel Pál országgyűlési képviselő tervezetei, — nem annyira gyakorlati szükségéből fakadtak, mint inkább a világgazdasági jelenségekkel lépést tartó elmék születtek.

A kartellkérdés igaz jelentőségét a világháború után nyerte el. A kérdés szabályozásának, vagy ahogy emlegetni szokták a „kartell megrendszabályozásának” szükségessége, illetőleg ennek hangoztatása azonban egyáltalán nem egyidejű a kartellek tényleges kifejlődésével. Mert ha voltak is 1920—1925 között hangok annak érdekében, hogy a kartellekről törvényt kellene alkotni, — a kérdésnek a közvélemény elé dobása akkor történt meg, amikor különféle, főleg világgazdasági okok nyomása következtében, mezőgazdaságunk rendkívül nehéz helyzetbe került. 1926-tól kezdve a magyar gazdasági élet mindinkább nehezebb és nehezebb helyzetbe jutott. A szanálásban hozott hatalmas áldozatokban kifáradva, a gazdasági élet ellenállóképessége is gyöngült azokkal a bajokkal szemben, amelyek az egész világon jelentkeztek. Mezőgazdasági és ipari téren az egész világon egyaránt túltermelés jelentkezett, amelynek hatását csak fokozták a nemzetközi munkamegosztást példátlanul nehezítő vámpolitikai intézkedések, elzárkózó törekvések.

A helyzet súlyosságát mezőgazdasági téren az évről-évre csökkenő s 1930-ban egészen a mélybe zuhant terményárak mutatták. Ezzel szemben az ipar, épen a kartell szervezeteinél fogva az árszínvonal csökkenése ellen, védekezni tudott. A mezőgazdaság keresni kezdte természetesen súlyos helyzetének okát és amint ez már ilyenkor történni is szokott, nem látván meg a fától az erdőt, — minden bajának okát főleg kettőben jelölte meg: a vámtarifában és a kartellben. A mezőgazdaság vezető emberei nem tagadták azt, — főleg a higgadtabb vezetők, — hogy ezen túl, sokkal súlyosabb és nyomósabb okok játszókat a főszerepet, a mezőgazdaság helyzetének rosszabbra fordulásában, — mégis uralkodó szöveggé vált az és szinte minden mezőgazda-

sági jellegű gyűlés vezető szólamává: minden bajnak a vámtarifa és a kartellek az oka!

A kartellkérdés így került a közérdeklődés homlokterébe. Meg kell állapítanunk azt, hogy azok részéről, akik a kartelleket minden baj okozójaként állították be, — a kartellekkel szemben elfoglalt álláspont egyáltalán nem volt következetes.

Hiszen me z ö g a z d a s á g i oldalán igen előkelő helyről hangzott el olyan irányu nyilatkozat, hogy a mezőgazdaság sok baján igazán a mezőgazdasági termelés kartellszerű szervezkedése segíthetne. A baj csupán az, hogy a kartell a mezőgazdasági termelők körében — már a termelők nagy száma miatt is — megcsinálni rendkívül nehéz, a jelenlegi viszonyok között csaknem lehetetlen. De ott, ahol lehet, a termék forgalombahozatalánál élnek ezzel az eszközzel s a szervezetben a kartelleket különösen elítélő vezető mezőgazdák is szívesen résztvesznek. Utalunk például a Mezőgazdasági Kivitelé Intézetben legutóbb alakult burgonyakivitelé szindikátusra.

De kereskedelmi oldalán sem annyira érett ez a probléma, hiszen kereskedelmi részen szintén nap-nap mellett találkoznak kartellszervezkedésekkel vagy kartellszerű törekvésekkel.

Mit mutat mindez? Azt mutatja, hogy a kartell probléma még nálunk nem érett meg teljesen arra, hogy vele, mint olyan problémával foglalkozzunk, amely a maga kialakult, befejezett formájában végleges szabályozás tárgya lehetne.

Maradandó értékű

ajándék

a hordozható villamos

Singer

varrógép

Precíziós munka és elismert legjobb minőség!

Részletfizetésre is! Kényelmes havi részletek
Díjmentes bemutatás saját otthonában.

Singer Varrógép Részvénytársaság

Flókküzlet Debrecen, Plac ucca 79.

A kartell ma világhíresség s ha Magyarországon ma kartellképződés történik, vagy hogy kartellek vannak, az a világgazdaság területén lefolyó szervezkedési mozgalmaknak csak egy kicsiny hullámvérése.

Erre azért szükséges különös nyomatékkal rámutatni, hogy mindenki lássa napfénynél világosabban azt az egyszerű igazságot, amely a gazdasági élet jelenségeinek megítélésénél oly sokszor elfelejtettek: semmi sem történik ok nélkül. Amikor a magyar gyáripari termelés körében a kartellmozgalom az utóbbi esztendőknél különösen megérett, abban nem a gyáriparosok „nyereségvágya” a vezérmotívum, hanem a magyar gyáripar alkalmazkodása, még pedig szükségesszerű alkalmazkodása, az Európászerte uralkodó viszonyokhoz. A magyar gyáripari termelés ma már nem támaszkodhatik az inflációra, a behozatali korlátozásokra és az autonóm vámtarifára, hanem be kell rendezkednie tervszerű termelési, vásárlási és eladási szervezet megteremtésével és ezen keresztül az új viszonyokhoz. A kar-

tellekkel tehát, mint a termelés szervezésének és szabályozásának szükségszerű eszközeivel számolnunk kell.

Eltérésük lehetetlen és eltiltásuk csak azt eredményezné, hogy azok az óriási gazdasági erők, amelyek emögött a világhíresség mögött feszülnek vagy súlyos gazdasági károkat okoznának, vagy ami még valószínűbb, más formába öltözötten új életre keljenek.

Ezért nagyon megérthető, hogy a hormány ehhez a kérdéshez nagyon óvatosan nyult s csak hosszabb előkészület után szánta el magát arra, hogy egy törvényjavaslattal lépjen elő, amely most előttünk van.

A törvényjavaslat, — mindenekei előtt alkalmas arra, hogy a kartellkérdésben rendkívül szétfolyó, az esetek többségében felületes, politikai tendenciájú vitákat komolyabb mederbe terelje és módot nyújt arra, hogy a kartell-ellenes és kartellmelletti front egy komoly, az eszmék zűrzavarosságát tisztító csatában megütközzék. Véleményem szerint ha semmi másért, — mert ezért magáért érdemes volt a javaslat tervezetét közrebecsítani.

Nem oszthatjuk azoknak a gyáripari köröknek álláspontját, akik már a javaslat közzétételében is a gyáriparra nézve valami sötét veszedelmet látnak. Hiszen a gyáriparnak színtünk sokkal többet árt az, hogy ha ez a kérdés továbbra is megmarad érdekképviseleti gyűjtőanyag, amelyet minden nagygyűlésen az iparelles tábor meggyújt s amelynek világánál és tüznél dalolja el a maga harci dalát a kartellek és a vele egy kalap alá fogott gyáripar ellen, mintha ezt a kérdést végül is teljes alaposággal arra hivatott fórumok megvitátják. Hiszen a javaslat közrebecsítása óta eltelt idő is alkalmas volt arra, hogy bizonyos fronton meglassák azt, hogy nem a javaslat 14 §-a vagy hogyha azt még jó egynehánnyal megtoldják 20, 30, 40 §-a, amely a bajokat gyógyítja, hanem ezután mélyebben kell keresni a bajok forrásait. A javaslatnak ez is érdeme: józanító a hatása.

Ennek a légkörnek a kialakulását elősegítette a javaslat tárgyilagos és mérsékelt szelvénye. A javaslatban lehetnek kifogásolni valók, lehetnek aggodalmat keltő pontok, azonban nem lehet tagadni, hogy attól a jószándéktól vezéreltetve született meg, hogy az észlelhető visszaéléseket a törvényben foglalt eszközökkel megszüntesse, anélkül azonban, hogy magát a lényegét: a kartellszervezkedést magát lehetetlenné tegye, annál is inkább, mert bizonyos esetekben jobbról-balról elismerik ennek szükségességét.

Ami már most a javaslat időszerűségét, szükségességét illeti, fölöslegesnek tartom, hogy a már jól ismert érveket és ellenérveket itt felsoroljam. Hiszen ezek bőven megtalálhatók az eléggé fejlett magyar kartell-irodalomban, de különösen a külföld hatalmas

Árainkat leszállítottuk!

A legolcsóbb beszerzési forrás autósok részére.

Firestone, Michelin, Continental köpenyek és tömlők régi árjegyzéki áraiból 24+5% engedmény.

- Amerikai BB, A vagy Aretis olajok kg. . . . . P 1:60
- Hűtő és gépház takaró compl. . . . . P 67.—
- Hóllanc raktáron lévő méreteken páronként P 8.—
- Thermix kályha compl. . . . . P 49:50
- Eredeti angol nyersbőr keztyű . . . . . P 11:80-tól
- Téli bőr fejtető heubni . . . . . P 10:50-tól
- Marchal fényszóró, compl. . . . . P 55.—

Készpénzfizetésnél 5% pénztári engedmény — gummi kivételével. Nem készpénz fizetésnél kedvező feltételek. Tegyen próbarendelést.

Műszaki és Kereskedelmi Társaság

HORVÁTH és MIKLÓS

Debrecen, Hunyadi ucca 17-19. sz.

Telefon: 4-45. Sürgőnycim: „MÜKETÁR“.

A Tiszántul legrégibb és legnagyobb műszaki üzlete.

S. K. F. gólyoscsapágyak — Amerikai csapágyfémek — Castrol olajok — Wolfner gépszij.

Kérjen mindenütt Vidoni szalámint!

Debreceni gyártmány. Világmárka. Gyár: DEBRECEN. Telefon: 3-54.

Őn is jól vásárol KONTSEK divatáruházában.

kartellirodalmában.

A debreceni kamara érdekeltsége ennek a kérdésnek eldöntésénél a következő gyakorlati megállapításból indult ki:

Tagadhatatlan, hogy vannak bizonyos, az emberi önzés diktálta visszaélések. Hiszen a gazdálkodás célja nyereség produkálása s hogy ez a nyereség olykor szegény országunkban megszokott méreteket meghaladja, amíg a nyereségszerzés nem kizsákmányolással egyez — nem kifogásolhatjuk, mert mindig szem előtt kell tartanunk, Adam Smith munkájának híres megállapítását: „a húst nem a mészárosok nagylelkűségének, hanem önzésének köszönhetjük.” Tény az is, hogy ezek a visszaélések kapcsolatban a mezőgazdaság válságos helyzetével, az évek során át tartó propagandával különben is megmérgezett közvélemény körében olyan helyzetet teremtett, amely a kormány számára rendkívül nehézzé teszi a helyzetet. Hogyha nem alkot kartell törvényt, nyitva hagyja az ajtót a propaganda számára, amely folyvást azt fogja hangoztatni, hogy minden bajnak a kartellek az okai. Hogyha pedig alkot, akkor gyáripari oldalról teszi ki magát erős támadásnak s annak a vádnak, hogy az iparfejlesztést tette lehetetlenné. Ebből a kettős nyomásból a ki vezető ut a véleményem szerint az, hogyha lehet, — és véleményem szerint lehet — olyan törvényt megalkotni, amely alkalmas arra, hogy a jelentkező visszaéléseket megakadályozza, anélkül, hogy az oly sokszor hangoztatott veszedelmekkel járna, (tőkeimport elriasztása, az iparfejlesztésnek holtpontra jutása, kartellszervezkedés lehetetlenné tétele stb.) abban az esetben kell alkotnunk egy ilyen törvényt, mert ezzel nemcsak a köz érdekét szolgáltuk, hanem lehetetlenné tettük a közvéleményt mérgező propagandának további érvényesülését. Nagyon helyesen mondta egyik kiváló tudósnk: „a gazdasági élet kimeríthetetlen fantáziájának ezt a nálunk még gyermek korát élő reményteljes úszulóját minden különösebb baj és zökkenő nélkül biztonságossá be az alkotmány sáncai közé engedjük az öt megillető mértékben érvényesülni és igyekezzenek érdességét lecsiszolni, kinövéseit lenyesegetni”, az lehet minden jó számú déku embernek a célja.

Ez a magyarázata annak, hogy a debreceni kamara érdekeltsége tulajdonképpen egyhangú véleményével egyezően arra a nagykérdésre: szükség van-e egy kartell törvényre? azt a választ adja, hogy:

igenis egy megfelelő körülményekkel és jól megalkotott törvényre szükségünk van.

A kamara érdekeltségének a véleménye szerint egy megfelelően megalkotott törvénytől nem kell féltetni azokat a nagy érdekeket, amelyek tényleg egy rossz törvény következtében itt kockán foroghatnak. A részletekben figyelembe kell venni kartellmozgalmunk kezdetlegességét a nyugati országokhoz képest. Ha erre tekintettel vagyunk, abban az esetben még csupán egy óvatos kezdő lépést kell tennünk. Hogyha a szerzett tapasztalatok azt fogják mutatni, hogy még tovább mehetünk, vagy kell mennünk, abban az esetben ezt még mindig megtehetjük. Eleve tisztában van azzal minden olyan ember, aki a kérdést higgadtan nézi, hogy még a legszigorúbb rendelkezésekkel telített kartell törvény sem fogja elérni azt, amit a tülkök tőle várnak: az árszínvonal rohamos súlyedését. Végzetünk kell arra tehát, hogy a vízzel együtt ne öntsük ki a gyermeket is.

Leghorn és Rhode Island Red
fajbaromfit, egynapos csibét
keltetőtojást, tenyészakaszt
szállít **B. K. D. farm**
Táplósúly.
Bérkeltetést vállal.

Ékszerjavítások
átalakítások,
vésnői munkák, ugyiszintén ékszerek, órák
feltűnő olcsó árban kaphatók
FELDHEIMSÁNDOR
ékszerkészítő és vésnői m. helyében
Piac ucca 75. — Cimre kérem ügyelni!
Arany éremmel kiüntetve.

A Hajdusági férfiruha áruházban nagy tűz pusztított és két tűzoltó füstmérgezést szenvedett

A tüzet valószínűleg a kályhából kipattanó szikra okozta — A tűzoltók hajnali fél két órától reggel hat óráig dolgoztak, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák — A tűzkár hozzávetőleges becslés szerint meghaladja a 100.000 pengőt

Csütörtökre virradóra nagy tűz pusztított a Piac uccai Hajdusági férfiruha áruházban és a tűz okozta kár meghaladja hozzávetőleges becslés szerint a 100.000 pengőt. — A tüzet a 385-ös számú rendőr vette észre éjszaka egy óra után. A Hajdusági Ruhaáruházból füst szivárgott ki és a kirakatok előtt sűrű füstfelleg gomolygott. A rendőr közelebb ment az üzlethez és akkor látta, hogy

az üzlet mélyén szikrák pattognak és lángok csapnak ki az állványokra helyezett szövet halmok alól.

Azonnal értesítette telefonon a tűzoltóparancsnokságot, ahonnan Reháik Tamás parancsnok vezetésével nagy készültség száguldott ki a helyszínre. Az oltás megkezdésének munkáját nagyban késleltette, hogy nem tudták idejében előhívni az üzlet tulajdonosát, mert nem lakott már ott, ahol a kirakat falára erősített tábla jelezte. A tűzoltók, látva az egyre fejlődő veszélyt, betörték az üzlet ajtaját és hozzákezdtek az oltáshoz.

A munkát veszélyessé tette az a körülmény, hogy az égő ruhaanyagoktól olyan sűrű füst támadt, hogy

a tűzoltók csak füstárral tudtak dolgozni az égő üzletben, de még így sem bírták tovább a munkát tíz perc-

nél, kimerülve, szédülve adták át helyüket társaiknak.

Hatalmas vizugarak zudultak az üzlet helyiségre, de a munka nem hozta meg a kívánt gyors eredményt, mert a tűznek jó tápot adott a ruhák tömege és a polcok, állványok között kigyózza terjedt a tűz. A Hajdusági férfiruhaáruház szomszédos üzletek is nagy veszélybe kerültek, mert a ruhaáruházról csupán deszkafal választotta el az Apolló divatáruház, a Feldheim-féle posztöltetet és a Weinstock-féle butorraktárt. Az Apolló divatáruházban néhány csipke és fátol égett el az átüszedett faltól, a butorraktárban a furnérozás pattogott le az elválasztó falhoz közel fekvő butorokról. A legkevesebb kárt a Feldheim posztöltőház szenvedte, mert idejében kihordták az uccára az árut.

A tűzoltók emberfeletti erővel küzdöttek és sikerült néhány órai küzdelem után a tüzet lokalizálni, megakadályozták a szomszédos üzletek pusztulását és 6 óra felé a Hajdusági férfiruhaáruházban, ahol a tűz fészke volt, az utolsó parazsat öntötték le vízhataggal. A munka, amelyet végeztek a tűzoltók, igen veszélyes volt és

két tűzoltó, vitéz Tóth Imre és Vigh István eszméletüket veszítették a sűrű

füstpőll

és gyors orvosi segítségre volt szükség, mert állapotuk súlyosak voltak.

A lángoló és égő üzletberendezés gerendái összeroppantak és nagy robajjal zuhantak a helyiség közepére, ahol Jakabinyi tűzoltóparancsnok néhány tűzoltóval dolgozott a füsttengerben.

Csodálatos véletlennek köszönhető, hogy az összeomló állványok, polcok és gerendák maguk alá nem temették a bátor tűzoltókat. A tüzet három oldalról támadták

Vitéz Tóth Imre és Vigh Sándor tűzoltók, akik a Hajdusági férfiruhaáruház égésénél az oltási munkáknál súlyos füstmérgezést szenvedtek.

meg, az első vizugarat a Weinstock butorház, a másodikat a Hajdusági férfiruhaáruház, a harmadikat a Feldheim posztöltőház kapta. Ennek a tervszerű, gyorsan végrehajtott munkának köszönhető, hogy a Frohner-épület tömbjében elhelyezett üzletsorok a tűz martaléka nem lettek. A kora reggeli órákban is nagy tömeg verődött össze a füsttengerben álló üzletek előtt, segédkeztek, ahogy tudtak az emberek és a kivezényelt rendőrszakasz védelme alatt hordták ki a veszélyeztetett üzletekből az árukat. A rendőrség és a tűrlőtség közösen megtartott vizsgálata megkönyli, de az már megállapíthatónak tekinthető, hogy

a tüzet a kályhából kipattanó szikra okozhatta.

A tűz sokáig lappanghatott a ruhaáruház portékával telt polcai és állványai között, míg lángra lobbant. A tűzoltókat megdöbbenette az a körülmény, hogy amikor az ajtó feltörése után behatoltak az üzletbe, még égő parazsat találtak a kályhában.

A jávai tűzhányó, amely óriási pusztításokat végzett, ismét működik.

A Hajdusági férfiruhaáruház égése. Tűzoltók, rendőrök a bezárt üvegű ruhaáruház előtt.

Január havában költözködöm
a Piac ucca 60. sz. alá, a Linoleum mellé.
Új üzletem látványosság lesz!

Raktárkészletemet a költözködésig
minden elfogadható árban árusítom.

Rádiók, csillárok, varrógépek, gramfonok,
kerékpárok és ezek alkatrészei

hallatlanul olcsó árban kerülnek eladásra

KATZ ANDOR

gép- és villamosboltjában

most: Piac ucca 83., Király ucca sarok.

Tűz

A Hajdu

Mindenes
hában tűz
letet. A t
rint bizto
vizsgálat
megállapí
ság valak
füstmérge
pota szer
dult, hogy
zett kórh
dr. De r

A
st
N
V
Évek
költs
selt
kodó
körü

Buda
zajlott fé
eredmény
azt a tén

a magy
ság tör
kírt

De az ell
hanem a
katársun
a Bethl
ét, Nagy
gyar bel
közölg.
hátatfor
küzd a d
kérdésér
— A P
ugy teszt
szerinten

képtel
szágb
van, e
eszköz
csakis
majd

Autó
egys
csap
gergő

Ra

Fo

LESZ

sztitott

**— A tűz-
ogy a tűz
ges becs.**

gre volt szükség
k voltak.

berendezés ge.
és nagy robaj-
közepére, ahol
csnok néhány
füsttengerben.

köszönhető, hogy
polcok és geren-
tték a bátor tüzől-
oldalról támadták

Sándor tüzoltó.
ruház égésénél az
stmérgezést szen-

Weinstock bu-
dusági férfiruha-
feldheim posztó-
szerű, gyorsan
köszönhető, hogy
ben elhelyezett
ai nem lettek. A
gy tűz meg verő-
n álló üzletek
tudtak az embe-
dőrszakasz vé-
szélyeztetett üz-
vesség és a tüzől-
vizsgálata még
pithatónak te-

attanó szikra

t a ruhaáruház
llványai között,
tüzoltókat meg-
ny, hogy
után behatol-
parasztan ta-

De az ellenzéki hangulat nemcsak Budapesten,
hanem a vidéken is változatlanul erős. Mun-
katársunk a karácsonyi ünnep előtt felkereste
a Bethlen-kormány volt igazságügyminiszte-
rét, Nagy Emilt, akihez kérdést intézett a ma-
gyar bel- és külpolitika aktualitásaira vonat-
kozólag. A kitünő politikus, aki már öt éve
háttáfordított a reakciónak és szívvél-lélekkel
küzd a demokrácia igazságáért, munkatársunk
kérdésére az alábbiakban nyilatkozott:

— A Bethlen-kormány és politikai csatlósai
ugy tesznek, mintha örökké akarnának élni. Én
szerintem

képtelenség az, hogy parlamentáris or-
szágban, ahol állítólag még alkotmány is
van, egy uralkodó rendszer olyan hatalmi
eszközökkel bátyázza magát körül, hogy
csakis egy újabb forradalommal lehessen
majd valamikor kimozdítani a helyéről,
de alkotmányos uton soha.

Ha egy kormányrendszer csupa szentek-
ből és tökéletes emberekből lenne is ösz-
szeállítva, bizonyos idő leforgása után
még akkor is lehetetlen volna elkerülni
azt, hogy az a kormányrendszer idővel el-
ne szakadjon a néptől és még kevésbé
lehet elkerülni azt, hogy maga a nép reá
ne unjon a rendszerre és változást ne
sürgessen, amit ha alkotmányos uton nem
érhet el, akkor a meginduló földalati
aknamunka befejezéséül végül erőszakos
eszközökhöz nyul.

A mi kormányrendszerünk, mint rendszer,
sajnos,

se nem szent, se nem tökéletes
és így százsoroson érhető az, hogy
a magyar közönség már nagyon is rájuk
unt és mind erősebben nyilvánul meg or-
szágszerte a kívánság a rendszerváltozás
után.

Attérve a belpolitikára,
a mai rendszer legnagyobb bűnét abban
látom, hogy azt a szédületes, bürokrati-
kus központossítást, amelyet annak idején
a bécsi rendszer vezetett sorscsapások
alatt nyögő országunkba, nemcsak nem
szüntették meg, de még sokkal nagyobb
mértékben kiépítették.

Miért? Semmi másért, csak azért, hogy ezzel
a megalakult kormányrendszert örök időkre
biztosítsák és ennek számára ügyesen igénybe

szokott vonulni élete eseményeinek egész
sorozata. Nem tudom, hogy
a mai rendszer éri-e már azt, hogy a
fulladozás stádiumába jutott
és nem tudom, hogy így van-e arra kilátás,
hogy végre saját maguk is átlássák az álta-
lak elkövetett rengeteg sok hibáknak véghe-
tetlenül hosszú sorozatát.

— Miben állanak ezek a hibák?
— Először a külpolitikai mezőkre vetem a
tekintetemet és ott két dolgot kell megállapítá-
nom. Ezek közül az első az, hogy
az uralkodó kormányrendszer éveken át
nyomta, hátráltatta és tüszurásokkal illetve
a revizió békés elérésével kapcsolatos kül-
földi felvilágosító munkát.

Sokat tudnék arról beszélni, mennyiféle kel-
lemetlenségben volt nekem részem a kor-
mányrendszer oldaláról azért, mert három és
fél év előtt Angliában a revizió érdekében bé-
kés felvilágosító munkát kezdtem kifejteni. A
másik hiba, amelyre a külügyi mezőkön reá
kell mutatnom, az, hogy
az olasz szövetséget az uralkodó rendszer
főlölegesen fitogtatta és ezzel magunk
ellen bősztettük a világ egyéb olyan nagy
tényezőit, amelyek az olasz imperialista
törekvéssel egyáltalán nem rokonszen-
veznek.

Mindezek következtében ma már odajutott az
egész ország kedélyvilága, hogy ma már nem
csak gazdasági válsággal, hanem egy nagy or-
szágos erkölcsi válsággal is állunk szemben,
amelynek rövid jellemzését úgy tudnánk meg-
adni, ha azt mondom, hogy
az ország adófizető közönségében végleg
megingott már az a hit és meggyőződés,
hogy a keservesen kiadott adófillérek
csakis az ország érdekében való módon
kötetnek el.

Egyelőre csak annyit tudok kilátásba helyezni,
hogy
mindazok, akik a mai kormányrendszer
ellen küzdenek, ezt a küzdelmet bizalom-
mal, reménnyel, egymás szeretetével és
munkával fogják végigküzdeni.

Anyakönyvi hírek

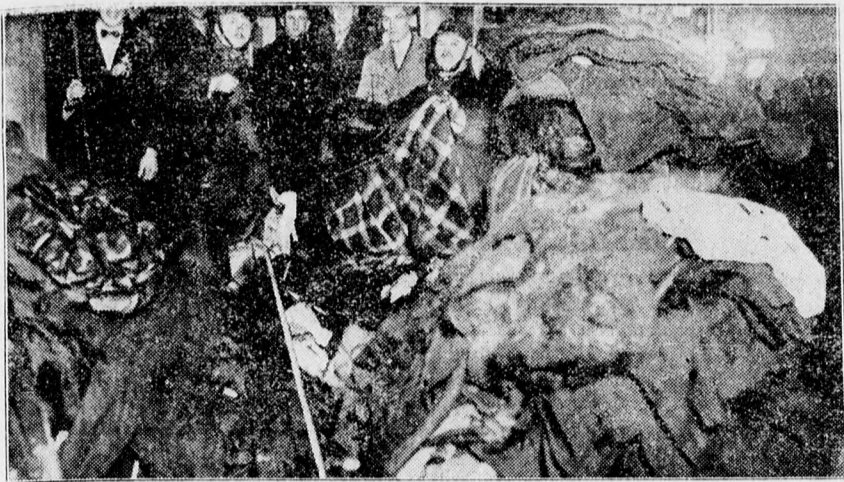
A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e
hó 24-én, szerdán a következő bejelentések tör-
téntek:

Születések: Weinberger Károly szerelő, fiú,
Ferenc; Krankovics József npsz., fiú, József;
Balogh Péter kocsis, fiú, István; Katala Mihály
npsz., leány, Éva.

Házasságok: Karel Antal—Novotni Katalin;
Tidrenczel János—Arva Ilona.

Haldőzások: Csontos Ilona r. kath. 20 éves
Andrási ut 12; Balogh József ref. 20 napos
Pesti u. 4; Saly Béla ref. 1 éves Munkás u. 6.

Tüzifa hasábos és felvágott Kőszén porosz és hazai legolcsóbban Guttmannal Ispotalyu. 19
házhoz szállítva bányakösz beszereshető Tel.: 17-46

A Hajdusági férfiruhaáruház égése. Az oltási munkák után a halomba szórt és nagyrészt megsérült ruhaneműek.

Mindenesetre nagy vigyázatlanág a kály-
hában tüzet hagyni és úgy lezárni az üz-
letet. A tűz okozta kár, értesítéseink szer-
int biztosítás révén jórészt megtérül. A
vizsgálat folyik abban az irányban, hogy
megállapítható legyen, terhel-e gondatlan-
ság valakit a tűz keletkezése miatt. A
füstmérgezést szenvedett két tüzoltó álla-
pota szerdán délelőtt olyan súlyosra for-
dult, hogy a tüzoltó laktanyában berende-
zett kórházi szobájában őket megvizsgáló
dr. D. E. r e k a s s y István főorvos javá-

solta az egyetemi klinikára való kiszállítá-
sukat. A klinikáról azt az értesítést kap-
ták azonban, hogy nincs egy talpalattnyi
hely sem és így nem tudják befogadni ápó-
lásra a súlyos füstmérgezést szenvedett
tüzoltókat. A gondos ápolás, amelyben a
mentőőorvos részesítette a füstmérgezést
szenvedett tüzoltókat, szerdán este ered-
ményteljesen járt és állapotuk annyira javult,
hogy haza tudták őket szállítani további
ápolásra lakásukra.

**A mai rendszer a fulladozás
stádiumába jutott — mondja
Nagy Emil, a Bethlen-kormány
volt igazságügyminisztere**

**Évek óta fényezésre és miniszteri önimádások
költségeire fordítják az adófizetőkől kiprés-
selt filléreket — Képtelenség, hogy egy ural-
kodó rendszer olyan eszközökkel bátyázza
körülmagát, amelyek miatt csak forradalom-
mal lehessen elmozdítani helyéről**

B u d a p e s t, december 24. A napokban le-
zajlott fővárosi törvényhatósági választások
eredménye újból nyíltan kifejezésre juttatta
azt a tényt, hogy

a magyar dolgozó polgárság és munkás-
ság tömegeinek tulnyomó része bátran
kitart az ellenzéki fronton a Bethlen-
rendszerrel szemben.

De az ellenzéki hangulat nemcsak Budapesten,
hanem a vidéken is változatlanul erős. Mun-
katársunk a karácsonyi ünnep előtt felkereste
a Bethlen-kormány volt igazságügyminiszte-
rét, Nagy Emilt, akihez kérdést intézett a ma-
gyar bel- és külpolitika aktualitásaira vonat-
kozólag. A kitünő politikus, aki már öt éve
háttáfordított a reakciónak és szívvél-lélekkel
küzd a demokrácia igazságáért, munkatársunk
kérdésére az alábbiakban nyilatkozott:

— A Bethlen-kormány és politikai csatlósai
ugy tesznek, mintha örökké akarnának élni. Én
szerintem

képtelenség az, hogy parlamentáris or-
szágban, ahol állítólag még alkotmány is
van, egy uralkodó rendszer olyan hatalmi
eszközökkel bátyázza magát körül, hogy
csakis egy újabb forradalommal lehessen
majd valamikor kimozdítani a helyéről,
de alkotmányos uton soha.

A parlamenti váltógazdaság rendszerében na-
gyon bölcs intézkedés az, hogy a kormányok
és az uralkodó rendszerek váltogassák egy-
mást, mert egyedül csakis ezen a módon le-
het azt elérni, hogy a társadalom forradalom-
zökkenés nélkül, békés fejlődéssel haladjon
előre a civilizáció országútján.

Ha egy kormányrendszer csupa szentek-
ből és tökéletes emberekből lenne is ösz-
szeállítva, bizonyos idő leforgása után
még akkor is lehetetlen volna elkerülni
azt, hogy az a kormányrendszer idővel el-
ne szakadjon a néptől és még kevésbé
lehet elkerülni azt, hogy maga a nép reá
ne unjon a rendszerre és változást ne
sürgessen, amit ha alkotmányos uton nem
érhet el, akkor a meginduló földalati
aknamunka befejezéséül végül erőszakos
eszközökhöz nyul.

A mi kormányrendszerünk, mint rendszer,
sajnos,

se nem szent, se nem tökéletes

és így százsoroson érhető az, hogy

a magyar közönség már nagyon is rájuk
unt és mind erősebben nyilvánul meg or-
szágszerte a kívánság a rendszerváltozás
után.

Azon a nemleges tényen kívül, hogy ez a
mindenható uralkodó rendszer se nem szent,
se nem tökéletes, nagyon élesen szembeötlenek
azok a borzasztó pozitív hibák, amelyeket az
uralkodó rendszer elkövetett és még ma is el-
követ. Azt állítják, hogy a fulladozó ember
lelki szemei előtt villámgyors egymásutánban
el szokott vonulni élete eseményeinek egész
sorozata. Nem tudom, hogy

a mai rendszer éri-e már azt, hogy a
fulladozás stádiumába jutott

és nem tudom, hogy így van-e arra kilátás,
hogy végre saját maguk is átlássák az álta-
lak elkövetett rengeteg sok hibáknak véghe-
tetlenül hosszú sorozatát.

— Miben állanak ezek a hibák?

— Először a külpolitikai mezőkre vetem a
tekintetemet és ott két dolgot kell megállapítá-
nom. Ezek közül az első az, hogy

az uralkodó kormányrendszer éveken át
nyomta, hátráltatta és tüszurásokkal illetve
a revizió békés elérésével kapcsolatos kül-
földi felvilágosító munkát.

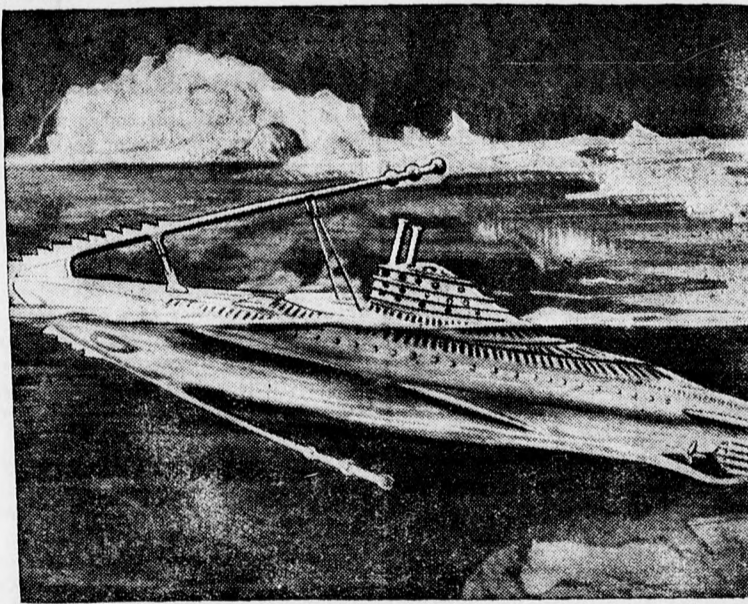
Sokat tudnék arról beszélni, mennyiféle kel-
lemetlenségben volt nekem részem a kor-
mányrendszer oldaláról azért, mert három és
fél év előtt Angliában a revizió érdekében bé-
kés felvilágosító munkát kezdtem kifejteni. A
másik hiba, amelyre a külügyi mezőkön reá
kell mutatnom, az, hogy

az olasz szövetséget az uralkodó rendszer
főlölegesen fitogtatta és ezzel magunk
ellen bősztettük a világ egyéb olyan nagy
tényezőit, amelyek az olasz imperialista
törekvéssel egyáltalán nem rokonszen-
veznek.

Attérve a belpolitikára,

a mai rendszer legnagyobb bűnét abban
látom, hogy azt a szédületes, bürokrati-
kus központossítást, amelyet annak idején
a bécsi rendszer vezetett sorscsapások
alatt nyögő országunkba, nemcsak nem
szüntették meg, de még sokkal nagyobb
mértékben kiépítették.

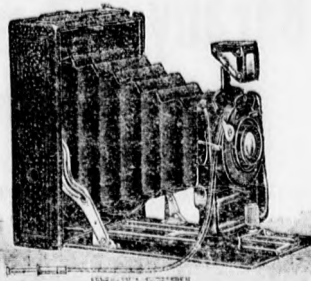
Miért? Semmi másért, csak azért, hogy ezzel
a megalakult kormányrendszert örök időkre
biztosítsák és ennek számára ügyesen igénybe

Megvalósul Jules Verne regénye. Wilkins amerikai sarkkutató ilyen tengeralttjárón,
amely Jules Verne regényében szerepel, akarja felkutatni az északi sarkot. — Az író
tisztelőtára a tengeralttjárót Wilkins „O 12 Nautilus”-nak nevezte el.

10% - 30%

árleszállítás egyes gyártmányu fényképező
gépeknél, miért is ez a legcélszerűbb és leg-
olcsóbb karácsonyi ajándék. Beszereshető

Szakál Géza
fotószaküzletében
Piac ucca 34.

Hegedüs és Sándor ház,
ahol 5 perc alatt meg-
tanul fényképezni.

Minden vevőnek 100 pengőtől 1000
pengőig terjedő biztos tási kötvényt
adok ingyen.

Leszállított olcsó árak!

**Autó-, traktor-, cséplő- és üzemgépekhez, malomba való összes
egysoros és kétsoros hirnives „F. és S.” jelzésű golyós- és görgős-
csapágyak (keresztesapágyak, hosszcsapágyak, váll- és ferdecapágyak, hen-
gergörgős-, kúpgörgős-, rugógörgős csapágyak stb.) kizárólagos képviselése és nagy raktára**

Ráhrmer Sándornál Debrecen

Deák Ferenc ucca 11. szám. Telefon 962. sz.

Prima eredeti amerikai alkatrészek

Ford-, Chevrolet-autókhöz, Fordson-, Cormick-traktorokhoz.

A hirnives „RUSSIA” NEMES AUTÓ- ÉS TRAKTOROLAJOK

kizárólagos képviselése és raktára.

LESZÁLLÍTOTT OLCSÓ ÁRAK !!

Kérjen árajánlatot !!

Az Ön intelligens jó ízléséhez, ha ma kevés is, de garantált jó dru szükségess. Csokoládé, cukorka-félék, mézes és kekszdrában mindezt STÜHMER és CZOBOR név garantálja. — MEGYEHAZZAL SZEMBEN.

A trasumenusi esata előtt

— Livius XXII. könyvéből. —

(Az itt következő „szabadvers” egy latin prózai szöveg szó szerint való fordítása. Kísérlet, amely a forma erejére és jelentőségére kíván némi világot vetni: mennyiben változtat a külsőleges sor-tagolás, a tipográfiai kép a szöveg hangulatán, hevén, szuggesztivitásán? A fordító.)

Siciliában
néhány katona dárdahegye,
Sardiniában
a várfal őrhelyeit járó lovas kelevéze kig,ulladt,
a partokon
itt is, ott is tüzek lobbantak,
a pajzsokon
véres verejték csöpögött,
pár katonát
megütött az Isten haragja,
a napkorong
szemlátomást eltöpörödött,
Praenestében
lángoló kövek zuhogtak az égből,
Arpilban
mellvérték tüntek fel az égboltozaton,
a nap
birkra keit a holddal,
Capenaban
fényes délben dupla hold sütött,
Caerében
véres habokkal csurrant a víz,
Hercules
forrása vörös foltokkal csobogott,
Antiumban
véres kalász hullott az aratók kosarába,
Faleriben
tátongó ürrel széthasadt az égből,
a nyíláson
iszonyu fény ragyogott elő,
Capuában
lobbot vetett az ég és záporban bukott alá a hold,
ugyanekkor Rómában a Via Appián
izzadni kezdett a hadisten és a farkasok szobra,
a jósa-táblák összezsugorodtak
és egyikük
lehullott ezzel a felirással:
DÁRDÁIT RENGETI MARS.

Fordította: KARDOS LÁSZLÓ.

Meghatóan szép karácsonyi ünnepet rendezett a világitási vállalat

Szokásos karácsonyi ünnepélyt szerdán délután tartotta meg a Világitási Vállalat igen szép közönség, a vállalat tisztviselőinek és alkalmazottainak jelenlétében.

Rimanóczy Béla.

A nagy termet és a folyosókat is zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönségnek, az alkalmazottaknak és gyermekeknek nagy tömege. Az egyik teremben az ajándékokat hal-

mozták föl, a másik teremben az óriási karácsonyfa állott, amely körül az ünnepség folyt le. Délután három órakor a fényesen kivilágított karácsonyfa körül kezdődött meg az ünnepség a vállalat énekkarának szép éneke mellett. Az énekkar a Nemzeti Híszkegyet énekelte. Ezután Rimanóczy Béla mondott meghatottan igen szép beszédet, amelyben különösen az énekkarhoz és a munkásokhoz szólt és örömeinek adott kifejezést, hogy hazafias érzésüknek megerősödését tapasztalja. Figyelmeztette a magyar munkásságot, hogy Nagymagyarországot csak hazafias érzésben összeforrott egységgel érhetik el.

A nagy tetszéssel fogadott szép beszéd után az énekkar Szűcs Gergely zeneiskolai tanár, karnagy nagyszerű vezetése alatt karácsonyi éneket adott elő, majd két kis leányka, Vizesi Jolán és Rácz Lilike szavata következett. — Mindkét szavaló a melegszi, az alkalmazottakat és gyermekeiket szerető és ezt a szép ünnepséget megteremtő igazgatót köszöntötte fel a versekben. Meghatóan kedves jelenet

volt, amikor az egyik szavaló, Rácz Lilike a vers szerint megölelte a könnyekig megható Rimanóczy Bélát. Ezután Szegedy László Zivuskának egy igen szép hazafias jellegű versét szavalta el ügyesen, végül az ünnepséget a Himnusz éneklése fejezte be. Az alkalmazottak és a gyermekek, valamint a közönség átvonult a másik terembe, ahol az ajándékokat

osztották ki, amelyek között hasznos és gyermekkedvelő játéktárgyak voltak.

Az ünnepségen többek között jelen voltak Rimanóczy Béláné, Mrs. Gizella Poward, dr. Guttenberg Ernőné Bielska, Brüll Kató, Borsos József, Sztankay F. Béla, Debreczeni Jenő, Aberle Rajmund, Baukovác Alfréd és még igen sokan.

Elegánsnak és óriási sikerűnek ígérkezik a szilveszteri Mensabál

Mint már közöltük, az OMIKE főiskola hallgatók csoportja jótékony célú Mensa-bálját ez-évi Szilveszterkor rendezte meg. A rendezőség élén az agilis bábizottsággal mindent elkövet, hogy a bál közönsége elfeledve az elmúlt év minden gondját, baját, a legjobb hangulatban kezdhesse meg az új esztendő, a legkellemesebb érzések között lépesse át az 1931. év küszöbét. A bál fényes megnyitását és az éjfélt után nyújtandó nagyszerű mókáknak részletes programját vasárnap számunkban közöltük. A vidékről hatalmas tömegek jeleztek érdeklődésüket, a helybeli társadalom előkelőségei pedig már mind páholyfoglalásaikkal biztosították jelenlétüket. A bábizottság a régi tradíciókhoz híven legfontosabb kötelességének a hölgyközönség teljes szórakoztatását, táncoltatását tűzte ki ismét céljául, hiszen ez volt az a vonzóerő, mely Debrecen városának legszelebb rétegeit az OMIKE Mensabálba mindig

összegyűjtötte. A gyönyörűen, művészi érzéssel feldíszített bálterem, a közönség minden egyes tagjának rendelkezésére álló több mint 200 főnyi rendezőgárda, az elsőrangú Bartalis jazz-band és cigányzenekar összehatásaként a mulatság fényében, pompájában és emelkedett hangulatában felül fogja múlni az eddigi nagyszerű Mensabálokat is.

Páholy- és belépőjegyek a bábizottság bálirodájában (Bika, lélemelet 17. sz.) délelőtt fél 1 és fél 2, délután 6 és 7 óra között kaphatók. Telefon útján rendeléseket a 10—82. szám vesz át.

Kollega-jegyek 80 filléres árban a bálirodában csak a hó 29-ével bezárólag vehetők át.

Kérjük a közönséget, hogy a buffet-adományokat lehetőleg papírtálcán a bál napján délután 5 és 7 óra között méltóztatassanak a Bika disztermébe felszállítani. A bálélmények.

A tisztifőorvos razzizott a debreceni drogériákban, amelyek közül néhányban súlyos szabálytalanságok történtek

„Ha a jövőben ismételt visszaélésekről győződünk meg, kéréssel szigorral fogunk eljárni”

A debreceni drogériákat a napokban a tisztifőorvos utasítására a kerületi tisztifőorvosok egy-egy gyógyszerész bevonásával megvizsgálták, mert

olyan panaszok érkeztek, hogy a drogériák tömegesen tartanak olyan cikkeket, amelyek csak gyógyszerészek által szolgáltathatók ki,

továbbá, hogy

a legerősebb hatású mérgeket rossz zárral ellátott szekrényekben igen nagy mennyiségben tartanak raktáron,

szigorúan gyógyszerész munkát kívánó gyógyszerész elhelyezését végzik és olyan gyógyszereket tartanak, amelyek csak orvosi receptre szolgáltathatók ki, minden akadály nélkül kiadnak.

A Debreceni Független Ujság munkatársa kérdést intézett dr. Láng Sándor egészségügyi tanácsos, tisztifőorvoshoz a drogéria vizsgálatakról. A tisztifőorvos a következőkben nyilatkozott:

— Miniszteri rendeletek szabályozzák a gyógyszerkereskedőknek az áruk kiszolgáltatására vonatkozó jogait.

A gyógyszerkereskedők az utóbbi időben derűborura 1—2 keresztes mérgeket tartalmazó különlegességeket árusítottak, amiket a nyilvános gyógyszerészek is csak orvosi vény ellenében szolgáltathatnak ki.

Ezáltal nagy károkat és konkurenciát csináltak a gyógyszerészeknek, amelyeknek a gyógyszerkereskedők számára vonatkozólag a törvényi vaskorlátokat állít fel.

Annyira mentek a droguisták, hogy vényeszerű utalványokra gyógyszereket adtak ki. Egyes drogériákban össze volt keverve a leg-

erősebb mérge a gyógyszerkülönlegességekkel, sőt az egyik drogéria vezetőjét felszólítottuk arra, hogy igazolja a képesítését, de eddig az igazolás elmaradt. Szükséges ezeket az üzletemeket kellő korlátok közé szorítani, mert a törvény ebben a tekintetben szigorú ellenőrzést követel.

A vizsgálatokat meg fogjuk ismételni és amennyiben ismételt visszaélésekről győződünk meg, kéréssel szigorral fogunk eljárni.

Ezekből a vizsgálatokból kifolyólag különben három droguista ellen meg fog indulni az eljárás.

Karácsonymásodnapján nagyszabású ünnepi kulturdélután lesz az Iparoskörben

A Debreceni Iparos Ifjúság Önképző Köre karácsonymásodnapján, csütörtök délután négy órakor az Iparoskör disztermében rendezendő kulturdélutánra olyan magas színvonalú műsort állított össze, amely kétségtelül a közönség számára a legkiemelkedőbb ünnepi emlék és esemény lesz. Ez a műsor a következő:

1. Székelyek karácsonya. Irta Szilágyi Béla. Szavaltja: Farkas Margit urleány. 2. A sorsjegy. Parasztkomédia. Játsszák: Zengevald Gyula és Petrán Ede. 3. Műdalok. Éneklő: Gombos Bözsike urleány. Hoór-Tempis Erzsébet növendéke. 4. Magánjelenet. (Ének és tánc.) Előadja Fontos Magduska gyermekprimadonna. 5. Dráma. Bohózt. Játsszák: Petrán Ede, Zengevald Gyula és Szabó Gyula. 6. Lavotta első szerelme. II. Hubay: Magyar költemények. Csellón játsza: Szondy László zeneakadémista. 7. Operaáriák. Éneklő: Kiss Sándor, Hoór-Tempis Erzsébet növendéke. 8. Primmer Pál vígjátéka. Játsszák: Petrán Ede és *9. Slágerdalok. Játssza Bartalis jazz-band. Az ének- és zene-számokat zongorán kíséri Porray István zene-tanár.

Az Iparoskör diszterme: Simonffy u. I. c. III. emelet.

LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Építkezésre és házra váltókölcsönöket, földingatlanokra törlesztéses és váltókölcsönt is folyósítunk.

BLEUER IMRE BANKHÁZA
Ferenc József-ut 77.

Mindenki bizalommal vásárol KONTSEK divatruházában.

Műbutorok

készen kapható
LUSZTIG
műasztalosnál
Eötvös u. 87
Telefon 17—97.

Transylvánia
pezsgő

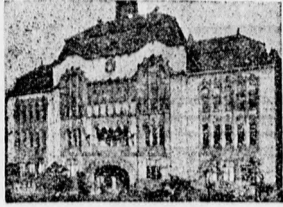
TÉGLA és CSERÉP
legjobbhozható TÓTH és SEBESTYÉN RT. Tótlagvár-ródi. Eladás Fürdő ucca 2. sz. — Telefon 818

Nagy árleszállítás a Bárány Rádióházban Szent Anna-u. 1.

Elhatároztam, hogy minden árumat karácsonyig mélyen leszállított árban hozom forgalomba.

Okvetlen keresse fel saját érdekében üzletemet s meg fog győződni, hogy nem csak üres reklám, hogy ki az áruval az üzletből minden elfogadható áron.

A vármegye területén nincsen olyan nyomorúság, amely nem volna elviselhető — mondja Rásó István alispán

Nagy baj volt eddig, hogy a legtöbb városnak és községnek nem volt reális költségvetése és hogy az adótartozásokat nem a kellő eréllyel hajtották be — Az alispán úgy benn a vármegyeházán, mint kinn a városokban és községekben a legnagyobb takarékoságot követeli meg

A Debreceni Független Újság munkatársa kérdést intézett Rásó Istvánhoz, Hajdúvármegye alispánjához, hogy milyennek látja Hajdúvármegye helyzetét adminisztrációs és gazdasági szempontból és hogy mik a vármegye vezetőségének a tervei a jövő esztendőre. Rásó István alispán a következőkben volt szíves nyilatkozni:

Rásó István

— Az elmúlt évben nem volt semmi olyan esemény, amit különösebben meg kellene említenem. A közigazgatás menete általában zavartalan volt, eltekintve egy pár kisiklástól, mint amilyen a hajdúszováti és a püspökiadányi sikkasztások, amelyek azonban nem voltak olyan nagyméretűek, mint a hirük. Általában meg vagyok elégedve a megye városai és községei tisztviselőinek a munkájával. Az az igyekezetem, hogy

a hatóságok a rájuk bízott lakossággal emberiesen bánjanak és érintkezzenek,

lassanként valóra kezd válni. Én magam is minden alkalmat megragadtam arra a helyszíni kiszállásaim alkalmával, hogy a lakossággal érintkezsem, annak ügyes-bajos dolgait megismerhessem és ahol az lehetséges volt, ezeket a bajokat mindjárt a helyszínen orvosoltam, másrészt pedig hivatalos eljárás tárgyává tettem és a legnagyobb részük közmegegyezésre orvosolva is lett.

— Az országjárta ismert általános szegénység nálam a vármegyében szintén megvan, azonban tekintettel arra, hogy meglehetősen mértékben voltak közmunkák, azután a termés is elég jónak volt mondható a vármegye területén és aki dolgozni akart, az kapott munkát, kereshetett, sőt még a téli kereseti időszakban is nagyon sok kereseti alkalmat tudok biztosítani, így az én megítélésem szerint

a vármegye területén nincsen olyan nagy nyomorúság, amely nem volna elviselhető és amelynél valami káros kirobbanásra lehetne gondolni.

— Ami a jövő esztendődt illeti, elsősorban folytatjuk az utépítéseket. Képzésére fog kerülni körülbelül 32 kilométernyi út. Minden igyekezettel oda fogok hatni, hogy a vízszabályozó társaságok a már előkészített vízteljesítési programot, — te kinttel éppen a munkaalkalmak biztosítására, — a jövő esztendőben teljes mértékben végrehajtsák, mert ezek a munkálatok azok, amelyeknél a legtöbb embernek munkaalkalmat lehet biztosítani.

— A jövő évben folytatom a megyei városok és községek adminisztrációjának a helyszíni megvizsgálását és azt remélem, hogy az egész megyére kiterjedőleg körülbelül március közepéig be is fogom fejezni. Ezeknél a helyszíni kiszállásoknál mindenütt egy-két napot a községek lakosai panaszainak a kihallgatására szánok. Megjegyzem, hogy

vármegyém lakossága, különösen a szegényebb osztály napról-napra nagyobb számban keres fel hivatalomban

és így ugyyszólván majd mindennap módomban van ezeknek a hatósági támogatásra szoruló embereknek ügyes-bajos dolgaival foglalkozni és azokat, amennyiben

lehetséges, a panaszos felek megnyugvására elintézni.

— Nagyobb beruházásokat a vármegye területén magának a törvényhatóságnak, de a megyei városoknak és községeknek is a szükséges tőke hiányában nem áll módjában eszközölni.

Különös gondomat fogja képezni most már a Hajdúszoboszló megyei város kezelésében visszakerült gyógyfürdőnek az ügye,

amelynél mindent el fogok követni arra nézve, hogy ez a közegészségügyi szempontból nagy jelentőséggel bíró fürdő tényleg olyan állapotba kerüljön, hogy minden kifogás nélkül szolgálja az egész Tiszántul közegészségügyi érdekeit és ebben a tekintetben azt gondolom, hogy a kormány is segítségemre fog lenni és bizonyos anyagi támogatással lehetővé teszi ennek az istenadta természeti kincsnek megfelelő kihasználását.

Különös súlyt helyezek a gyermek- és csecsemővédelemre.

Az Országos Stefánia Szövetség eddig élvezett hathatós támogatásával az ez évben megkezdett és mondhatom, eredményes munkát minden rendelkezésemre álló eszközzel elő fogom mozdítani.

— Ami a vármegyei községek háztartási ügyeit illeti, örömmel állapíthatom meg, hogy egy-két község kivételével az nem olyan aggodalomra okot adó, mint ahogy azt a mai nehéz viszonyokat figyelembe véve gondolná az ember. Az én városaim és községeim nincsenek úgy eladósodva, hogy adósságaikat a bevételeikből ne tudják megfelelően törleszteni. Nagy baj volt az, hogy

egy-két város és község kivételével legnagyobb részben nem voltak reális költségvetések;

azon igyekeztek, hogy a pótdadót mesterseges uton 50 százalékon alul szorítsák. Én reális költségvetést követeltem és bizony ennek az eredménye az lett, hogy az 1931. évi költségvetésnél, kivéve talán Hajdúszoboszló és Kabát, minden városban és községben a pótdadó jóval felül emelkedett az 50 százalékon. Ezek a költségvetések azonban még nem jogerősek és mindennap várom a miniszterközi bizottság lejáró határidejével. Ezzel a bizottsággal fogjuk itt nálam véglegesen megállapítani ezeket a költségvetéseket, amelyek hivatva vannak a községeket a mai nehéz helyzetükből kiszabadítani. Elismerem, hogy ez pillanatnyilag az adózó lakosságra terhet jelent, azonban a felgyülemlett függő adósságok az ezekben a költségvetésekbe felvett összegekkel jórésben kifizetést nyerne s a pótdadó most már nem növekedni, hanem évről-évre fogyni fog. Hogy ezt egészen bizonyosan elérjük,

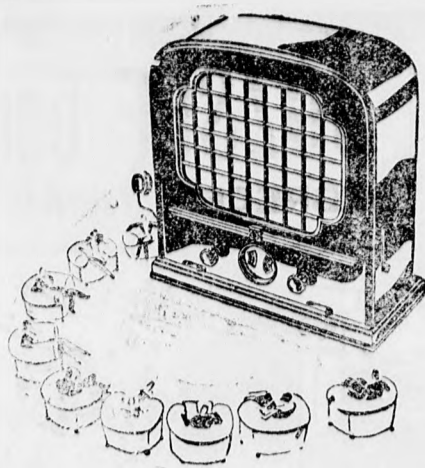
egy itt benn a vármegyénél, mint kin a városokban és községekben a legnagyobb takarékoságot kívánom meg.

— Az adófizetési képesség az egész országban, így Hajdúvármegyében is csökken.

Ezt okozza főként a válságos helyzet, de kétségkívül okozza az is, hogy az adóbevételek nem történtek meg olyan eréllyel, mint ahogy azt az ország, a vármegye, de az adózók érdeke is megkívánta volna. Számítatlan olyan adófizető van, aki évek óta nem fizetett adót s

most már az adótartozása olyan összegekre emelkedett, hogy ezeknek az összegeknek a behajtása tényleg existenciájában támadná meg.

Általában az én megítélésem szerint az a helyzet, hogy a kisebb adófizetők inkább megfizetik a nagyobb adót, mint a na-

Barátai körében

csodálni fogják izlését és hozzáértését, ha rádiókészülékül az új

„TELEFUNKEN 12W“-1

„Hálózati készülék és hangszóró egyben“ választja. Nemcsak sokkal szebb, mint az eddig látott készülékek, hanem:

- Az új szelektív választóval oly szelektívre állíthatja be, amilyenre csak akarja —
- Az egész rádióberendezés egy darabból áll, a 4 pólusú hangszóró be van építve —
- A legmodernebb TELEFUNKEN-rudakkal (külső-rácsos csövekkel) működik. 3+1 csöves —
- Arnyékoltrácsú végerősítő —
- Hullámterjedelme 200-2000 m —
- Grammofonlemezek közvetítésére is alkalmas —
- Kivitele megvesztegetően szép —
- Ara csövekkel együtt (tehát az egész rádióberendezés) P 326.—, 24.50 pengős havi részletre is kapható —

SENKI A VILÁGON NEM TUD ILYEN ÁRON ENNYIT NYUJTANI

TELEFUNKEN

A VEZETŐ VILÁGMÁRKA

A vezető világmárka képviselője:

Soltész László, Püspöki-palota Kálvin-téri bejárat.

gyobb adófizetők, mert ez utóbbiak jobban tudják az adófizetési halasztások kihasználásának a módját. Részben ez az oka aztán annak, hogy a városok és községek adói sem folynak be, minek következtében ezek sem tudják a maguk kiadásait költségvetésileg biztosított adóbevételeikből teljesíteni s így nem tudják a vármegyei hozzájárulásokat sem fizetni. Ez mindenesetre nehéz feladat elé állítja egy községi, mint a vármegyei adminisztrációt, hiszem azonban — és ennek jelenségeit már most is tapasztalom, — hogy ezek az állapotok megszűnnek s az adminisztráció anyagi hiányok következtében a jövőben fennakadást nem szenved.

Megkezdődött a debreceni rendőrség téli szolgálata

Gyakori razzliák, lovas, kerékpáros és gyalogos rendőrförörök biztosítják a portyázó detektív csoportokon kívül a város közbiztonságát

A debreceni rendőrségen a bűnesetekről készült statisztika emelkedő számszlopokban kénytelen beszámolni az esetekről. A téli hónapok nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy emelkedett a lopások, betörések száma. A nagy nyomorúság bűnre hajszolja azokat a szegény páriákat, akiknek nincs kenyérkeresetük és így alkalmi tolvajlásokra vetemednek. Szerencsére nagyobb bűncselekmény még nem fordult elő az idei télen. Tyuklopások, falopások és néhány utonállást kivéve kifogástalanul mondható a város közbiztonsága. A bűnesetekről készült statisztika emelkedését csak a kisebb, néhány pengő kárt jelentő lopások adják. A besurranó tolvajlások mégis nagyon sok munkát adnak a nyomozóknak. A kár nem sok, egy-egy ruhadarab, csekély értékű élelmiszer, de a mai nehéz időkben már ezek hiányát is megérik az emberek és feljelentést tesznek olyan tárgyak eltűnése miatt is, amelyekért békében resteltek volna a rendőrségre fáradni. Munka így aztán van a rendőrségen a sok apró-cseprő ügy miatt, alig győzik elintézni. A közbiztonsági állapotok még szilárdnak mondhatók, rosszabbra voltak elkészülve azok, akik figyelték az eseményeket s látták a széles néprétegekre ránehezülő nagy nyomorúságot. Éppen ezért, a mostani viszonyokra tekintettel a debreceni rendőrségen a téli hónapokra kivételes intézkedéseket léptettek életbe.

Megkezdődött az úgynevezett „téli szolgálat“. Széleskörű preventív munka ez, amely igen nagy terhet ró úgy a detektívtestület, mint a rendőrlégénységre vállára. A rendőrlégénység a rendes uccai őrszolgálaton

kívül még járőrszolgálatot is tart: lovas, kerékpáros és gyalogos rendőrförörök járják be a város területét, különösen az esti és éjszakai órákban, hogy megakadályozzák a bűnözők munkáját. A cirkáló rendőrförörök mellett portyázó detektívek kutatják át a város egyes részeit, hogy a gyanus elemeket összefogdossák és a városba jött csavargókat eltávolítsák, mielőtt azok „munkájukat“ megkezdnék. Az általános razzliák számát emelni fogják és ezzel az eljárással valósággal átróstatják az egész várost és ártalmatlanná tesznek mindenkit, aki a közbiztonságra veszélyes. A rendőrförörök nagyrészt azokon a városrészekben cirkálnak, amelyek a rendőrlégénység csekély száma miatt nem kaptak rendőrszemeket. A gyér világításu utcákon, elhagyottabb területeken bukkannak fel a gyorsan suhanó kerékpáros rendőrförörök és óvatosan haladó gyalogos járőrök, hogy szemmel tartsák a bűnözők esetleges megmozdulását és ártalmatlanná tegyék őket.

A rendőrségen a téli szolgálatról teljes sikert várnak és biznak abban, hogy a város közbiztonsága a téli nehéz időkben sem lesz veszélyeztetve komolyabb formában.

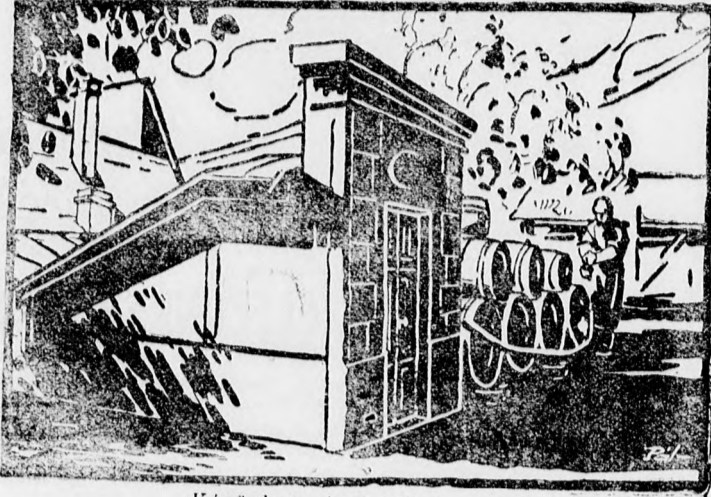
Ramminger hölgyfodrász

Manicur, tartós, Városi Szent Anna u 12. óndolítás, pedicúr, Szent Anna u 12. bérpalota

— HA REUMÁS használjon iszapot a MARGIT-FÜRDŐBEN.

NÉMETHI JÓZSEF bornagykereskedő borpincészet

DEBRECEN, TIMÁR UCCA 31. :: TELEFON: 13-06.

Képünk a pince külső részét

és belső berendezését mutatja

melynek befogadóképessége 100,000 liter.

Pincészetemet

és bornagykereskedésemet a már öt év óta fennálló korlátlan italméremem (közismert Hullaház) kibővítéséül rendeztem be és módomban van az ország legjobb bortermő vidékeiről származó fajboraimat ajánlani a m. t. borközpont közönség figyelmébe. Tisztán kezelt kitűnő boraimmal a legkényesebb igényeit is ki tudom elégíteni. Borkóstolás vételezési díj nélkül.

BOR-ÁRLAP:

1 lit. 5 lit. vételnél		1 lit. 5 lit. vételnél		HEGYI BOROK:		CSEMEGE BOROK:	
1930. évi kecskeméti kadarka	56 52	1929. évi ujléai kövidinka	70 60	1929. évi Badacsonyi rizling	1.40	Édes fehér csemege 15.5%	2.00
" " kecskeméti rizling	60 56	" " vasmospércsi ezerjó	90 80	" " Badacsonyi furmint	1.60	Édes muskotály 15.5%	2.20
" " szikrai kövidinka	60 56	" " ujléai rizling	1.20 1.10	" " Badacsonyi pecsenyó	2.00	Édes vörös úrmós 15.5%	2.00
" " szikrai rizling	70 60	" " ceglédi zöldszilvái	1.40 1.30	" " Badacsonyi zöldszilvái	2.50	1928. évi Tokaji édes szomorodni	2.50
" " Weszprémi f. kövidinka	70 60	" " ceglédi auvergus	1.60 1.50	1928. évi Tokaji édes szomorodni különlegesség, palackos, 1 lit.	4.00		
" " Weszprémi f. rizling	.80 70						

Eljegyzés, esküvő, alkalmi összejövetelek alkalmával szükséges borokat már 25 liter vételnél a még olcsóbb nagykereskedői árban számítom. Kívánatra kölcsönedényt adok és a megrendelést házhoz szállítom.

Taabu

Fekete test, fehér lélek.

Irta: Debreczeni Gyula Afrika-utazó.

Tizenöt éves volt és fekete, mint a csillagtalan afrikai éjszaka. Nem volt kigyó termete, nem párdúc járása, sőt csípőjét sem ringatta, karjait sem hímálya sétálás közben, mint sok más társnője.

Egy öreg sudáni néger altisztnek volt a leánya s gyakran elnézegette más korabeli bárányjával, hogyan gyakoroloztatja a fehér tiszt ur az askarikat.

— Milyen fehér a keze! — milyen fehér az arca — sóhajtoztak a kis együgyű fekete lánykák s szemükkel, nagy bámuló gyermekszemükkel majdnem elnyelték a fiatal fehér tisztet, ki a fekete katonákat gyakoroloztatta. Gömbölyű arcú, gömbölyű karú kis lányka volt a Taabu s szemével, ragaszkodó hü szemével csak a fehér tisztet nézte.

Atyja mindennap hozta a parancskönyvet a tiszt urhoz s Taabu mindig elkísérte egészen a nagy kőházig, ahol a tiszt lakott. Oh, beh szeretett volna közelebb is menni, csak egy kicsikét, csak egy kis pillanatra beknakcskálni, hogy vajjon mit csinál a hadnagy ur. A földön ül-ő is, mint ők otthon s vajjon az „ugálit” ő is kezével markolja ki a sálból, mint ők ebédhez.

Oh, Muungu, Muungu, csak ha egyszer is az ajtóig jöhetne...

Egyszer a tiszt parancsolásában közben véletlenül kitekintett az ablakon s látja, amint egy néger lányka nagy kíváncsian merésztgeti szemét az ablakra.

— Ombasha! — Hadnagy ur! — miféle lányka áll odakünn? — Az az én lányom, a Taabu, — mondja zavartan a katona, — A te lányod? — kérdi a tiszt meglepődve. — Igen, hadnagy ur. Majd restelkedve teszi hozzá: olyan bolondos az, uram, mindig csak a hadnagy urról beszél társnőivel.

E pillanatban észreveszi a lányka a tisztet s szégyenkezve húzza tarka „kaangáját” arca elé.

— Menj ki és hozd be.

Pár perc múlva nyílik az ajtó, megjelenik a katona s szorosan belesimapszkodva a kis Taabu. A kis bolond mindig a fehér tisztet szeretett volna látni s most, mikor előtte van, görcsösen tapasztja fekete terecskáját szeméhez.

— Na, kis Taabu, talán félsz is tőlem? — szól mosolygva a tiszt s meg fogja a lány gömbölyű csuklóját, melyen mindenféle színű gyöngyök, kagylók s karkötők csillogtak.

— Nem félek — rebegi alig hallhatólag, de szíve zakatolása a domborodó keblére simuló kaangáján keresztül is észrevehető.

— Na, vedd el hát a kezéd a szemed elől — biztatja a tiszt barátságosan, — vagy talán ki akarsz már menni?

— Nem, — suttogja a lányka s kissé megnyugodva lassan elveszi kezét szemé elől, félénk ámulattal nézve körül a szobában.

Muungu! Milyen más itten minden, mint önánál a konyhóban! Milyen furcsa dolgok állnak itt a szobában. Nini! Micsoda óriási lámpa, micsoda hímáldozó szék, — egyik ámulattal a másikba esik s észre sem veszi az elragadtatást, melyet ártatlan bájosságával gyakorolt a fiatal európai tisztre.

— Na, itt maradsz egy kicsit nálam?

— Igen, — mondja boldogan a kis Taabu, — majd megmutatsz ugy-e mindent? — fordul felbátorodva a tiszt felé.

— Tudod-e mit Ambasha, hagyj itt Taabut s küld el a mamáját érte.

— Ec wallah, mbwana Leutnant!

Mikor kis idő múlva a fekete mama előjött Taabuért, akkorára már nagy barátságot kötöttek egymással a fekete néger lányka és a fehér tiszt ur. Meleg, gömbölyű testével bizalommal simul a lányka a tiszt ur fehér egyenruhájához s szűzies szégyenkezéssel sütötte le szemét, ha a tiszt tréfásan magához vont.

— Szeretnél-e mindig itt maradni, kis Taabu? — Szeretnék — mondta a kis lány boldogan. — Lennél-e az én „Bibim”? — Lennék, lennék — s fekete meztelen karjait, mint fekete bársony szalag hajlítja ölélsre.

— És így lett a kis Taabu a fehér európai tiszt „Bibi”-je.

Oh, eleinte, eleinte olyan furcsa volt, olyan, olyan — és félt is egy kicsit a kis Taabu, de lassanként az ő forró lüktető vére is ébredni kezdett és megtanulta, aminek eddig még hírét sem hallotta. Megtanulta azt, hogy mi az a csók.

Ettől a naptól fogva kezdte csak a kis Taabu az életét számítani. Mert hiszen eddig ő nem is élt. Nem is látta még, csak most a felkelő nap vörvörös zuhatagját, a hold ezüstös sziporkázását, százezernyi exotikus lepkék, szitakötők libbenő násztáncát. Bódító illatokat ezernyi virágok hintették széjjel. A fű bársonyát, a levegő mámorosító frissességét csak most vette észre. Soha eddig nem érzett boldogságot ömlött el rajta, ujjongó öröm, kítő vidámság, hogy kacagnia kellett, kitért karokkal — kacagni, kacagni.

— És érezte: attól a naptól fogva, melyen a fehér tiszt ur őt elhagyta, — ő meghalna.

Meghalna. Nem is kellene neki megmérgeznie magát, a folyóvízbe sem ugrania. Csak meghalna magától. Ő tudja azt egész biztosan. Egyszerűen csak meghalna.

— És milyen oadaó kis tanuló volt a kis Taabu, óh, micsoda gyönyörű szép idők következtek most, micsoda szép idők.

— Ő maga sem tudta volna megmondani hogyan és miként, de alig tudta bevárni, míg az ő fehér Mbwana Leutnant-ja hazajött a szolgálatból. Hogyan sietett hozzá, hogyan karolta őt át, hogyan simul szorosan mellé. És olyan boldog volt, Istenem, olyan véghetetlen boldog, ha az ő fehér ura megsimogatta pufók gyermekarcát s gömbölyű karját. Könnyek bugyantak szeméből s végigfolytak nevető arcán.

— És az ő mbwana Leutnant-ja tanította őt írni és tanította olvasni és mesélt neki csodaszép dolgokat egy távoli világról, ahol csak fehér emberek élnek, iszonyatos magas házakról, a levegőben repülő gépmadarokról, melyeknek gyomrában emberek ülnek, kocsiokról, melyekbe nincsenek lovak fogva s mégis szélvészgyorsan rohannak a bennülő szép fehér asszonyokkal s lányokkal.

De ilyenkor a kis Taabu hirtelen nyugtalan lett, belekapaszkodott az ő fehér ura karjába s elálló lélekzettel sugta:

— És van-e neked abban a másik világban egy olyan fehér lány kedvesed? — És egyszerre csak lassu, panaszos bugással sirni kezd a kis Taabu: Van, ugy-e, ugy-e van? — Mig fehér ura meg nem vigasztalja, hogy neki nincsen ottan senkije.

Oh, akkor aztán ismét örül, kacag a kis Taabu és szerelmesen simul urához. És karjával átfogja az ő egyetlen urát és hizelegve,

szerelmesen dorombolja: „mbwana wangu, mbwana wangu.”

De egyszerre vége szakadt a gyönyörű életnek.

Hire jött, hogy kiűtött a háboru és az ő urának is menni kell.

— És hirtelen megváltozott a kis Taabu. Gömbölyű pufók arca hosszukás lett, az örökös jókedv eltűnt róla és szájából nem hallott a kacaj. Könnyek ömlöttek nagy gyermek szeméből orcájára s apró fekete ökleivel hiába morzsolta azokat széjjel, ismét ujjabbak és ujjabbak érkeztek a régi helyébe.

Nem akart tovább sem írni, sem olvasni.

Egész nap a szoba egy sarkában, vagy a ház küszöbén kuporodott össze és sirt, sirt keservesen, szivszaggatón.

Hiába vigasztalta a tiszt: — visszajövök, kis Taabu, bizony Isten visszajövök. Csak a fejt rázta nagy busan. — Hátha meghalsz, meghalsz, bizonyosan megfogsz halni, ha elmész.

Sötéten, sápadt fakó arccal nézte, hogy csomagolja az ő ura a holmijait, háboruba indulandó. S lassankint erős elhatározás érelődött meg benne.

Az elutazási napon beoson kis hálókamrájába, zöld bádorgádkóját előhúzza s megpakolja kincseivel. Az ő szép tarkavirágos kaangájával, amit a néger lányok testükön viselnek, az urától kapott kis piros papucsot, színes gyöngyöket, kagylókat, egy nagy színes üveggolyót, 20 darab ezüst rupiáját, mind egyiket külön-külön gondosan papírba csomagolva, az ABC könyvét és palatábláját is.

Aztán belakotolva ládikóját, fejére veszi azt, s beáll a sorba, ahol a teherhordók, boyok már indulásra készen állanak.

— Kis Taabu, hát te mit keresel itt? — kérdi csodálkozva a fehér tiszt.

— Megyek én is veled a háboruba — felel az szorongó szívvel.

— Ne bolondozz, kislány, nem lehet az, nem való vagy te oda. Itthon maradsz a mamáddal!

— Nem, nem, — ő nem marad itthon, ő megy a háboruba. Ő megy oda, ahová az ő ura megy.

— És sir és zokog és leveti magát a földre, ráborul zöld ládikójára és fiatal gyermektésze vonaglik a görcsös zokogástól.

— Nem, nem, nem! Ő nem marad itt egyedül, ő jön, igen, ő jön és segít az urának. Ő csak keveset fog enni és vigyázni fog a sátorban, hogy a skorpiók be ne másszanak.

— Nem erőszakos lányt vis afrikai h...
Már h...
patával...
re két k...
Szeme el...
fekete lá...
hordva,

Közele...
piszkosa...
tűskétől

S már...
a sok as...
rohan is...
előtte és...
ne kerge...
sza, inká...
sett egy...
rom pap...
hozza az...
mbwana...
tek napp...
rább elé...

— És ő r...
éjjel egy...
olyan bo...

— Ugy...
És így...

leánya. É...
ból a má...
kapott b...
kal, nadr...
török fez...

Ki volt...
kébb a k...
buzgólk...
harcit to...
fekete l...
semmi se...

Igen. E...
karóra, m...
lóján hor...

Ha nek...
csatolva...

Este, h...
des lett a...
a végtele...
ruzsoló f...
s sugdos...
jöttem? U...

Szép és...
ha mind...
nem volt...
mikor mi...
völtött a...
többi ask...
sek közöt...
lak közep...

Oh, oly...
olyan rett...
bele s hiá...
neki egy...
Muungu!

— És gyo...
zott a jó...
elő, mik...
— És egy...

Egy fo...
mberek e...
volt a tis...
fogva vez...
el ne sod...

Minden...
tonák s n...
száz méte...
beásva a...
koló száza...

Hirtelen...
gépfigye...
borítja be...

S jönne...
dig közzé...

Menekü...
mar rózsá...

— Bwan...
remülten...

meg ne h...
sen kapasa...
tével fede...

A tiszt...
rá akar p...
alá s kövé...
dező lány...

Hirtelen...
ereje telje...
viből. Ro...

fák biztos...
— Taab...

baj! — de...
mellyel a...

A lány...
kor, miko...
hogy el n...

— Bwan...
sogja a sz...

— Nem lehet az, kis Taabu, nem lehet — és erőszakkal kell a szegény kétségbeesett kislányt visszatartani, hogy el ne jöhessen vad afrikai harcok színhelyére.

Már harmadik napja, hogy a fehér tiszt csapatával „Safarin” volt, mikor katonái egyszerre két közeledő alakra teszik őt figyelmessé. Szeme elé igazítja távcsövét s látja, hogy egy fekete lányka s egy néger férfi, fejükön ládát hordva, közelednek.

Közelebb érnek, a kis Taabu az, porosan, piszkosan, fáradtságtól, kimerüléstől lihegve tüskétől véresre sebezve.

S már rohan is az ő urához s nem törődve a sok askarival, a sok szájtató négerrel, már rohan is az ő egyetlen urához, lerogy a földre előtte és átfogja térdét és sir és zokog, hogy ne kergesse őt vissza, mert ő nem megy vissza, inkább a pusztaságban hal meg. Ő keresett egy embert, aki ismeri erre az utat és három papírba burkolt rupiát adott neki, hogy hozza az ő zöld ládikóját és vezesse őt az ő mbwana Leutnant-jához. És jöttek éjjel s jöttek nappal, pihenés nélkül, hogy annál hamarabb elérhessék a csapatot.

És ő nem is félt az uton, igazán nem, csak éjjel egy kicsit, mikor az oroszlanok és hiénák olyan borzasztóan ordítottak a steppéken.

— Ugy-e nem kergetsz vissza, ugy-e nem?

És így lett a kis fekete Taabu a század leánya. És kísérté az ő fehér urát egyik harcból a másikba. Éppen mint az askárik, ő is kapott barna vászonkabátot fénylő gombokkal, nadrágot, gamasnit, cipőt s fejébe piros török fezt.

Ki volt széles e világon boldogabb és büszkébb a kis Taabunál? Egy-egy harc után ott buzgólkodott a sebesültek kötözésénél s a harci toroknál pedig ottan dalolt s táncolt a fekete harcosok soraiban. Boldogságához semmi sem hiányzott. Vagy mégis valami?

Igen. Egyetlen egy! Az a kis ketyegő ezüst karóra, melyet a fehér tiszt ura a jobb csuklóján hordott.

Ha neki is lehetne egy olyan s csuklójára csatolva hordhatná!

Este, ha elsötétült az ég, ha minden csendes lett a táborban s csak a hold világított be a végtelen afrikai pusztákba, ő mint kis duruzsoló fekete cica simult szerelmesen urához s sugdosta: Ugy-e nem haragszol, hogy eljöttem? Ugy-e nem?

Szép és aggodalmas idők voltak azok. Szép, ha minden csendes és nyugodt volt és ellenség nem volt a közelben, de aggodalmas és fájó, mikor mindenfelől ropogott a puska és süvöltött a nyíl és az ő fehér ura ott feküdt a többi askárral együtt a bokrok, elefánt-tövisek között, a röpökő golyók s mérgezett nyilak közepette.

Oh, olyankor úgy vert a kis Taabu szíve, olyan rettenetesen vert, hogy szinte fuldokolt bele s hiába volt olyan irtózatossá a forróság, neki egymáshoz verődtek a fogai. — Muungu, Muungu! — Csak az ő urát meg ne löjjék!

És gyorsan varázslatot csinált és imádkozott a jó szellemhez, tartsa tenyerét a golyók elé, mik az ő ura felé repülnek.

És egy napon....

Egy folyón kelt át éppen a század és az emberek derékig gázoltak a vízben előre. Ott volt a tiszt ur is a vízben s mellette kézenfogva vezette a kis Taabut, hogy a sebes víz el ne sodorja.

Mindenkinek jó kedve volt, tréfáltak a katonák s nem vette észre senki, hogy néhány száz méterre a szemközti parton ellenség ül beásva a földbe s fegyverüket a vízben lubizkoló század ellen fordítja.

Hirtelen megzendül az erdő, puskaropogás, gépfegyverkattogás hallatszik és puskaforrást borítja be a levegőt.

S jönnek, repülnek a gyilkos golyók, mindig közzé és közzé a vízben gázoló századnak.

Menekül, aki tud és a víz szürkés színe hamar rózsaszínűre változik a kiomló vértől.

— Bwana wangu! Bwana wangu! — sikoltoz rémülten, kitágult szemekkel a kis Taabu — meg ne haljál, meg ne löjjenek! — s görcsösen kapaszkodik fehér ura nyakába, saját testével fedezve őt.

A tiszt gyorsan el akarja maga elől tolatni s rá akar parancsolni, hogy bukjon állig a víz alá s kövesse őt, mikor érzi, hogy az őt fedező lányka testén görcsös rángás fut végig. Hirtelen átnyalabolja a lány könnyű testét s ereje teljes megfeszítésével küzd ki magát a vízből. Rohan a halkán nyögő kis Taabunál a fák biztos oltalma mögé.

— Taabu, kis Taabu, ne félj, nincs semmi baj! — de megdermedve látja, hogy karja, mellyel a lányt tartotta, merő vér.

A lány hátába fúródott a golyó, éppen akkor, mikor az ő ura mellére vetette magát, hogy el ne találja azt a golyót.

— Bwana wangu, meg fogok halni? — susogja a szegény kis teremtés.

Taabu.

— Dehogy, hogy halna meg az én kis Taabum — s a tiszt összeszorítja fogát, nehogy elárulja kétségbeesését.

— Nézd, kis Taabu! mit is adok én neked — s karjáról lecsatolja kis ezüst óráját, ráerősíti a lányka erőtlén csuklójára.

Boldog mosoly suhan át a lányka szenvedő arcán. Szemei hálatalten csillognak s tekintéssel gyöngéden simogatja a furcsa kis tiktakozó jószágot, amelyért életét adta s amelyért életet ajándékozott.

Egyszerre nehezzé válik lélekzete, fiatal, ruganyos melle fáradtan zihál s apró fekete kezével riadtan kapaszkodik fehér ura karjába.

— Bwana wangu!

— Kis Taabu, kis Taabu!

Nagy, hü szemei fényesen, olyan félelmetesen fényesen csillognak s lélekzete mindig halkabb lesz.

És így lett a kis Taabu a halál menyasszonya.

Csak egy kis egygyűi fekete lányka volt, egészen korom fekete.

De a lelke, óh, a lelke az fehér volt, fehér, mint az első éjszakán lehullott szűz hó.

Nem volt neki sem selyemruhája, sem ékszersze, csak az ő kis tarka kaangája s egy pár sor színes üveggyöngye.

Menyegzője sem volt fényes nászkisérrettel, csak egyedül jött, meztláb az ő urának a házához.

De azért meghalt érte!

Meghalt gondolkodás és félelem nélkül s saját maga ártatlan gyermektestét kínálta oda a gyilkos golyók martalékául.

Nem ver már többé ferró gyermekszíve, — ott fekszik hidegen, mozdulatlanul, — csak gömbölyű csuklójára csatolt kis ezüstórája ketyeg vidáman, szeleburdian tovább.

Nyolc éves tanulmányut után két világrészen át Debrecenben kötött ki Reinitz Ernő közgazdász, nyelvtanár

Magyar ember tapasztalatai Amerikában, Ausztriában — Magyar barát Fidzsi szigeti benszülött mondja: „Veletek történt a legnagyobb igazságtalanság!” — A legmegelégedettebb országa a földnek Panama

Érdekes életfutás, sok kalandon átment, három világrészt bejárt magyar diák karrierje jutott nyugvópontra — bizonyosan ideiglenesen csak — Debrecenben. Ez a magyar diák Reinitz Ernő. Mindössze 30 esztendő, de ebből az időből nyolc évet töltött el idegenben, amerikai, ausztráliai egyetemeken, hogy aztán a hosszú bolyongás végén kiköszön Debrecenben. Sokféle foglalkozása volt és éppen az a különlegesség külföldi tanulmányútján, hogy az egész idő alatt önmaga tartotta fenn magát keresményéből. Volt könyvtáros, hajótítkár, munkafelügyelő, tisztviselő, könyvelő, de mindig megszerelte azt a pénzt, ami bejött egyetemi tanulmányai kerületek.

Reinitz Ernő

Reinitz Ernő Budapesten érettségizett és a közgazdasági egyetemnek volt a hallgatója. Nagyot gondolt 1922-ben és kiutazott a nagyvilágba. Bejárt Európa minden országát, majd átrándult az Atlanti óceánon Amerikába. Minden kivándorló Mekkájában, New-Yorkban kötött ki, de csak tanulmányuti vízummal, ami azt jelentette, hogy csak két évig tartózkodhatik az Egyesült Államok területén. Ezt a két esztendőt aztán alaposan kihasználta, hogy megismerje Amerikát. Elsősorban állást keresett és talált is az ötödik Avenue hatalmas közkönyvtárában, amely az első helyek egyikén áll a világ könyvtárai között. Itt nagyon meg voltak elégedve szolgálataival, pompás bizonyítványt is kapott, amikor a könyvtár szolgálatából eltávozott. Közben természetesen hallgatója volt a közgazdasági szakon a new-yorki egyetemnek, amelynek hallgatója maradt, amíg két éves tartózkodási ideje le nem járt.

Érdekes dolgokat mond el életének ebből az idejéből. Mint egyetemi hallgató tagja volt a Cosmopolitens diákklubnak s ennek egy hatalmas estélyén, amelyen a külföldi diploma-

ták is jelenvoltak, egymaga képviselte a magyarságot s beszédben is üdvözölte a megjelenteket. Érintkezett a milliomosvilág tagjaival és látta a nyomort, amely az East Side szűk utcáiban, régi, egészségtelen házaiban a legkeservebb életre kárhoztatja az embereket.

— Európai ember el nem tudja képzelni, — mondta — azt a nyomort, amely Amerikában van s azt a munkát, azt a szerencsét, amellyel ott karriert érhet el valaki. Aki az Újvilágban szerencsét csinál, az munkájával megcsinálhatta volna azt itthon is. Hány magyart láttam én, aki mind azzal jött ki, hogy meghódítja Amerikát s aztán elveszett a nyomorban!

Kanadába ment az Egyesült Államokból Reinitz Ernő, ahol az University of British Columbia hallgatója lett. Életorsza itt több új foglalkozás felé vitte. Egy vállalatnak a könyvelője volt, levelezője, aztán a Columbia egyetem tisztviselője, közben pedig postamester egy nagyobb vállalatnál. Szorgalmasan hallgatta természetesen a Columbia egyetemnek is a közgazdasági fakultását és tartott néhány előadást a kolonizáció — Kanada nagy problémája — lehetőségéről. Pártfogóra is tett szert, igazi jóbarátra H. H.

Stevens kanadai ipar- és kereskedelemügyi miniszter személyében, akivel közgazdasági előadásai kapcsán ismerkedett meg.

Reinitz Ernő a californiai Velencében

Csak hasznosat vegyünk karácsonyra

Korcsolyák, Borotvakészülékek, Zsebkések, Lombfűrészkészletek, Pénzkazetták, Alpaca evőszerek, Aluminium edények, Husdaralók, Konyhamérlegek, Háztartási cikkek nagy választékban kaphatók

Sesztina Lajos vasüzetében.

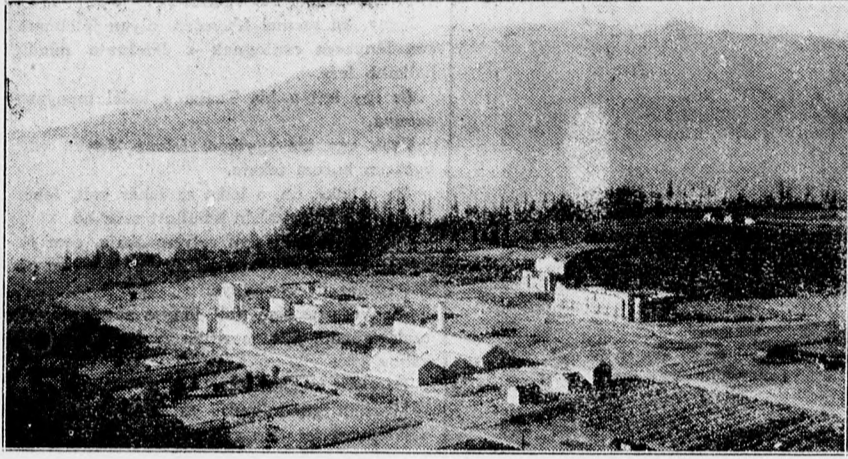
A kanadai kivándorló magyarok sorsát itt egészen közelről láthatta. Azt mondja, hogy voltak magyarok, akik nagyon szerencsésen jártak a kivándorlással, de voltak, akik alig tudtak földhöz jutni.

Amikor egy ízben elhívták a Canadian Pacific Company irodájába, magyar kivándorlókkal beszéltem. Ezek éppen földet kérni jöttek. A főnök felszólított, hogy beszéljek velük s kérdezzem meg, hogy milyen vallásu az éppen soron levő. Megkérdeztem. A kivándorló azt felelte, hogy katolikus, mire visszautasították, azzal, hogy nem kap földet. Erre persze kimentem az előszobába s min-

vennek legjobban eső kalandom Fidzsiben történt. Itt egy ágyékkötőn kívül egyebet nem viselő bennszülött szólított meg s beszélgetés közben megkérdezte, hogy hová való vagyok. Mondtam, hogy Magyarországra s erre a legnagyobb meglepetésemre ezt felelte:

— Tudom, hogy hol van Magyarország s tudom, hogy titeket nagyon megraboltak a háboru végén. Magyarországnak elvették csaknem az egész területét s emiatt ott most nagy a nyomoruság. Veletek történt a legnagyobb igazságtalanság.

— Csaknem sirtam a megatottságtól, amikor így hallottam beszélni egy néger, egy

A kanadai Britisch Columbia egy tem repülőgépről felvett látkepe.

den ott tartózkodó magyarnak megmondtam, hogy azt mondják, hogy reformátusok, valamennyien kaptak földet, mert természetesen semmiféle igazolást nem kívántak. Másnap ismét elmentem s természetesen már eleve figyelmeztettem a magyarokat, hogy valamenynyien azt mondják, a vallásuk református. Elképedtem aztán, mert a legelső jelentkezőt éppen azért küldték vissza, mivel református.

Utána kérdezősködtem persze a dolgoknak s kiderült, hogy az egyes telepítéseket vallás szerint végzik a kanadaiak, amiben az a ráció, hogy az egy vallásuak könnyebben tarthatnak maguknak lelkészét éppen a tömeges telepítés folytán.

Ilyeken, ennyin mulik a magyar kivándorló sorsa.

Mindezek mellett Kanadát nagyon gazdag és nagy jövőjű országnak tartom és azt hiszem, hogy az Egyesült Államok gazdasági nagyhatalmi pozíciója egyszer átvándorol Kanadába. Arra alapítom ezt a meggyőződésemet, hogy Kanada ásványi kincsekben gazdagabb, mint az Egyesült Államok.

Nem lehet csodálkozni azon, hogy Kanadában tudtam dolgozni és hallgatni az egyetemi szakomat egyszerre. Ott ugyanis olyan az egyetem tanszaka, hogy az év felét szabadon hagyja a diákoknak, akik aztán különböző foglalkozásokban keresik össze az egyetemi időszakra szükséges pénzt. Volt egy barátom, ime itt a legújabb levele, gróf Kayserling Wendelin, aki a Pacific vasut töltésén dolgozott az év jórészében csákánnyal és lapáttal s így végezte el az egyetemet. Ma a német diplomáciában foglal el szép jövőt ígérő pozíciót.

Sikerült aztán annyi pénzt összeszereznem, hogy elutazhassam Ausztráliába, ahová éppen H. H. Stewens miniszter ajánlott igen melegen a sidney-i egyetemre. A Csónás óceánon utaztam át s néhol napokig megállottam a déli szigetenger egy-egy érdekes állomásán. A legkedvesebb és magyar szí-

A Golder Gate parkban San Franciskoban

mezitláb járó, ágyékkötős néger. Később aztán ez a néger elmondta, hogy ő az ottani bennszülött hivatalnok a tisztviselője. A háboru alatt a Cambridge egyetemnek volt a hallgatója s az egyetem elvégzése után maga is beállt katonának s volt a harctéren, Flandriában is. A háboru után nem érezte jól magát Európában, haza vágott. Vissza is ment a falujába, felvette az eldobott ágyékkötőt és állást vállalt a bennszülöttek autonóm közigazgatási hivatalában.

Ujjeládon a hazámhoz közel eső fajtával ismerkedtem meg. Itt sok a bolgár kerész, akiket meglehetősen becsülnék s akik jól is keresnek.

Egy 112 éves indián főnök Colorado Springben. Reinitz Ernő éppen kezét fog az öreg indiánnal, ami nem költségmentes mulatság, mert az öreg minden kézfogásért 10 centet követel.

Ausztráliában, Sidneyben kötöttem ki aztán s munkavezető lettem hamarosan egy nagy vállalatnak az egyetemhez közel eső telepén. Bejártam az egyetemre a szemeszterekben s szorgalmasan hallgattam a mezőgazdasági-közgazdasági fakultás előadásait. Kitűnő angolsággal s azzal, hogy teljesen alkalmazkodtam a törzslakó fehérekhez, jól túrtak, bevettek a társaságukba, sőt akadt egy nagyon jelentős pártfogóm, Bruce akkori miniszterelnök magántitkára, Mr. Cook. Pedig az idegen nem nagyon népszerű az ausztráliai fehér előtt. Különösen nem a latin fajták, akiket gyűjtőnéven „dago”-nak hívnak. Ez a szó persze lebecsmérlő.

Sidneyben találkoztam az eucharisztikus körmenetre kijött gróf Mikes szombathelyi püspökkel, akit szívesen kalauzoltam s aki ezért láthatólag megkedvelt.

Végül aztán innen hazafelé vettem az utat. A Panama-csatornán át jöttem, ahol el-

A világ hírd

MERCÉDES-BENZ

személy- és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott

MAGYAR GYÁRTMÁNYU MÁVAG-MERCÉDES-BENZ

teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselői
és eladási központja:

MERCÉDES-BENZ AUTOMOBIL RT. Budapest, IV. Váci ucca 24.

Közzetképviselő:

RÉVÉSZ IMRE DEBRECEN, HUNYADI UCCA 21. SZÁM.

kábított a természeti szépség és a technika csodáinak ez az összeforrása. Kiszállottam a panamai köztársaság két nagy városában, Panamában és Colonban. Minden ország között, amelyet bejártam, itt találtam a legjobb viszonyokat. Nem akadt a bevándorlottak között ember, aki panaszkodott volna a munkanéveltségre, vagy a rossz viszonyokra. Németek, olaszok, mind azt mondták, hogy jól keresnek és helyzetükkel meg vannak elégedve.

Hajótitkárként tettem meg a visszafelé vezető utat az Annie Johnsonon.

Hazakerültem aztán s itt telepedtem meg Debrecenben, ahol angol órákat adok. Talán felesleges mondanom, hogy mindenkinek, aki azokról az országokról óhajt felvilágosítást, amelyeket ismerek, nagyon szívesen adok.

Szomorú, de nem meglepetés számomra az, hogy itthon ilyen rossz viszonyokat találtam. Mint a világ jó néhány egyetemén tanult közzgazdász, meggyőződésem szerint az egész világgazdaságnak az a baja, hogy a háboru után minden ország természetellenes termelési ágakat fozszírozott, amelyek sokkal jobban, olcsóbban voltak végezhetőek más országokban.

A hosszúra nyult beszélgetés után bucsuztunk az uti emlékekkel tele Arany János ucca 62. szám alatti lakásból, amely annyi vándorlás után Reinitz Ernő otthona. Bucsuzóra még egy különleges érdekességet mutatott nekünk, egy levelet, amelyet barátja, egy új-zélandi holland hittérítő — akivel 1942-ben Rotterdamban van Reinitz Ernőnek találkozója — küldött ide Magyarországra címére. A levelet az elsüllyedt Vestris nevű hajó hozta s a postacsomagoknak egy másik hajóra történt átmentésekor annyira átnedvesedett a papiros, hogy alig lehet olvasni rajta az írást. Angolul van rányomtatva a levél borítékára: „A tengervíz rongálta meg.”

Nem mindennapi emlék.

Egy iparos hozzászólása a magyar ipar pártolásának kérdéséhez

Kaptuk és közöljük az alábbi levelet, amely érdekes hozzászólás a magyar ipar pártolásának kérdéséhez egy a gyakorlatban érdekelt iparos részéről:

Tekintetes Szerkesztőség!

Nem régen nagyszerű előadás zajlott le az Ipartestületben. Volt azonban egy része a tárgysorozatnak, amelyhez érdemesnek tartom hozzá szólni.

Először is meg kell állapítanom azt, hogy a magyar iparosok és kereskedők minden erejükkel és hazaszeretetükkel támogatják a hazai gyári termékeket. Ellenben szintén meg kell állapítanom azt, hogy a gyárosok nem minden esetben ragadják meg az alkalmat,

hogy a közönség a gyártmányaikat, mint valódi magyar árut megismerje. Ha például be- megyek egy üzletbe és vásárolok valamit, akkor a csomagon, vagy az árun mindig rajta van egy kis cédula, amelyen idegen nyelven hangzatos szavakkal van feltüntetve az áru eredete, mint külföldi gyártmány. Ilyen körülmények mellett bizony nagyon nehéz a kereskedőnek a magyar árut propagálni, egyrészt azért is, mert a vevő amikor magyar árut kér és egy ilyen idegen márkájú dolgot adnak neki, azt hiszi, hogy meg akarják tévesztetni, másrészt pedig az a benyomása lehet, hogy a magyar áru alatta marad minőség dolgában a külföldinek, mivel idegen jelzessel terjesztik. A gyárosok egész nyugodtan írhatnának magyarnyelvű jelző cédulákat, hiszen a hazai gyáriparkunk semmivel sem marad alatta a külföldinek!

Tudjuk azt is, hogy Csonkamagyarországon a textilgyárak oly nagyot fejlődtek, hogy a nagy külföldi, mint a német és angol gyárakkal bátran felvehetik a versenyt. Megdöbbenő azonban, hogy gyáriparkunk ily nagy fejlődése mellett a textil import óriási szerepet játszik. Azt hiszem, nem járók messze az igazságtól akkor, amikor ennek okául a Kondició Kartellt tartom. Ma az a helyzet, hogy a külföldi gyárak 9-12, sőt több havi hitelbe helyezik el áruiikat a magyar kereskedőknél. Így a nagykereskedőknek is módjában áll a feldolgozó iparosoknak hosszabb hitel kondíciót nyújtani. A magyar gyáripark ezzel szemben a legrövidebb időre hitelez, miáltal a feldolgozó ipar is csak rövid időre kapja az árut. Ebből az következik, hogy mikorára a raktárra dolgozó iparos áruját feldolgozza; számlája esedékessé válik. Kénytelen tehát gyorsan tudni az áruján, ami előbb-utóbb fizetéseketelenné teszi. Ez magával rántja a nagykereskedőt is, amit már a rövidebb és hosszabb kihitelezés közötti kamatdifferenciát megkeresi, addig az inzulven- ciák folytán annak sokszorosát ráfizeti. Azon- kívül bajba ránt még sok iparost és kereskedőt, akik a termékeknek a fogyasztóhoz való juttatását végzik.

Ezeknek a kellemetlenségeknek az elkerülése végett van az, hogy a magyar iparosok és kereskedők szívesebben fordulnak a külföldi gyárosok felé.

Az a magyar gyáros tehát, aki vámvédelemmel élvezi az állam és azonkívül a kereskedő és iparos osztály hathatós támogatását, árujának erőteljes propagálása által igyekezzék pártolni az ipart és a kereskedelmet. Nyújtson hosszabb hitelt és meg fogja látni, hogy a haszna ezáltal megsokszorozódik és egyúttal pedig hazafias célokat szolgál vele.

Soraim közléséért vagyok a Szerkesztő Urnak hálás híve:

Tratter Dezső
férfiszabó.

HAZIASSZONYOK FIGYELMÉBE !!!

Sütemények elkészítésénél okvetlen használja az ULTRA SÜTŐPORT és ANIMO vanilin cukorkülönlegességét. — Kapható minden fűszerüzletben.

Kölcsönöket olcsón folyósítunk kötelezvényre

8%-os kamat mellett utólagosan félévénként fizetve, tíz évi időtartamra. — Ingatlanokra bármilyen nagy összeget is. Betéteket a legelőnyösebben kamatoztatunk.

19-ik évtársulatunk 1931. január 1-én alakul.

Debrecen, Szent Anna és Batthyányi ucca sarok.
Városi bérpalota. — Telefon: 11-32.

Debreczeni Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Csokonai sírjának áthelyezése

Egy kegyetlen kérdés története

Csokonai rövid életének majdnem egyharmadát, utolsó tíz évét bujdosásban töltötte. Az 1795 június 20-tól, kollégiumi kitiltásának napjától 1805 január 28-án bekövetkezett haláláig hányódó-vetődik Debrecenről Patakig, Pataktól Pozsonyig, Pozsonytól Komáromig, Komáromtól az apróbb helyeket nem említve Csurgóig, végül Csurgótól hazáig. A végül szót nem lett volna szabad használnunk, mert hazatérte után is sokat járt-kelt. Meglátogatta a fogságból kiszabadult Kazinczyt Regmecen, Puky István barátjával megnézte a baradlai (aggteleki) barlangot, fölment könyvnyomtatókkal tárgyalni Pestre, ki-kirándult Debrecen-környéki barátaival, átment halotti búcsuztatót mondani Nagyváradra, ahonnan halálos betegséget hozott magával. Ez a bujdosó, nyugtalan élet, amelyhez szerelmi és irodalmi csatlódások, másnemű kudarcok és szerencsétlenségek is járultak, bizony-bizony kifárasztották szegény Csokonait, úgy hogy a halált, bármilyen korán, bár 33-ik évének a kezdetén köszöntött reá, úgy fogadhatta, mint egy megnyugtató állomást.

Csokonainak filozofusi lelke meg is nyugodott volna a halálban, törődött teste is megpihent volna a sírban, ha a különös és elég szomorú végzet megnyugodni és pihenni hagyta volna. Az irodalomtörténetből tudjuk, hogy mennyi vita, pörpatvar, sőt valóságos botrány folyt és játszódott le sírlelkei körül, amíg a mostan fennálló, közel százéves és bizonyára még több százévre rendelt vasgula létesíthetett. A sírlelkek (kettő megvalósult, kettő már mint terv meghiusult) történetéhez tartozik, mint mellékág az a különös törekvés, amely Csokonai sírjának az áthelyezésére, más szóval Csokonainak az újra való temetésére irányult.

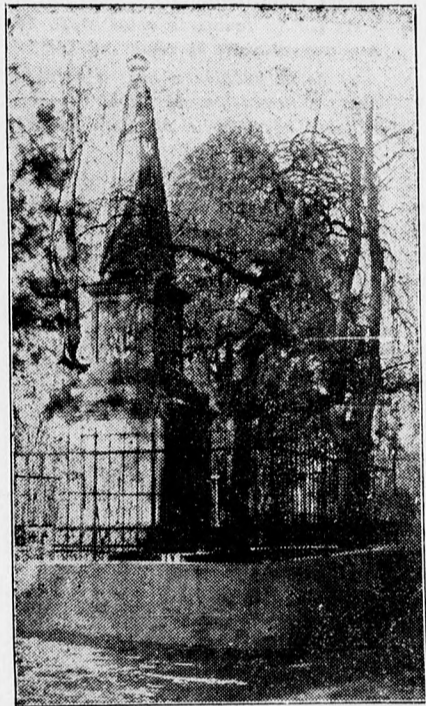
A hamvak áthelyezésének az ötlete Kis Imrénék, a debreceni salétromfőző felügyelőjének, egyébként Csokonai egyik legjobb barátjának az agyában merült fel először, de tulajdonképp csak negatív formában. Mikor *Kazinczy a Hazai tudósításokban* (1806 aug. 16) közzétette a maga híres felszólítását a Csokonai sírlelke tárgyában, Kis Imre sokféle ellenvetést tesz a terv ellen, a többek közt azt, hogy „Temetésének Helye nem alkalmas”, hogy ott sarkövet emeljenek. Alkalmatlannak találja azért is, mert a temetőt csak egy árok választja el a szőlőkerttől, úgyhogy a sírlelket „a gyümölcsös Kert árka mellől első, — vagy Messziről való — látással senki sem fogja egyébként gondolni a Priapus oszlopánál; ezenkívül — insulabit armentum.” — (Kaz. lev. IV. 287—9.)

Kis Imre nem mondja ki nyíltan, de szávaiból érezni, hogy szívesen látná Csokonai hamvait méltóbb helyen és illőbb környezetben. Kazinczy is kiérezte ezt, de a leghatározottabban ellene van, hogy Csokonai síri nyugalmát megzavarják; elismeri Kis Imrénék szülő válaszában (1806 szept. 8.), hogy nem alkalmas és talán éktelen a hely, ahol fekszik, de szent hely, mert ő fekszik ott. (Kaz. lev. IV. 308—11.)

Az az aggódo érzés, hogy Csokonai sírja nincs alkalmas helyen, még 30 év múlva is ott lappang a szívek mélyén. Mikor *Beregszászi Pál és Vecsey József* 1835-ben megindítják a gyűjtést egy méltóbb és maradandóbb sírlelke felállítására, Beregszászi azért

ajánlja és fogadtatja el kö helyett az öntött vasat, mivel fél, hogy a kősírlelke a kerítés és felvigyázat nélküli temetőben kevésbé állhat ellen az időnek és más viszontagságoknak.

Mikor azonban Debrecen a maga áldozatából 1836-ban felállította a mai vasgulat és így Csokonai sírját nemcsak emlékeztetéssé, hanem diszessé is tette, elhallgatott az a fel-fogás, hogy Csokonai nem nyugszik méltó és alkalmas helyen; elhallgatott annyival inkább, mivel a XIX. század közepétől kezdve a város is sokkal nagyobb gondot fordít a temetők rendjére. Ujra felarkoltatja a temetőket, az árkok mentén fát ültet, temetőcsösztet rendel ki, majd a nagyobb temetőkre csöszházat épít, hogy az ujjban létesített halottsházakat ne is említsem. A város ter-

Csokonai sírlelke a Hatvan uccai temetőben.

jeszkedése, a helyi vasuton való közlekedés a régebben oly nagynak vélt távolságot is megszüntette a Csokonai sírja és mindazok közt, akik akár helyből, akár idegenből kegyeletes szívvel el akartak zárandokolni a költő hamvaihoz.

A hamvak megbolygatása eszméjének végkép el kellett volna tűnni akkor, mikor Debrecen 1871-ben szintén a maga áldozatából, még pedig most már városi közközlésen felállította Csokonai szobrát, felállította a város közepén, a legméltóbb helyen, hogy a nagy közönség és a tanuló ifjúság akár naponként is hódolhasson a költő emlékének. Ehhez járult az is, hogy a Csokonai-kör megalakulásának első napjától, 1890-től kezdve külön, buzgón teljesített feladatává tette a sírlelke gondozását; a vasgulat újra festette, a sarkét környékét — amennyire lehetett — rendezte, a sírhoz vezető ösvényt is egyengette, utjelző táblákat is állított fel, úgy hogy kivált a háborúig az érzékenyebb

kegyelet is kielégítést találhatott Csokonai sírlelke körül.

Annál feltűnőbb volt tehát s annál zavaróbban hatott, hogy most 125 évi időköz múltán egyszerre csak újra előkerült a Csokonai újra való eltemetésének a gondolata, még pedig elég komoly helyről. Dr. Oláh Béla, a városi idegenforgalmi hivatal előadója irt a nyáron (Debreceni Független Ujság, 1930 július 24.) egy Csokonai iránti rajongástól áthatott cikket, amelyben több egyéb javaslat mellett azt ajánlja, hogy rendezzen a város évenként Csokonai-hetet, amellyel azonban vele járna, sőt amelyet mintegy megelőzne Csokonainak újra temetése. Erre vonatkozólag fejtegetése szó szerint így hangzik:

„Kezdeményezzen (t. i. a város) társadalmi mozgalmat a költő földi maradványainak a Hatvan uccai temetőért elhagyott magányból való kiemelésére és a Déri-muzeum előkertjében, vagy a Csokonai-kertben művészi kivitelű, díszes, új sírba való elhelyezésére.” Majd az új sírba helyezés ünnepét részletezve így folytatja: „A város szívében elhelyezendő fenséges, egyszerűségében is felmelő hatásúnak elképzelt új sír legyen a Csokonai-kultusz ünnepi főoltára.”

Dr. Oláh Béla javaslatai, főképp az ünnepi hét gondolata nem maradtak visszhang nélkül, de ez a visszhang, amelyet Kardos Pál szóvalaltatott meg a Debreceni Független Ujság 1930 július 27-i számában, tulajdonképp nem állott másból, mint annak a kimutatásából, hogy dr. Oláh Bélának még oly szép, még oly nemes szándéku tervei utópisztikusak és így majdnem megvalósíthatatlanok. Kardos Pál határozottan állást foglal Csokonai sírjának megbolygatása ellen.

Nekem, aki most végig tekintetem ennek a kérdésnek ötvenéves történetén, nem marad egyéb hátra, mint teljes szívvel csatlakoznom a Csokonai síri nyugalma megzavarására elleni tiltakozáshoz és Kazinczyt ismételve, kijelentem, hogy legyen bár nem alkalmas, legyen bár éktelen, de szent az a hely, mert ő fekszik ott, Csokonai, a sorsüldözött, de istenáldotta költő, akinek nyugvó hamvai még oly alkalmasnak, még oly éktelen helyet is örökké méltóvá és diszessé tesznek.

Kardos Albert.

Védje eső- és szél-től
legdrágább kincsét —
arcának üdeségét

Azt a csodás hatást, amit POND'S COLD CREAM-je este bőrénél táplálásával és pórusainak tisztításával elért, a szabad levegőn POND'S VANISHING CREAM-mel fogja megvédeni. POND'S CREAM-ek a késő korig tiszta, üde és hamvas arcbőrt biztosítanak!

Pond's
Vanishing & Cold
Creams

Kapható mindenütt! Főraktár: Neruda Nándor, Budapest, IV, Kossuth Lajos-u. 10.

— KARÁCSONYI gyermekfelvételek Ru- zicskánál készülnek. Cégtulajdonos Kiss Rózsi.

Catullus két verse

I.

Öltetek gyászt, ó, Szerelem, ó, Szépség!
S ti mind, akik szerettek, öltetek gyászt!
A Kedvesem picit verebe meghalt,
A Kedves öröme, a verebeacske,
Kit jobban szeretett a két szeménél!
Jaj, oly cukros volt s úgy ismerte már őt,
Mint kisleányka ismeri az anyját.
Ó, el nem moccant volna az öléből,
Ott ugrabugrált körülötte mindig,
Urnője körül csipogott-pipiskélt...
S most odatart a bus-homályos uton,
Ahonnan nincsen többé visszatérés!
Légy átkozott, setét-zord Alvilág, mely
Mindent benyelsz, ami csak szép a földön!
Lám, elragadtad édes verebünket...
Jaj, szörnyűség! Jaj, kis veréb, szegényke!
Miattad van, hogy szép szemét galambom
Dagadtra és vörösrre sirdogálja.

II.

Esküdzök tubicám, az enyém lesz és soha másé,
Nem, ha a nagy Jupiter önmaga kéri kezét!
Esküdzök, de mit asszony ígér a mohó szeretőnek,
Szélbe vagy a sebes ár tükribe irhatod azt!

Fordította: KARDOS LÁSZLÓ.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECENBEN.

Alapították 1872-ben.

Telefon:
2-32
9-70

Telefon:
Raktárház: 4-03
Téglagyár: 14-01

Betéteket a legjobban gyümölcsöztet.
Kölcsönöket a legjutányosabban folyósít.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Raktárházában tároló árukra kölcsönöket nyújt
előnyös feltételekkel.

Ajánlja téglagyára elsőrendű gyártmányait.

Részlet a behavazott Nagyerdőből.

Karácsonyra megérkeztek az olcsó ezüst fésűk, pouderdobozok, rougetartók, tükrök, öngyújtók „KRONOSZ”-hoz, Piac ucca 69. sz.

Január 31-ig kell az adóalapot felmondani és a kereseti, jövedelem és vagyonadó új megállapítását kérni

A kereskedelmi és iparkamara figyelmeztetése az adózókhoz

A debreceni kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel a következőket:

Normális körülmények között is nagyfotosságu rendelkezések volnának azok, amelyek az u. n. adórögzítésre vonatkoznak. De most, hogy az 1931. évi adókievételek alapjául szolgáló 1930. év alapján megindulnak a közeljövőben az 1931. évi általános kereseti, jövedelem- és vagyonadó kivételek,

ezeket a rendelkezéseket minden iparosnak és kereskedőnek tudnia kell, mert hogyha bizonyos határidőket elmulaszt, abban az esetben messzemenő jogi hátrányok és közvetve anyagi hátrányok is érhetik.

Az érvényben levő rendelkezések szerint azok, akik kereseti adót, jövedelem- és vagyonadót fizetnek, két csoportba oszthatók. Az egyik csoportba tartoznak azok, akiknek keresete, illetőleg jövedelme 1929. évben jogerősen az adózás szempontjából 10.000 pengőn aluli összegben, vagyonuk pedig 150.000 pengőn aluli értékben volt megállapítva. A másik csoportba tartoznak azok, akiknek keresete, jövedelme 10.000 pengőn felül, vagyona pedig 150.000 pengőn felül van megállapítva.

Az első csoportba tartozóknak vallomást adni nem köteleességük. Hogyha sem maga az adózó, sem a kincstár nem mondja fel az 1930. évben megállapított adóalapot (adót), abban az esetben 1931. évre rögzítik az 1930. évi adót, ami annyit jelent, hogy 1931-re marad annyi az adó, mint amennyi volt 1930. évben.

Minthogy pedig az 1930. év példátlanul nehéz esztendő volt, amely még rosszabb esztendő volt, mint az 1929-es, természetes, hogy 1931. évre az adózók nagymértékben fognak élni saját jól felfogott érdekében az adófelmondással. Ezért kell tudni, hogy hogyan kell az adózóknak eljárniuk.

A kereseti adóra vonatkozó szabályok 22. §-ának 3-ik bekezdése értelmében „az adózó, akinek alapja a pénzügyminiszter rendelete értelmében változatlanul a következő évre fenntartandó lenne,

szabályszerű adóbevallás csatolása mellett január hó végéig adóalapjának újabb megállapítását kérheti, ha az előző évi adóalapot jövedelmi viszonyaihoz képest soknak tartja.

Magyarországon 471.318 ember fizet általános kereseti adót és ezek közül 464.777 adózónak adóalapja a 10.000 pengőn alul van. Jövedelemadót fizet 342.393 adózó és ezek közül 322.683-nak az adóalapja 10.000 pengőn alul van.

Magyarország tehát a kisadózók hazája, akikre a közterhek éppen ezért fokozott súllyal nehezdednek. A fenti rendelkezések tehát ennyi embert érintenek.

Aki tehát azt akarja, hogy azért, mert 1930. évben a keresete, jövedelme lényegesen csökkent, 1931. évi adóját csökkentse, az menjen el január hónapban a városi (községi) adóhivatalnak azon hivatalos szobájába, amelyben annak a kerületnek ügyeit intézik, ahol lakik és szerezzen be adóvallomási űrlapot. Még pedig általános kereseti adó vallomási űrlapot mindenkinek kell beszereznie, jövedelem- és vagyonadó vallomási űrlapot pedig annak, akinek tiszta keresete az évi 1.000 pengőt meghaladja. Kívánatos, hogy kettőkettő példányt vegyen mindenki, egyet-egyét a beadásra, egyet-egyét pedig azért, mert gondos adózó a vallomás másolatát magának megtartja.

Az adószállításra indokul szolgálhat — aszerint, hogy kire mi illik — akár a tiszta keresetnek (jövedelemnek), vagy pedig a vagyonnak csökkenése, elemi kár, baleset, az előző évnél alacsonyabb értékesítési árak, veszteségek, fióküzlet megszűnése, forgalom csökkenés stb. Lehet azaz is érvelni, hogy az adó már 1930. évben nagyon súlyos volt. Ezek az érvek

éppen a Tiszántúlon nagyon is megvannak, hiszen

itt a kereskedők és iparosok tulnyomó hányada nem kereste meg azt az összeget az elmúlt esztendőben, mint amilyen jövedelme az 1929. évben volt.

A vallomáshoz a következő bélyegmentés kérelmet kell csatolni:

„Tekintetes M. kir. Adóhivatal. Alulírott X. Y. tisztelettel kérem, hogy az idemlékelt adóvallomásom alapján 1930. évre kereseti adómat és jövedelem- és vagyonadómat újra megállapítani sziveskedjék. . . . . 1931. január hó . . . . .-n. Aláírás.”

Nagyon kívánatos, hogyha ebbe a kérelembe belefoglalja az adózó azokat az indokokat is a gazdasági helyzetének mentől részletesebb vázolásával, amelyek őt a kérelem beadására indították.

Többlencsés próbafelvétele!

Ebben a percben az éhség megölt egy volt lateniert. A kaszinóban egy frakk egy nagyobb tétet elnyert.

Egy öngyilkos hörögte: nincsen kiút. Egy rossz nő ölbe kapott egy féltett fiút.

Ebben a percben gátat tört egy folyó s a piros-szemű nyulnál gyorsabb volt a golyó.

Lehűtöttek egy rubintos izzó tervet. Egy ember számára aranyból lakatot vertek.

Ebben a percben heurékát rivallt egy régen kutató s egy fokkal odébbhajlott az óramutató.

SZIRÁKY DÉNES SÁNDOR.

Gulyás Árpád betörővezér megállapítja: Nem érdemes uraságoktól levetett ruhát hordani

A kifosztott menyecske tévedésnek nevezi a lopást és nem tesz feljelentést

A rendőri nyomozások szürke tömegében akad néha-néha olyan eset is, amely alkalmas arra, hogy derít, vidámságot adjon, ha csak néhány percre is a rideg hivatali szobákban, ahol sorsverte emberek sirják el tragédiáikat. Szomorúak a rendőrség szobái, riadt tekintetű emberek sorai kopognak a szobák ajtaján, kezükben szorongatva az idéző levelet: károsultak, gyanúsítottak, kérdésektől féltő tanúk és bent, a szobákban munkával tulterhelt tisztviselők. Ilyen rideg helyen bizony megbecsülük a deris percek és emlégetek sokáig, megtartják, mint drága emléket.

A legutóbbi nagyobb bűnügyi nyomozás hőse, Gulyás Árpád is szolgált néhány derős perccel a rendőrség tisztviselőinek. A vakmerő betörővezér, mikor már látta, hogy büntársai mindent beismertek és bizonyítékokat adtak a hatóság kezére, megtört és részletes vallomásban tárta fel bűncselekményeinek listáját. Elmondott mindent, nem hallgatta el a kis részleteket sem. Elmesélte részletesen, hogyan tört be dr. H. a d h á z y Zsigmond főispán kastélyába és miket lopott el onnan. Elsorolta a ruhaneműket és említette, hogy sok díszes kötésű-könyvet is elvitt a dolgozó szobából.

Vallomása meghallgatása után felszólították a detektívek, hogy mutassa meg az összegyűjtött bűnjelhalmból azokat a ruhaneműket, amelyeket a főispántól lopott. Gulyás Árpád engedelmesen rakta külön csomóba a főispán tulajdonát képező holmikat. Egy fekete ruha még hiányzik — szólta rá a detektív — hová tette?

A cukor táplál!

műeket, amelyeket a főispántól lopott. Gulyás Árpád engedelmesen rakta külön csomóba a főispán tulajdonát képező holmikat. Egy fekete ruha még hiányzik — szólta rá a detektív — hová tette?

— Egy fekete ruha?
— Igen. Egy fekete ruha tűnt még el a kastélyból, hová tette, kinek adta?
— Nem adtam én senkinek.
— Hol van?
— Rajtam.
— A főispán ur ruhája magán van? Nem lehet az, hiszen nem egyező a termetük!

— Éppen az a baj, hogy nem egyező a termetünk. A méltóságos urnak nagyobb ruha kell és erre fizettem én rá!

— Hogy-hogy?
— Ugy történt kérem, hogy mikor elvittem a kastélyból a ruhákat, hát alaposan megvizsgáltam és kiválasztottam egy finom szövésű fekete ruhát, külön tettem a többiből, magamnak szántam. Felpróbáltam és akkor vettem észre nagy csalódással, hogy mennyivel nagyobb ember nálam a főispán ur. Már-már s nagynehezen tudtára adta a lakás tulajdonosának, hogy mi történt vele. A tulajdonos rémülten szaladt azonnal rendőrhöz, hogy erélyes nyomozást kezdjenek a vakmerő tolvaj kézrekerítésére. A megriadt menyecske az első percekben nem is gondolt a veszélyre, amit reá nézve jelentett a lakás gazdájának tevékenykedése, csupán az jutott eszébe, hogy szerezzen néhány ruhadarabot magának. Kolcsönbe kapott is a legszükségesebb ruhaneműkből, amikor megérkezett egy nyomozó, hogy a szükséges kihallgatásokat az ügyben megtartsa. Első kérdése az volt, kivel volt, mit loptak el? A kérdésre nem kapott választ. Többször megismételte és ismét hallgatás volt a felelet. Az erélyesebb felszólításra végre sírós hangon tört ki a fiatalasszony:

— Hagyjon nekem kérem már békét, itt egy borzasztó tévedés történt, nincs is szó itten lopásról, nem teszek én panaszt kérem az Istenért, dehogyan teszek.

A nyomozó nem értette ezt az esetet, de látva, hogy a hatóságok itt munkát adni nem akarnak, fejszóvalva eltávozott. Ez volt Debrecenben az utóbbi időben az egyetlen lopás, amely ugyan érzékeny kárt okozott, de amelynek bünvádi eljárás mégsem lett az eredménye.

arra gondoltam, hogy visszacsapom a többihez, de megdöntöttem a dolgot, kár a finom anyagért. Elhatároztam, hogy megcsináltatom magamnak. Elvittem a szabóhoz, aki 25 pen-

XIII. Alfonz spanyol király, aki most küzdök a köztársasági forradalmárokkal trónja megtartásáért.

Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár részvénytársaság

debreceni fiókja

DEBRECEN, SZENT ANNA UCCA 13.

(Saját palotájában.)

Telefon: 81. — Sürgőnycim: Főtakarék.

Elfogad: Takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett. — Pénzkölcsönt folyósít váltókra, folyószámlára a legolcsóbb feltételek mellett. — Visszleszámítás. — Safe deposits.

gőert vállalta az átalakítást. Megérte a munkát, ugy-e nagyon jól áll rajtam?

A hű betörővezér megfordulva tengelye körül, mutatta be a detektíveknek a prima minőségű anyagból készült jószabású ruhát. Nem sokáig élvezhette „a prima anyagot”, erélyesen rászóltak, hogy le kell vetni és a többi bűnjel közé rakni. Gulyás Árpád szomorúan nézte a ruhát, de aztán engedelmesen vetkőzni kezdett és fölvette saját ruháját, amelyet a lakásán tartott házkutatás során hoztak be a rendőrségre. Mikor a főispánnak a betörővezér igénye szerint átalakított ruhája elfoglalta helyét a bűnrehalmazban, Gulyás Árpád lemondó mosollyal jelentette ki: — Már kezdem belátni, nem érdemes uraságoktól levett ruhát hordani. Ez az első betörés, amire ráfizettem. Higgyék el az urak, nagyon sajnálom azt a 25 pengőt.

A detektívek elhitték neki s jóízűen nevetek a kárvallott betörőn.

Az utóbbi hetekben nagyon pikáns kis história történt az egyik találkahelyen. Vidékről bejött egy csinos fiatal menyecske és egy snájdig fiatalemberrel hangulatos vacsorát rendeztek kettesben. A fiatalasszonyt szörnyű kellemetlen meglepetés érte reggel a felébredés pillanatában. Egyedül találta magát. Ez még nem lett volna a nagyobb baj, az volt a kellemetlen, hogy összes ruháinak csak hűlt helyét találta, beleértve díszkrétebb fehérneműit is. Az éjjeli szekrény márványlapjára helyezett karkötő és gyűrű sem ragyogott a helyén, az is eltűnt a snájdig fiatalemberrel együtt. Szörnyű kellemetlen helyzetbe került a vidéki menyecske, nem tudott kikelni ágyából

Kertségi riport képekben, amelyeket egy merész utazó vett föl a helyszínen

Alább itt három fényképfelvételt közlünk, amelyeket egy vállalkozó szellemű, merész férfi vett föl a Tégláskertben és hozott be szerkesztőségünkbe. Amikor megtekintettük az érdekes felvételeket, megkérdeztük kedves látogatónktól, hogyan sikerült a helyszínen eljutnia és hogyan tért onnan vissza. Ő azonban csak titokzatosan mosolygott, de nem árulta el a titkot.

Am beszéljenek a képek, amelyek — ismétljük — tégláskerti helyszíni felvételek.

I. kép.

A tégláskertiek, akik jóra való, szorgalmas emberek, szeretik a kertségüket, rájöttek egyszer, hogy kívüljár is van, van egy nagy Debrecen. Rájöttek különösen az adóhivatal létezésé révén, amely felkereste őket itt is, fi-

lőt, azt látták, hogy a modern világban nem a sár az egyetlen utburkolási anyag, hanem kitalálták már a makadámot, a követ, az aszfaltot. Azt gondolták, hogy megkérjük tehát a városnak atyáit, akiknek bizonyára ők is szeretett gyermekei, hogy rakassanak a Tégláskert utainak sarára is valami keményebb anyagot, valami uraságoktól levett követet. A város atyáinak szíve nincs kőből. Azért néhány évi könyörgésre meg is lágyultak a szívek és ott, ahol ezek a városatyaszívek össze szoktak dobanni, elrendelték, hogy kövezni kell a Tégláskertet. Erre következett be az első kép. Szép, drága teherautókon hordták ki a követet a Tégláskertbe. Amint a képen látható, szép halomban emelkedik már a kődarabok sokasága, hogy büszke ut legyen majdan

(Horváth Gyula felvétele.)

gyelmezettvén őket arra a szép és édes kötelességre, amellyel nemcsak az állam, de a város adóhivatalának is tartoznak. A tégláskertiek derék, kötelességteljesítők emberek, be-bevándoroltak tehát az adóhivatalba és ez utjaikon, amely egy-egy kisebb Andree, Cook, Peary, Livingstone, Stanley-féle utakkal ért

(Horváth Gyula felvétele.)

abból. A lakosság ünneplőben oda vitte ki gyermekeit élvezni a kedves, biztató látványt: hozzák Tégláskertnek az utat. Idő: 1929.

II. kép.

(Egy évvel később. Helyszínen ugyanaz.)

Tehát a második kép. Mutatja azokat az utakat, amelyeknek burkolására a követet odahordták a Tégláskertbe. Mutatja azokat az utakat, amelyeken szomorú gyermekek bandukolnak a tégláskertiek szerint most még „aránylag tührető” sárban az iskolába és onnan haza.

III. kép.

(1930 decembere. Hely: Tégláskert.)

Ez a kép csak megerősíti a második képet s annak bizonyítására szolgál, hogy minden mérnöki állítással és hangzatos reklámmal szemben bazaltnál, aszfaltnál, keramitnál, betonnál maradandóbb és tartósabb a sárutburkolat. Egyben csábító kép az összes autós és motorkluboknak arra, hogy megbízhatósági és teljesítő képességi próbás versenyeket a Tégláskert utjainak beiktatásával tartsák meg. Mert amelyik autó és motor innen bivalyegység nélkül még egyszer aszfaltra jut, az a gép erős, megbízható. Az a gép már hét nyelven beszélni fog (minden valószínűség szerint azonban nyomdafestéket el nem tűró szavakat).

IV. kép.

Most következnek a negyedik kép. Mivel azonban ez egyrészt kevés változással teljesen azonos az elsővel, amennyiben csak annyit tessék elképzelni, hogy a képen csak a követek vannak, de élő lélek azok körül nincs. Másrészt a negyedik kép közlésétől azért is

(Horváth Gyula felvétele.)

el kell tekinteni, mert ez idő szerint a követ olyan sártömeg ostroma alatt állanak minden oldalról, amely elnyeléssel fenyegeti a követet s amely miatt fényképlehetőségi távol-ságra meg nem közelíthetők ezek a követek.

Ez az elmaradt negyedik kép egyébként élénk és erős bizonyosság a tégláskertiek becsületessége mellett, hogy a követeket még

nem hordták el. Azok mind ott vannak. Még most is ott vannak 1930 karácsonyán is. Ott vannak biz' Isten. Ez a becsületesség egyrészt s az utburkolást intéző műszaki hatóságnak e becsületességben való bizalma másrészt teljes garancia arra, hogy ott is maradnak.

(h.)

A munkanélküliségen való segítség a valóságban

Közel félmillió pengős debreceni utburkolási munkát még mindig nem intézett el a miniszterium

A magyar kormány minisztériumai részéről sohasem tapasztalható az ország anyagi megértést, mint a munkanélküliségen való segítség kérdésében, — papíron. Hatalmas statisztikákat követeltek be a törvényhatóságoktól arról, hogy milyen közmunkákat vett tervbe a jelenre és a jövőre vonatkozóan, a leiratokban ott szerepelt rengeteg alkalommal ez a szó: munkanélküliség. Tehát papíron és szóban sok gondja volt a minisztériumoknak a munkanélküliségre, csak épen cselekedetek hiányoztak. Hogy országos viszonylatban mi nem történt meg, azt most felsorolni nem aktuális, sajnos nem is érdemes. De hogy Debrecenre vonatkozóan mi történt a munkanélküliség enyhítése ellen és ni nem történt annak érdekében, arra talán néhány szóval érdemes rámutatni 1930 december 25-én, amikor itt van a szeretet ünnepe s azzal a könyörtelen tél hidege, egy kereset nélkül elmúlt és éhséget és nyomort szülő téltenségek eredménye.

Ugy érezzük: joggal és büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy a munkanélküliség leküzdésére talán egyik magyar város sem tett annyit, mint Debrecen. Anyagi erejének, jelenbeli teljesítő képességének kereteit is meghaladó mértékben igyekezett Debrecen a nagy kötelességnek eleget tenni és a munkanélküliség ellen folytatott küzdelemből derekasan kivette a részét akkor, amikor költségvetésében — szinte döntőjelentőségű — nagy összegekben kellett szerepeltetnie azokat a munkálatokat, amelyeket a kormány mint áthárított állami feladatokat, hatalmi szóval a város vállaira rakott. E tekintetben a várost vád nem érheti. Mindazok a panaszok, amelyek a munkanélküliség kapcsán elhangzottak, mindig csak az állami tevékenységhez fűződtek, abból fakadtak. Elég legyen itt a központi egyetemi építkezések huzavonájára, a postapalota Luca szék módjára történt építtetésére, az egyetemi rezsimunkákra, a közközházi építkezéseknél az egészségügy kárára történő krajcároskodásra hivatkozni, amelyekkel a miniszteriumok mindig és erősen a debreceni ipar és munkásság érdekeit sértették és károsították meg.

Az érintett példákat szaporítja egy újabb eset. Tudvalevően Debrecen város

közlekedési, általános fejlődési, egészségügyi szempontokból, de szinte elsősorban tervbe vette a burkolatozást. Tagadhatatlanul szép eredményeket is ért el, hogyha a pénzügyi megoldás kérdésében lehetnek és vannak is jogos és helyes ellenvélemények. A burkolatozási program végrehajtására mindig nagy súlyt is helyeztek. Legutóbb tudvalevően a burkolatozási program mintegy 460.000 pengő értékű munkálatot ölelt föl. Az erre vonatkozó 33.671/1930. számú határozat szerint a burkolatozásra felvett uccák sorába a Bundi, Cegléd, Csillag, Hajó, Kertész, Nagy Sándor, Veres, Vörösmarty, Zöldfa uccák jutottak. A munkálatok végrehajtását a város alternatív módon tervezte: hitelezéssel, vagy kifetéssel. A város anyyira készült is e program végrehajtására, hogy a költségvetésbe 40.000 pengős télt állított be, mint e munkálatok költségeinek amortizációját. Az ügy fel is került jóváhagyás végett a minisztériumba, ahol azonban burkolatozás ide, munkanélküliség oda, nem sokat hederítettek ezekre a szempontokra, az ügy szépen az aszalóba került. A város vezetősége, amely természetesen sürgősnek találta az ügyet, mert hiszen az egyrészt igazán fontos is ugy a burkolatozás, mint a munkanélküliség szempontjából, sürgette is a jóváhagyást. A minisztériumnak azonban skrupulusai támadtak hol a hitelezési torma, hol más szempontokból s a város vezetősége végre is a sürgetések nyomán csak annyival lett okosabb, hogy a tervbe vett burkolatozási munkákat a minisztérium most nem engedélyezi. A felsorolt uccák burkolatozásának elrendelése, amint látjuk, el is maradt. Mivel azonban a 40.000 pengős télt a költségvetésben szerepelt, a város elrendelte, hogy ennek az összegnek a terhére kiülsőségi utmunkálatok végeztessenek. Ez is helyes. Ez is kell. Azonban az is bizonyos, hogy a miniszteri állásfoglalás, a szokott bürokratizmus ismét elütött néhány száz munkanélkülit attól, hogy egy félmillió pengős munkánál kínálkozó munkaalkalomnál kenyeret kereshessen.

Ez a kormány munkanélküliség elleni küzdelme.

◆◆◆

Tüzifa, szén és koks

legjobb minőségben, leolesóbb áron ugy vaggontfételben, mint felaprózva, házhoz szállítva

Faforgalmi Részvénytársaságnál

Telefon 156 és 613. sz. (Aranybélveget ragaszt) Salétrom ucca 5. szám.

Figyelem!

Karácsonyi butorkiállításom

Figyelem!

alkalmával, minden vételkényszer nélkül, saját érdekében győződjön meg, hogy nálam közismert, garantált elsőosztályú árut, a legelőnyösebb feltételek mellett most hihetetlen olcsón vásárolhat.

Butorok.**Csillárok.****Szőnyegek.****Szenzációs butorvásár Killernél!**

Látogatás a Tiszántul legnagyobb szociális intézményében: a debreceni Népházban

Szülők otthona, napközi otthon, gyermekórák, ingyen rendelő, szülészeti kórház, népkonyha működés a nagy intézmény keretében

A Dobozy temetővel szemben a város szélén hatalmas szürke palota Debrecen város Népháza. Szürke az épület, szürke a környék a téli délelőttön, ám annál megalmasabb belül ez a nagy ház, amelyben

Dr. Magoss György

Dr. Vasáry István

összefut minden debreceni szociális munka. A ház minden folyosóján táblák sora jelzi, hogy milyen intézmények húzódnak meg itt egy szobában, csupa olyan intézet, csupa olyan szociális munkát végző szerv, amelyet szinte hangyaszorgalommal épített fel ezekben a nehéz időkben a város. Két polgármesternek, dr. Magoss Györgynek, aki a Népház névadója is és dr. Vasáry Istvánnak megítő gondoskodása és Biró Jenőnek, a népjóléti hivatal igazgatójának lelkes, fáradhatatlan munkája eredményezte azt, hogy ime itt áll egy ház, amelynek minden szobája, minden zuga a szegény betegekért folytatott munkára van szánva, hogy a Népház az egész Tiszántul legnagyobb szociális intézményévé fejlődött.

Biró Jenő

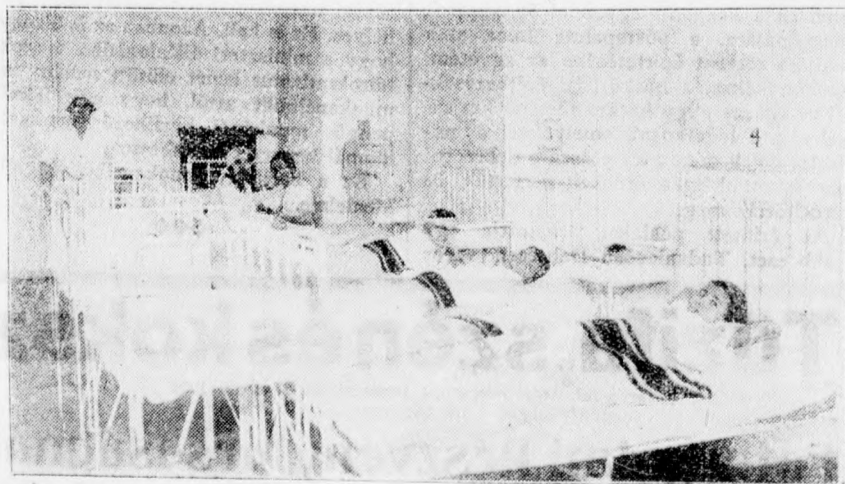
Nem egyszer foglalkoztunk már a Népház egyes intézményeivel és tőlünk telhetőleg igyekeztünk azok fejlődését előmozdítani. Most télvíz idején, amikor a gazdasági helyzet is a társadalom legfőbb kötelességévé a szegényeken való segítséget, váratlanul jelentős és rendkívüli iramu munka folyik ebben a házban. Minden folyosó tele a földszinten szegény és beteg emberekkel. Egy nagy csoport munkanélküli várja itt a segélyezették so-

Orvosi vizit a csecsemőknél

rába való felvételét, amott szegény anyák hozzák gyermekeiket a Stefánia Anya- és Csecsemővédő ingyenes rendelőrájára. Egyedül a felső emeletek folyosói csöndesek, ahol a szülészeti kórház, a gyermekórák és az anyaotthon van elhelyezve. Itt csöndben, lassan, de épp oly lelkesen folyik a munka a jövő nemzedékért, azért amelyről igen sokat beszélnek, de sehol sem dolgoznak annyit, mint ebben a szürke házban.

Valamivel több, mint egy éves a Népház szülészeti kórháza és gyermekórája és az alatt az idő alatt igazán remek eredményeket ért el. Pedig közvetlen keletkezés után is megnehezítette életét, működését az a népjóléti miniszteri rendelet, amely naponta csupán 9 beteg, 9 szülő nő ápolását engedélyezte. Akkor, most egy éve éppen a Debreceni Független Újság cikke nyomán foglalkozott a sérelmes miniszteri rendelettel Debrecen város közgyűlése és felirataival sikerült is keresztülvinnie, hogy a rendeletet visszavonták. Most már egy hónapban 1930 ápolási napra van joga a kórháznak betegeket felvenni, ami azonban korántsem ideális állapot, mert az 1930 ápolási napért térítés-képen mindössze 5000 pengőt ad a népjóléti minisztérium a szülészeti és a gyermekóráknak. Ez azt jelenti, hogy egy beteg ellátására a kórháznak nem egészen 2 pengő 60 fillér jut s hogy ez milyen kevés, annak illusztrálására elég talán megemlíteni, hogy Budapest székesfőváros kórházának egy beteg ellátására napi 5 pengő is kevés és a székesfőváros az ápolási díjak leszállítása miatt állandó harcban áll a népjóléti minisztériummal. Nagyon kell tehát spórolni, nagyon oda kell

Terem a szülészeti kórházban

nézni minden fillérre, pedig rendkívül nagy a szülészeti kórház feladata, amit eléggé mutat az, hogy hétfőn például 14 felvétel történt ebben a kórházban. A kórház maga 32 ágyas, de e pillanatban 46 beteget ápolnak benne mégis, oly nagy az érdeklődés, azaz hogy olyan nagy a rászorultak száma. 1929 november 18-ikán szült az első beteg a kórházban s azóta 723 a felvételek és 661 a szülések száma. 270 műtétet végeztek a Népház nőorvosai. Ezek az elég nagy számok mutatják azt, hogy mennyire érdemes minden segítségre az itt folyó munka.

Gyermekek ebéde a népkonyhán

Végignézzük a szülészeti kórház tágas, világos, hatalmas méretű szobáit, amelyekben nemcsak a tisztaság, hanem egyuttal a berendezés elsőrendű volta is meglepheti a szakértőt. A legolcsóbb ápolási helyen, a közös szobákban is pompás meleg fehér gyapjú takarók alatt fekszenek a betegek és mindenütt ott sűrűnek-forognak, végtelen gonddal szolgálva ki a betegeket az ápolónők is. Volt már egy különleges szülés is a kórházban, egy hármas iker született június 13-ikán. A három gyermek mind erőteljes volt, a szülés következtében azonban egy meghalt, a másik kettő él és jól fejlődik. Dr. Grosz András, a kórház kitűnő orvosa panaszkodik azonban sorsuk miatt, mert az anya egy szegény cseléd, nagyon korán megvonta tőlük az anyatejet és ápolásra adta ki őket. Főleg azt nehézményezik az intézet vezetői, hogy a szegényebb sorsu anyák nem tájékozottak helyzetükről. Ha ugyanis nagyon szegények, akkor az intézet második emeletén az anyák otthonában helyezik el őket, ahol mindaddig maradhatnak, amíg gyermeküknek anyatejjel való ellátása feltétlenül szükséges részén, ugyanazon az emeleten a ges. Ha beteg valamelyik gyerek, az épület

csecsemő- és gyermekórákban kap helyet. Itt a szép napos szobákban apró ágyacskáiban gyógyítják a csecsemőket és a gyermekeket a kórház orvosai.

A gyermekápolás, a jövő nemzedék megmentésének céljait szolgálja egy pompásan berendezett napközi otthon is, ahová a szegény munkásszanyok reggelként adják be gyermekeiket. A gyermekeket szórakoztatják, tanítják, gondozzák és élelemmel is ellátják naponta, amíg este aztán érte jön az édesanyja és haza-viszi. Eppen ebédelték az apróságok, amikor közöttük járt a Debreceni Független Újság munkatársa. Nagy nevetések között vidám hangulatban fogyasztották a Népház konyháján főzött izes ebédet. Annnyira szükséges a napközi otthon, amelynek csecsemő- és gyermekosztályán most naponta 52-60 gyermeket látnak el, hogy a Népház vezetősége kötelességszerűen ve te programjába még két napközi otthonnak a felállítását.

Futó szemle következett most a látogatás során a Népházban azokban a részletekben, ahol legutolsó látogatásunk óta

létesült intézetek vannak elhelyezve. Egy hatalmas szobát foglal el például a Népház Röntgen-intézete, egy másikat pedig egy kitűnően berendezett kvarc- és hőléglaboratórium. Aztán a Népház irodáin futottunk keresztül, ahol hetek óta megerőltető tempóban folyik a munka a karácsonyi segélyek szétosztására. Karácsonyra mindenkinek meg kell kapnia segélyét, aki föl van véve a népjóléti intézet kimutatásába, mint a segélyre rászorult.

Utóljára maradt a pince, ahol sűrűn körülvitt asztaloknál éppen folyik az ingyen-ebédek osztása. A népkonyha kitűnő és gondos vezetést kapott most is. Izletes étellel várja az arra rászorultakat. A gyerekekről itt is külön gondoskodás történik. Külön szobában ülnek asztalaiknál és vigan kanalazzák az éppen műsoron lévő izletes burgonyafőzeléket.

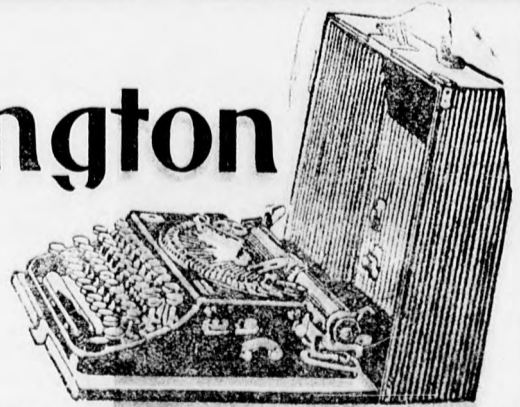
A nagyok szobájában étkezők csupa rongyos, megviselt arcu, szegény emberek, ők értékelik legtovább a népház munkáját. Amikor ebéd előtt, vagy ebéd után itt is, ott is feláll összetett kézzel csöndben imádkozni egy-egy sorsuldóztott szülőkölködő, bizonyára minden ima áldást kér erre a nagy szürke házra, a debreceni szegények utolsó menedékére.

A világhírű**Remington**

Portable, Standard

Noiseless

Tizedes tabulátoros

írógépek legujabb modelljeit országszerte díjtalanul és vételkötelezettség nélkül bemutatja és 18 havi részletfizetésre is szállítja a

Remington Írógép Részvénytársaság

Tiszántuli kirendeltsége

Debrecen, Piac ucca 58. Telefon 4.02.

Vereenigde Textiel Maatschappijen Mautner Rotterdam-I cég, mint SOUCZEK FERDINAND Nachod-i lakos jogutódja, a 90280. lajstromszámu és „Vetélőhajtás szövevényekhez” című magyar szabadalmát eladja, esetleg gyártási engedélyeket ad. Bővebb felvilágosítást nyújt **GÁRDOS ANDOR** okleveles gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő, Budapest VII., Baross tér 15.

Választási mozgalmak a XII. választókerületben

Debrecen város XII. választókerületében egy rendes és egy póttagsági hely megüresedett. A törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlésén ezeknek a megüresedett helyeknek a betöltésére a választást elrendelte, annak idejét január 11-én állapította meg a választási elnökül dr. Hegedűs Jenőt, helyettesül pedig dr. Gergely Jenőt választotta meg. A városatyja választáson az egyes pártok máris megtették az előkészületeket. A független polgári párt Jámbor Ferencet és dr. Friedmann Dezsőt, a szociáldemokrata párt pedig dr. Sonnenwirth Lajost és Kovács Lajost jelöli.

HIREK

A DEBRECENI FUGGETLEN UJSAG telefonszámai:
 Kiadóhivatal 18
 Főosztályhivatal és kölcsönkönyvtár 5-75
 Szerkesztőség nappal 10-20
 Szerkesztőség éjjel . . . . . 18 és 812

Előfizetőinkhez

Tekintettel arra, hogy a lap előállításra tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hosszabb idő óta hátralékban vannak, hogy a hátralékokat beküldeni sziveskedjenek. Akinek egy összegben nehezeze esik, küldheti több részletben is. Postaküldérek befizetési lap száma: 29.910.

Tisztelettel:
A KIADÓHIVATAL.

Ünnepi istentiszteletek

Karácsony elsőnapján, december hó 24-én.
 A Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Baltazár Dezső, ágendázik dr. Diószeghy Mihály, délután 5 órakor Tantó Sándor, a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor, ágendázik dr. Soós Béla, délután 5 órakor Kocsis Béla, a Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor prédikál Csikszék Sándor, ágendázik Baja Mihály, délután 5 órakor Kovács Jenő, az Árpádtéren délelőtt 10 órakor prédikál Kolozsvári Kiss László, ágendázik Magyar Bertalan, délután 3 órakor Oláh Béla, az Ispotályban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Szabó Gyula, délután 5 órakor Lendek Pál, Nyilas-telepen délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Kardos Lajos, délután 3 órakor Kalas Ferenc, Csapókerthben fél 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Halász András, délután 3 órakor Halász András, Bánkon délelőtt 11 órakor Vajda László, Páncsika délelőtt 9 órakor Vajda László, Ebes délelőtt 10 órakor Mezey Béla, Hegyes délelőtt 10 órakor Musza Ferenc, Etep délután 2 órakor Musza Ferenc, Macs Konrád Zoltán, Haláp Kántor József, Pallag délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt dr. Danesházy S. Hármashegy délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc, Nyulas délelőtt 10 órakor prédikál Tantó Sándor, ágendázik Baksa Sándor, Sámsoni uti iskola délelőtt 11 órakor prédikál és urvacsorát oszt Halász András, Köntösgáti iskola délután 3 órakor prédikál és urvacsorát oszt dr. Diószeghy Mihály, Nagycseré délelőtt 9 órakor Bagdy Dániel, Szegényház délelőtt 10 órakor Kovács József, Homokkertben délelőtt 10 órakor dr. Ferenczy Gyula, Wolaffkatelepen délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt Márki Kálmán, Nyilas-telepen délelőtt 10 órakor Magyar Bertalan.

Karácsony másodnapján, december 26-án.
 A Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Szabó Géza, délután 5 órakor Lendek Pál, a Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kovács Jenő, délelőtt 11 órakor Tantó Sándor, délután 5 órakor Oláh Béla, a Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Madar Zoltán, délután 5

órákor Kocsis Béla, az Árpádtéren délelőtt 10 órakor Magyar Bertalan, d. u. 3 órakor Kovács Jenő, az Ispotályban délelőtt 10 órakor Oláh Béla, délután 5 órakor Tantó Sándor, Nyilas-telepen délután 3 órakor Kalas Ferenc, Csapókerth délelőtt 10 órakor Lendek Pál, délután 3 órakor Halász András, Ondó-Vedresdülő délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc, Pac Kántor József, Cuca délelőtt 10 órakor Musza Ferenc, Szepes délelőtt 10 órakor Mezey Béla, Kerek-kestelep délelőtt 9 órakor dr. Ferenczy Gyula, Belső-ohat, Ohat-telekháza prédikál és urvacsorát oszt Halász András, Egyek Vajda László.

— **Karácsonyi istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos ucca 23. sz. alatt levő baptista imaházban csütörtök délelőtt 8-9-ig imaáhitat, 9-10-ig prédikáció, délután 6-7-ig evangélizálás, fél 8-9-ig gyermekünnepély a vasárnapi iskola feldíszített karácsonyfája alatt. Péntek délelőtt 8-9-ig imaáhitat 9-10-ig biblíamagyarázat, délután 6-7-ig evangélizálás.

— **Karácsonyi istentisztelet az Unitárius templomban.** A debreceni unitárius egyház-község Hatvan u. 24. szám alatt levő templomban ez év december hó 26-án, karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor karácsonyi istentiszteletet tartanak urvacsoraszózzal. Ez alkalommal prédikál és ágendázik: Dr. Csiky Gábor budapesti unitárius misszió lelkész.

— **Ünnepi istentiszteleti rend az evangélikus templomban** december 24-én, szerdán délután 5 órakor szentesti istentisztelet: Rapos Viktor, December 25-én, csütörtökön, karácsony első napján délelőtt 10 órakor istentisztelet: Rapos Viktor, délután 5 órakor istentisztelet: Rapos Viktor, December 26-án, pénteken, karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor istentisztelet: Labossa Lajos, Ünnep mindkét napján a délelőtti istentisztelet után urvacsoraszózzal. December 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet: Rapos Viktor, December 31-én, szerdán délután 5 órakor 6-évi istentisztelet: Rapos Viktor.

— **Lapunk legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.**

— **Karácsonyi ünnepség.** A magyar Szent Erzsébetről nevezett Mária kongregáció e hó 26-án, karácsony másodnapján este 7 órakor a gör. kath. iskola omeleti nagytermében (Vigkedvű Mihály u. 4. sz.) karácsonyi estélyt rendez. A műsor után családias összejövetelt tart. A rendezőség, Ruhatár kötelező (I P).

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban** Vajdgyás szombatián: pénteken este három óra negyven perckor, Szombaton reggel egyegyednyolc órakor, délelőtt fél tízenegy, délután egyegyed négy és este szombat kimenetele négy óra huszonöt perckor. A Kápolnási uccai templomban szombaton reggel félnyolc órakor. Egyébként pedig mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapokon reggel mindkét templomban háromnegyedé, este négy óra öt perckor. Az elnökség.

— **Istentiszteletek ideje az orthodox izraelita templomban.** Péntek délután 3.42, szombat reggel 8, délután 3 órakor. Szombat kezdete pénteken délután 3.32 és kimenetele szombat este 4.37 órakor.

— **Ünnepi rend a Déri-muzeumban.** A Déri-muzeum ma ünnep első napján zárva. Ünnep második napján pénteken délelőtt 9-1-ig nyitva, díjtalanul. A Közművelődési Könyvtár december 29-én délelőtt 10-ig zárva.

— **Tisztújítás.** A debreceni református vallásoktató lelkésztestület december 19-én tartotta háromemvénként esedékes tisztújító gyűlést. Elnökké Kalas Ferenc választott, míg előadóvá, egyuttal a vallásoktatási bizottság előadójaul az eddigi előadó: Mezey Béla lett megválasztva. A vallásoktatási bizottság tagjai lettek: Konrád Zoltán, Kántor József, Papp Imre, Halász András, Bagdy Dániel; póttagok: Danesházy Sándor és Vajda László.

UGYVÉDI HATÁRIDŐ NAPLÓK AZ 1931. ÉVRE.
 ORSZAGOS UGYVÉDSZÖVETSÉGI NAPLÓ (széles) . . . . . 10.—
 MINERVA UGYVÉDI HATÁRIDŐ NAPLÓ (hosszu) . . . . . 8.—
 MINERVA UGYVÉDI HATÁRIDŐ NAPLÓ (rovatolt) . . . . . 8.—
 UGYVÉDI ZSEBNAPLÓ, bőrkötésben 3.20
 Kaphatók:
 HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT.
 könyvkereskedésében, Ferenc József ut 34.

EREDETI FIAT ALKATRÉSZEK
 az összes régi és új típusokhoz
KIZÁRÓLAG
FIAT AUTOMOBILOK MAGYAR ELADÁSI R. T.
 Budapest, IV., Váci ucca 1. Telefon: 828-48.
 valamint
Személyautomobilok 514, 521, 525
Teherkocsik 0.4-5 tonnáig.

— **Eljegyzés.** Schwartz Rezsike Debrecen, Lefkóvit Mór Hajdusámon, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Az otthonnélküli egyetemi hallgatók karácsonya.** Az egyetemi tanárok feleségei gyűlést rendeztek azoknak az egyetemi hallgatóknak karácsonyi ünnepélyére, akik családjukhoz való hazautazásban a mostoha viszonyok között akadályozva vannak. Részint teljesen árva, részint pedig megszállott területeiről származó hallgatók gyűlése össze a Mensa Academica éttermében szerdán délután félhat órakor, ahol őket meleg családi kör fogadta s a professzorok feleségei a szeretet adományokat kiosztották.

— **Debrecen helyőrségének tisztí és altisztikara,** a mult évekhöz hasonlóan, őszinte érdeklődéssel indítva vesz részt az idei nyomor-nyiható akcióban. E célra az eddigi hasonló adományain kívül az alábbi adományokat küldte el: 1. Szociális misszió negyelt részére 100 pengőt. 2. Zita árvaház részére 50 pengőt. 3. Az egyetemi bajtársi egyesületet nyomorgó diákljai részére 50 pengőt. 4. A főméltságu asszony akciójára Budapestre, a központba 343 pengő 65 fillért. 5. Debrecen sz. kir. város polgármesterének akciójához febr. hónapban ennél nagyobb, tekintélyes összeggel fog hozzájárulni a helyőrség tisztí és altisztikara. Ezen pénzbeli adományokon felül a vegyesdandár parancsnokság tisztí étkezdéjében heü felváltással két-két hadiáru kap ehédet az egész éven át. Karácsony estéjén pedig a „Bocskay István” 11. hadju ezred, „Rákóczi Ferenc” 12. l. zászlóalja, valamint a „Gábor Áron” 6. tüzérsztály ad vacsorát a szegényeknek.

SCHMIDTHAUER Imándi keserüvizéből természetes módon már felpohár-legendó! Használati utasítás minden palackhoz mellékelve

— **Karácsonyi szeretet ünnepély Pallagon.** A pallagi állami elemi iskola Ifjúsági Vöröskereszt csoportja december 23-án, délelőtt 11 órakor az állami iskola nagytermében megható karácsonyi szeretet ünnepélyt tartott. Az ünnepélyen a szülők, az iskola barátai és gyermekek szép számmal vettek részt. Az ünnepélyt Seres Ferenc, az iskola igazgatója nyitotta meg tartalmas, szép beszéddel. Azután a gyermekek szavaltak, énekeltek és előadtak egy szép kis betlehemes játékot. Majd a szeretetadományok kiosztása következett. Minden gyermek — számszerint 140 — kapott cukorkás csomagot. Azonkívül a hadiövegyeknek és nagyvalódiu szegény béreseknek a gyermekei és a hadiárvák cipőket és ruhaneműket is kaptak. Kiosztásra került: 10 pár cipő, 2 pár eszma, 40 pár harisnya, 25 ing, 6 szvetter, 16 leányruha, 4 kötény, 16 nadrág, 5 kabát, 8 sapka, 5 pár kesztyű, 2 mellény, 72 darab szappan, 1 ke. talpbőr és 17 darab játék. A jószívű adakozóknak, kik szegény iskolás gyermekeink felruházásában és megajándékozásában segítségünkre voltak, ezuton mondunk hálás köszönetet.

— **Orvosi hír.** Dr. Petrovits Magda, fogorvos, a budapesti fogászati klinika volt orvos, rendel Hatvan u. 16.

— **OMIKE Mensa-bál főrendezői gyűlés.** A Mensa-bál főrendezői felkérének, hogy e hó 27-én, szombaton délután fél 7 órakor a bál-irodában (Bika-szálloda, félemelet 17. sz.) tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. A bál-előnkseg.

— **Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szé-
 dülés, bágyadtság, levertség, félelemérzések** eseteinél a természetes „**Ferenc József**” keserüviz kitünő háziszser, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** viz öreg embereknel is megbizhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Ismeretterjesztő előadás a Munkás Otthonban.** A debreceni munkásszakszervezetek december hó 28-án, vasárnap délután 4 órakor a Munkás Otthon nagytermében ismeretterjesztő előadást rendeznek a következő műsorral: 1. Petőfi: Az őrlt. Szavallja: Szeghy László. 2. A technika és tudomány. Előadja: dr. Tankó Béla egy. segédtanár. 3. Induló Előadja a nyomdászzenekar. 4. Humoros magán-jelenet. Előadja: Szeghy László. 5. Öngyilkos-jelölt. Párjelenet. Előadják: Erdei József és Sinai Bálint. 6. Kuplék. Előadja: Végh Lajos. 7. A tót tánemester. Előadja Gránicz Balázs. 8. Tánccuett. Előadják: Domokos Sándor és Sinai Bálint. 9. Induló. Előadja a nyomdászzenekar. Belépődíj nincs.

— **Tiszántúli Ipar és Kereskedelem,** a Tiszántúli egyetlen közgazdasági hetilapja karácsonyi számmal kezdte helyén Sesztina Jenő, a kamara illusztrís elnöke, nagy figyelmet érdemlő cikkét közli. Dr. Versényi Tibor m. kir. kincstári főtanácsos, vezérigazgató igen érdekes cikkében a pénzüntézetek hivatását világitja meg. Dr. Diezig Alajos kamarai titkár szakavatott cikkében a jövő évi adózásra vonatkozólag nyújt igen beces felvilágosítókat. Közli a lap az összes tiszántúli versenytárgyalási, szállítási hirdetményeket, versenytárgyalási eredményeket, az összes munkaalkalmakat, kereseti lehetőségeket stb. Nélkülözhetetlen ez a lap minden tiszántúli iparosnak, kereskedőnek, vállalkozónak, üzletembernek, pénzüntézetnek stb. A Tiszántúli Ipar és Kereskedelem szerkesztősége és kiadóhivatala Debrecen, Piac ucca 81. Olvassák az egész Tiszántúln, hét vármegyében!

— **A háziasszony legjobb karácsonyi ténye** a villamos „Singer varrófény”! Megkönnyíti a munkát, kiméli a szemet és elmés konstrukciójával a varrásnak mindig azt a részét „világitja meg a legjobban”, amelyen éppen dolgozni akarunk. Ezért óhajta minden háziasszony, akinek varrógépe van, karácsonyi ajándék gyanánt a praktikus Singer varrófényt. A Singer varrógép részv. társ. helybeli fióküzlete Debrecen, Piac ucca 79. mindenkor szivesen kész a Singer varrófényt az érdeklődők lakásán is bemutatni és minthogy e cél-szerű varróvilágítás beszerzési költsége egészen csekély, a Singer varrófényt beszerzése mindenki részére könnyen elérhető.

— **Rádiószok!** Miért bajlódnak a telepekkal? A telepekre kiadott pénzből olcsón átalakítom meglevő készülékét modern hálózatúra, egy-évi jótállással. Laboratórium. Péterfia 30.

— **Köhögés, rekedtség ellen** elismert gyors és biztos hatásuak a világhírű és közkedvelt Egger-féle mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kitünő ízűek. A dohányzás mérséklésénél is előnyösen és sikerrel használják. Kapható minden gyógyszerárban és drogériákban.

— **A „Magántisztviselők szokásos összejöveteleiket** e hó 27-én, szombaton este pontosan fél 9 órakor tartják meg helyiségükben Thaly Kálmán u. 14. Vigalmi bizottság.

Ma este tánc a Hungáriában!

LIENER

MŰTERME
AZ ÜNNEP MINDKÉT NAPJÁN
NYITVA VAN!

Csapó ucca 1. sz.

!! Mi olcsóbbak vagyunk !! CSIPKE ÉS RÖVIDÁRU SZAKÜZLET

Hatvan ucca 1. — (Püspöki palota.)

— Szappanos ucca 19. szám alatti korcsolyapálya megnyitott. Diákjegy 30 fillér, felnőtteknek 40 fillér. Ruhátár ingyenes, kiszolgálás díjtalan.

— Anódpótló, Philips 3003-as és kistöltő 110 voltos nagyon olcsón eladó, megbízásból. Laboratórium, Péterfia 30.

— A MARGIT-FÜRDŐ ünnep első napján egy óráig nyitva van.

— Megjelent a Színházi Élet karácsonyi albuma. A magyar újságírás szenzációja a Színházi Élet karácsonyi száma, amely hallatlanul gazdag tartalommal 364 oldal terjedelemben, négyzsinű, ezüstnyomású kemény kötésben jelent meg. A karácsonyi album két vezető cikkét Bethlen Margit grófnő és Zilahy Lajos írták. „Oroszlánkörmök” híres magyar írók érdekes ifjúkori írásai. Incze Sándor első hollywoodi levele, Herczeg Ferenc novellája, Hermann Lipót cikke és rajzai az akt művészetéről. Tíz primadonna válóperének rövid regénye. Váro Andor cikke: Valentino árnyékában. Népszerű pesti színésznők és színészek önmaguknak jósolnak. Legyen ösztön! A legújabb amerikai társasjáték. Modern szavak lexikonja. Tizenkét hollywoodi filmszínész és filmszínésznő Magyarországon keres férjet, illetve feleséget magának. Bethlen Margit grófnő, Zilahy Lajos, Herczeg Ferenc, Pekár Gyula, Harsányi Zsolt, Surányi Miklós, Lengyel Menyhért, Krudy Gyula, Karinthy Fri-

Felhívás a városi nyugdíjasokhoz

A törvényhatósági közgyűlés a városi tisztviselők és alkalmazottak által vásárolható tüzifának kedvezményes áron kiszolgáltatását megszűntette. Dr. Vá s á r y István polgármester az intézkedése folytán a városi számvevőség 1931. évtől is ad ki fanyelványokat a jogosultaknak oly módon, hogy az igényelt fa ára havi egyenlő részletekben vonatik le járandóságukból. Az utalványok kiadásánál az eddigi érvényben volt keretek, de a mindenkori faárak az irányadók.

Felhívom az összes városi nyugdíjasokat, hogy akik a havi részletekben való levonás kedvezményét igénybe óhajtják venni, ezen igényüket a városi számvevőségénel (Városháza I. em. 11. sz. a.) 1931. január hó 5-ig jelentsék be.

Nyugdíj egyesületi elnök.

gyes, Szép Ernő, Kosztolányi Dezső, Egyed Zoltán, Földi Mihály, Porzolt Kálmán, Szász Zoltán, Lakatos László, Farkas Imre, Kálmán Jenő és Váro Andor írtak a Színházi Élet karácsonyi albumába érdekes színes írásokat, továbbá Márk Lajos, Pólya Tibor, Hermann Lipót, Zádor István, Feiks Jenő, Gáspár Antal, Gedő Lipót, Byss Róbert, Eric és Szakmáry László illusztrálták. A Színházi Élet karácsonyi albumának szenzációja Erdős Renée „Ezüst bölcső” című új regénye. Darabmellékletül a Vígsház legnagyobb sikerű színdarabját, a „Takács Alice” teljes szövegét közli a karácsonyi album, a nyolc oldalas kottamelléklet slágereiből pedig kiemeljük a „Van, aki tagadja...” és a „Halvány őszi rózsák...” című dalokat. Ezenkívül gyönyörű kézimunka-melléklet és Gyermekujás teszi hallatlanul gazdaggá a Színházi Élet karácsonyi albumát, amelynek ára 1.50 pengő. A Színházi Élet negyedévi előfizetési díja 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi ucca 8. sz.

— A Nyugat karácsonyi száma megjelent. A szám kiemelkedő közleménye s egyben irodalmi esemény Bornemissza Péter Electrája, melyet Móricz Zsigmond ismertet és méltat. A magyar Electrának főbb jeleneteit az 1558-i kiadás címlapjával és fajszerzőivel mutatja be a folyóirat. A szépirodalmi részben Szitnyai Zoltán kisregényét (Szeptemberi majális), Erdélyi József, Gellért Oszkár, Illyés Gyula, Szabó Lőrinc és Szép Ernő verseit találjuk. Móricz Zsigmond folytatja „Forr a bor” c. regényét. Illusztrációkat Hende Vincétől (két lillom-metszet) és Komjáti Gyulától (két tollrajz) közöl a szám. Irodalmi, színházi, képzőművészeti és közgazdasági aktualitásokkal husz cikk foglalkozik, köztük Kodolányi tanulmánya Móricz Zsigmondról, új könyve megjelenése alkalmából. A karácsonyi számot ingyen kapják, akik januártól előfizetnek a Nyugatra. Kérjen mutatványszámot! A szám ára 2 pengő. Negyedévi előfizetés 10 pengő. Kiadóhivatal: V. Vilmos császár ut 34. Telefon. Aut.: 165-85.

— Iparművész által tervezett ebédő készen kapható Luszty asztalos, Eötvös ucca 87. Telefon 17-97.

— Cserépkályhák nagy választékban, minden szín és nagyságban. Elvállalok cserépkályhák tisztítását, javítását és átrakását helyben és vidéken. Krisch Károly kályhámester, Debrecen, Ferenc József ut (volt Piac u.) 89. Telefon: 12-18.

— Kárpitos munkát szakszerűen készít, olcsón, jól Glattstein kárpitosüzeme, Püspöki palota.

— Karácsony előtti vásár alkalmával olcsó áráimból 10% engedményt adok. — Mentze Henrik, Piac u. 38.

— KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK legnagyobb választékban és legolcsóbb árakban Halász ékszerésznél kaphatók.

— Legszebb karácsonyi és újévi ajándék egy fénykép. Vargától, Piac u. 7.

— IRÓGÉPBÉRLET. Remington írógépek bármely modellje bérelhető tetszőleges időtartamra, mérsékelt kölcsöndíj ellenében. — REMINGTON IRÓGÉP RT, Debrecen, Piac ucca 58. Telefon 4.02.

— HA FOGYNI AKAR, használjon habfürdőt a MARGIT-FÜRDŐBEN. Hatása biztos, kellemes és ártalmatlan. Ára 3 pengő.

KÖHÖGÉS
ELLEN

EGGER

MELLE:

Pasztilla

Egger Mellpastilla
csókhamar meggyógyítja!

megölezz az
átkazott köhögés!

— BRILLIANS ARUT, arany és ezüst tárgyakat legolcsóbban Halász ékszerésznél vehet.

— Ideiglenes árleszállítás! Sue: Páris mélységei, 3 vaskos kötet, egy-egy kötet 300—300 oldal, leszállított ára 3.— pengő. Freytag: Tartzok-Követel (Soil und Haben) 3 kötet 3 pengő. Bulver: Rienzi, 2 kötet 2 pengő. Scott: Quentin Durward, 2 kötet 2.— pengő. Ezen világhírű regények egyelőre kötetenként 1.— pengőért kaphatók Hegedüs és Sándor R. T. könyvkereskedésében.

— Izlésben vezet! Mindennemű virágdizsekben, csokrokban, koszorúkban „Rózsa” virágcsarnok, Piac ucca 24.

— Huberman elmegy az Ön lakására hangversenyezni, ha megveszi remek gramofonlemezeit, melyek 8 és 12 pengőért kaphatók a Hegedüs és Sándor R. T. gramofonosztályában.

— Pálfyné Gulácsy Irén legújabb monumentális regénye: Pax vobis 3 vaskos kötetben Pengő 15.— megjelent és kapható: Hegedüs és Sándor R. T. könyvkereskedésében, Ferenc József ut 34. sz.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Móricz Zsigmond Sugár Mihálynak

Emlékezetesen nagy belső és külső siker mellett folyt le nemrég a Csokonai-színházban Móricz Zsigmond megragadóan szép diákdramájának, a Légy jó mindhalálig-nak a bemutatása, amelyen résztvett maga a nagynevű szerző is, hiszen Móricz Zsigmond a debreceni református Kollégiumnak volt a diákja és ugy a nagyszabású regénye, a Légy jó mindhalálig, mint a belőle készült színmű tudvalevőleg a debreceni református Kollégiumban játszódik le.

A Csokonai-színházban Sugár Mihály, a

kittünő fiatal színész játszott Nyilas Misi, a Légy jó mindhalálig hőst és a rendkívül nehéz feladatot pompásan, a legteljesebb sajtó- és közönség siker mellett oldotta meg.

A Sugár Mihály felélelő pályájának kiemelkedő állomását jelentő alakítást Móricz Zsigmond már a promierralkalmával teljes mértékben méltányolta és ennek az elismerésnek újabb bizonyossága az a dedikált példány, amit most a Légy jó mindhalálig-ből Sugár Mihálynak küldött.

A dedikáció a következő:

MÓRICZ ZSIGMOND

LÉGY JÓ MINDHALÁLIG

REGÉNY

TIZEDIK KIADÁS

*Sugár Mihály bemutatása
Nyilas Misi pompás
csupa mű és csupa
újítás alv. korszak*

keresettel
1930. XII. 8.
BUDAPEST

AZ ATHENAEUM KIADÁSA

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK délután 3 óra: Alvinczy huszárok Operett. Olcsó helyárak. — Este 6 óra: Fruska. Vigjáték. Olcsó helyárakkal. — Este 9 óra: Lehullott a rezgőnyárfa. Operettpremier.

PÉNTEK délután 3 óra: Huszárfogás. Operett. Olcsó helyárakkal. — Este 6 óra: Töltőtoll. Vigjáték. Olcsó helyárakkal. — Este 9 óra: Lehullott a rezgőnyárfa. Operett.

SZOMBAT este 8 óra: Egy lány, aki mer. C) bérlet 14.

VASARNAP délután fél 4 óra: Első tavasz. Olcsó helyárakkal. — Este 8 óra: Lehullott a rezgőnyárfa. Bérletszűnet.

HÉTFŐ este 8 óra: Lehullott a rezgőnyárfa. A) bérlet 15.

Gyermekelőadás a Csokonai-színházban.

Karácsony szombatján a Csokonai színház nézőtere boldog gyermekszereggel telt meg; a Csokonai színház Feld Mátyás gyermekdarabját, a Ludas Matyi kalandjait adta elő. Az apróságok nagy örömmel, boldog izgalommal követték a darab fordulóit a különösen nagy sikerült volt a gyermekszereplőknek: Kardoss Edithkének, aki Hermann Ottykával és Mártával táncolt kedvesen, nagyon ügyesen, a már rutinos Sándor Zsuzskának, aki az Izraelita Nőgyelet estjén már nagy sikert aratott számát adta elő és a kis Fontos Magdának.

A Színpartoló Egyesület az árváknak és a Csokonai-színház karszemélyzetének.

A Színpartoló Egyesület karácsony szombatján kettős örömet is szerzett. Dél előtt Szilas

Nagy magyar harisnyagyár cikkei

bevezetésül

féláron

bocsátom a t. vevőközönség rendelkezésére:

Prima Viscosa selyemharisnya 1.60 P
28-féle színben eddigi ára 3.20 most csak

„Jaspe” téli harisnya puha, finom, eddigi ár 3.30, most csak 1.60 P

Férfi z o k n i, igen erős, eddigi ára 1.80 most csak — — — 90 P

Női selyem nadrág bolyhos béléssel 3.50 Gyermek mellény-nadrág gyapju — — — 1.90 P

Moskovits József

harisnyakülönlegességek

Piac ucca 41. szám.

Csak készpénzért!

Dr. HOCHSTETTER FERDINÁND egyetemi tanár és **Dr. SCHMEIDEL GUSTAF** egyetemi tanárségéd, mindketen Wienben a 94191. lajstromszámu és „Eltérítési állatok és növények tartós konzerválására” című magyar szabadalmukat eladják, esetleg gyártási engedélyeket adnak. Bovebb felvilágosítást nyújt **GÁRDOS ANDOR** okleveles gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő, Budapest VII., Baross tér 15.

Hugó, a Színpártoló Egyesület pénztárnoka kiosztotta az egyesület karácsonyi ajándékát a Csokonai színház karszemélyzeite 22 tagjának, délután pedig a gyermekelőadásra a debreceni árvaházak növendékeit látta vendégül a Színpártoló Egyesület a Csokonai színházban.

Ha kevés pénzért is jó fényképet akar, keresse fel a régió első nyősen ismert **NEMETHY J.** műtermét. Szent Anna ucca 11.

Ferenczy Marianne a Csodabárban.

Ferenczy Marianne, a Csokonai színháznak három esztendőn át volt kitűnő szubrettje, aki jelenleg a Király színház tagja, Budapestre szerződése óta sem tud elszakadni Debrecen-től, ahol annyi sikert ért meg és ahol a Csokonai színház közönsége előtt annyira népszerű. Ferenczy Marianne csak nemrég vendégszerepelt nagy sikerrel a Csokonai színházban s most Kardoss Géza igazgató megállapodott vele, hogy a január elején prömiere kerülrő Csodabár füzserépét, amit Budapesten Titkos Ilona adott, a debreceni előadásokon eljátsza. Ferenczy Marianne a jövő héten már Debrecenbe is érkezik és a szilveszteri estén már föl is lép a Csokonai színházban.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI

A SZÍNHÁZ KARÁCSONYI PROGRAMJA:
A színház nagyszabású ünnepi programja a következő:

Karácsony első napján
ALVINCZY HUSZÁROK

Slágeroperett.

Este 6 órákor oleső helyárrakkal

FRUSKA

Kardoss Géza igazgató fellépésével, viglätök.

Este 9 órákor rendes helyárrakkal

LEHULLOTT A REZGŐ NYÁRFA

Operettprömier.

Karácsony másodnapján:

Délután 3 órákor oleső helyárrakkal

HUSZÁRFÓGÁS.

Slágeroperett.

Este 6 órákor oleső helyárrakkal

TÖLTÖFOLL

Ragyogó viglätékujdonság.

Este 9 órákor rendes helyárrakkal

LEHULLOTT A REZGŐ NYÁRFA

A legújabb operettsiker másodsor.

Szombaton este 8 órákor **C) bérletben** kerül színi-re a színház nagysikerü viglätékujdonsága, az

EGY LÁNY, AKI MER

a prömier ragyogó szereposztásában. A színház igazgatósága ezton is tisztelettel hívja fel a C) bérletk figyelmét, hogy a karácsonyi ünnepek miatt a C) bérlet szombaton lesz megtartva.

Vasárnap két előadást tart a színház és pedig délután fél négy órai kezdettel oleső helyárrakkal kerül színi-re a nagysikerü revüoperett, az

ELSŐ TAVASZ.

este 8 órákor pedig a legújabb operettsláger, a szép zenéjü

LEHULLOTT A REZGŐ NYÁRFA

kerül színi-re harmadszor, melynek előadását A) bérletben hétfön ismétli meg a színház.

Már most lehet jegyet váltani a színház 1930. évi utolsó előadására, mely alkalommal a szokásos

NAGY SZILVESZTERI KABARÉ

ragyogóan lökedvü, művészi nivöü műsorával bucsuzik a színház közönségével együtt az ó évtől. A kabaré éjjel 11 órákor kezdődik és rendes helyárrak érvényesek.

KÁVÉNÁZBAN
ÉTTEREMBEN
CUMRÁSZDÓBAN
BORBÉLYNÁL
FÜGGETLEN UJSÁG-OR.

AZ ÚJ ESZTENDŐ SZÍNHÁZI SZENZÁCIÓJA A CSODABÁR.
AZ ÚJ ESZTENDŐ SZÍNHÁZI SZENZÁCIÓJA A CSODABÁR.
AZ ÚJ ESZTENDŐ SZÍNHÁZI SZENZÁCIÓJA A CSODABÁR.
AZ ÚJ ESZTENDŐ SZÍNHÁZI SZENZÁCIÓJA A CSODABÁR.
AZ ÚJ ESZTENDŐ SZÍNHÁZI SZENZÁCIÓJA A CSODABÁR.

A színház igazgatósága és teljes társulata ezton kivén kellemes karácsonyi ünnepeket a nagyérdemü közönségnek.

MOZI
METEOR
MOZGÓSZÍNHÁZ
CSOKONAI TÉR

Karácsony első napján:
ÖSSZEESKÜVÖK

Regényes történet 10 felvonásban. Bánky Vilma és Ronald Colman füzserépésével. Megelőzi: **Vadnyugati gígerli.** Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor. D. e. 11 órákor ifjúsági előadás nincs. diákjegyek d. u. 3 órkor érvényesek.

Ünnep másodnapján:
RAMONA

Mexikói romantikus filmjáték 10 felvonásban. Dolores de Río-val a címszerepben. Megelőzi: **Misi az indiánok rémé, Jönnek a szellemek.** Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.

SPORT

A Bocskay a nagyhirü Ambrosiana-val kerül össze karácsony első napján

A fáradt Sabaria adta át az Ambrosiana mérkőzést a Bocskaynak — Farkas véd a rendkívül fontos mérkőzésen, amely a második helyet elért Bocskay első komoly külföldi teherpröbjä lesz

A Bocskay tegnap indult el olasz turájára, abban a hitben, hogy a hosszú, teljes 24 órai utazás után kellemes tréningmeccset kell vívnia azzal a seregnoi klubbal, amely ezt a mérkőzést lekötötte. Már tegnap megtört, hogy e körül a mérkőzés körül van valami baj, hogy az olasz futball nagytekintélyü vezérének, Maurónak protekcijával a bécsi Wacker került a Bocskay helyére Seregnoiban. A debrecenieknek már majdnem üres maradt az első napjuk Itáliában, amikor jött a fáradt és első mérkőzésén fájdalommal sikertelenséggel szerepelt Sabaria és karácsony első napjára kitűzött mérkőzését a nagy milanoi klubbal, az Ambrosianával, felajánlotta a Bocskaynak. Alapok ok volt a szombathelyieknek a mérkőzésről való lemondásra a csapat fáradtsága s az, hogy mérkőzés után azonnal vonatra kellett volna ülnök és Rómába utazniuk, ahol karácsony másodnapján a szintén erős AS Roma ellen lesz mérkőzésük. A Bocskay így jutott hozzá ahoz a kissé túlságosan nagy megtiszteltetéshez, hogy első meccsét a híres Ambrosiana ellen kell vívnia. Azért kissé túlságosan nagy ez a szerencse, mert így a Bocskaynak a 24 órai utazással lábában kell kiállania, holott előbb egy könnyü tréningmeccsre lenne szükség.

A debreceni fiúk egyébként ma megérkeztek Milánóba és amikor e sorokat írjuk, a Concordia szállóban ülnek a karácsonyfa alatt. A standard csapatból hiányzik Budai, aki lázas betegnek fekszik Budapesten s egyelőre nem is lehet arra gondolni, hogy a többiek után indulhat. Kissé kellemetlen érzés, hogy a nagy turára egy kappussal indult el a Bocskay, Farkassal, megnyugtatóbb lenne, ha a klub legálább Hübnerrel vitte volna el Farkas mellé. Annnyival is inkább áll ez, mert Hübner, a Bocskaynak legelhangyaltabb kapusa állítólag jó kondícióban van.

Nehéz lenne az első mérkőzés eredményét tippelni, az bizonyos, hogy holnap sok debre-

Prima oxford ing 7 pengő WERNERNÉL.

NEM
vagy jó magyar, ha külföldi árut vásárolsz.
NEM
külföldi és mégis a legjobb
a CSEPEL gyártmány, SOHA
nem bánod meg,
ha CSEPEL gyártmányu
varrógépet és kerékpárt vásárolsz.
Beszerezhető a „CSEPEL“ varrógépek lerakatosainál Debrecenben **Katz Andor, Goldmann Jenő, Molnár Testvérek, Tóth Gyula és Vaskovits Antal** cégeknél.

— A Debreceni Független Ujság elöfizetői és példányonként vásárlói jelentős kedvezménnyel használhatják a Debreceni Független Ujság Kölcsonkönyvtárát.

Jenő szövetségi képviselő személye fogja garantálni.
A nagy mezőnyre tekintettel már délelött 11 órától selejtező mérkőzések lesznek, amit 30 filléres tréningjegyekkel lehet megtekinteni. A verseny délután pontosan 2 órákor kezdődik. A kerület vezetősége igen minümális belépődíjakat állapított meg: Ülőhely 1 pengő, állóhely 50 fillér, leventeje 40 fillér.

Jégpálya a reáliskolában.

A reáliskola sportköre jégpályája az intézet udvarán, mint minden évben, ugy az idén is elkészült s ugy az ifjúságnak, mint a felnötteknek d. e. 8—1-ig és d. u. 2—7-ig rendelkezésre áll melegezővel együtt.

FELHÍVÁS.

A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete e hó 28-án délelött féltizenegy órákor a városháza nagytermében diszközgyűlést tart, melyre az összes tagokat tisztelettel meghívom.

Biró Sándor
ü. v. elnök.

Tárgy: Az elnöki szék betöltése.

GRAFOLOGIA

Kivonat, rövid, ingyenes analízisek feltételei:

1. Minden analizálandó íráshoz melléklendő egy az ujságból kivágott „Grafologia” szelvény.
2. Legalább 10 sor irandó, tintával, vonalozatlan papíron.
3. Megadandó az író neve és életkora.
4. Jelige közlendő, mely alatt az analízis a lapban megjelenjék.
4. A borítékra kívülről feltűnő helyen ráírandó a „Grafologia” szó.

Részletes, kimerítő díjazott analízisek feltételei:

1. Fentiek.
2. Melléklendő 1.— pengő bélyegben, továbbá
3. Megcímzett válaszboríték felbélyegezve, vagy pedig megjelölendő a jelige, mely alatt az analízist a kiadóhivatalban átvenni óhajtja.

„Orgonavirág.” Optimista. Tartózkodó, hideg, kissé affektált. Önző, makacs, önféjü. Bizarr, exaltált, inkonzekvens. Van művészi hajlama.

„Kalmár 30.” Inkonzekvens, befolyásolható, ingadozó. Amellett néha makacs és önféjü. Önző. Fúkar. Nincs jó beosztása. Szeret zsarunkodni környezete felett.

„Klemantisz.” Nincs elég önbizalma. Csüggedt. Elég intelligens. Kissé pesszimista. Elég hü. Önző, önféjü.

„Lász még kikelet E.” Rendkívül élénk temperamentumos, törekvő, ambiciózus. Intelligens, nyílt, őszinte természet. Elég gyors elhatározó képességü. Van benne egy kis ravaszság is.

A verseny sima lebonyolítását dr. Szilágyi

10 mtr Klöppel csipke
70-80 fillér csipke szaküzletben
Halvan ucca 1. (Püspöki palota)

Molotoff, Rikow utóda a népbiztosok tanácsának elnöki állásában.

„Egy leány.” Szeszélyes, állhatatlan, ingadozó, nagyon könnyen befolyásolható, többnyire maga sem tudja, hogy mit akar. Felületes. Hangulatember.

„Egy kíváncsi leány.” Élénk, kissé könyvelői, ambiciózus, törtető. Önző. Ravasz. Néha kétszínű.

„Adakozzuk.” Jóllelkű, jóindulatu. Takarékos. Bizakodó természet. Törekvő, törtető. Nem nagyon hiu.

„Igazságszerető.” Elég intelligens, okos lány. Nagyon ravasz. Nem őszinte, zárkózott, titkolódzó. Nem mindig tud alkalmazkodni.

„Szőke leány 18.” Jóságos, jóllelkű. Nem nagyon jó a beosztása, de azért elég takarékos. Vallásos. Tekintélytisztelő.

„Teri 1913.” Önző. Nincs jó beosztása. Peszsimista. Jóindulatu. Intelligens, okos leány.

„Lilla.” Törekvő, ambiciózus, optimista. Kissé konzervatív. Hiu. Szeret kissé zsarno-

Füsterkereskedők figyelmébe!

Ujévi ajándéknaptár és naptártömb készletünket **olcsó áron eláruljuk.** — Ragadja meg a kedvező alkalmat!

Hegedüs és Sándor Rt.
Piac ucca 34.

koskodni környezete felett, hajlik a szentimentalizmus felé.

„22 éves ifjú.” Felületes, nagyképű, nagy-zoló, felvágós, blöffölő ember. Azt hiszi ő a világ középpontja. Ideges, exaltált. Önző a végtelenségig. Erőszakos. Nagyon érzékies.

„Mit hoz a jövő?” Méltóztassék legalább 10 sort írni.

„Világosság.” Megfontolt ember, kissé önző, de azért boldogságot nem igen csinál. Nem elég jó az alkalmazkodó képessége. Kissé öszszeférhetetlen, szeret veszekedni.

„Lorraine 1905.” Precíz, pedáns, lelkiismeretes ember, nagyon megbízható. Intelligens, jó logikai érzéke van, amellet fejtet izlése és szépérzéke. Kissé önző. Jó nyelvérzéke is van.

„Barna 19.” Méltóztassék legalább 10 sort írni.

„Chinoi.” Tartózkodó, hűvös egyéniség. Intelligens. Elég nyílt és őszinte. Kedves, de ez valahogy tettetett. Jó logikája van. Kissé habozó és ingadozó elhatározásaiban.

„Karácsony.” Még nagyon kiforratlan írás, nem alkalmas analízisre.

„Ady imádó.” Kissé határozatlan. Hangulatember. Jóllelkű. Gyakran vannak depressziói. Kis ravaszság is van benne.

„Honni soit qui maly pense.” Raffinált, ravasz, alattomos ember. Érzékies. Gyáva és önző. Amellet gyakran hagyja cserben az önbizalma. Hiu. De amellet tényleg van valami érzéke a művészetek iránt.

„Livia.” Nagyon intelligens, intuitív lélek, elsőrangú logikai érzékkel. Öszinte, nyílt szívű. Jó áttekintő képességű. Kissé fölényes. Bizonyos mértékig „Übermenschnek” érzi magát. Kitartó. Tehetséges.

A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

GRAFOLÓGIAI SZELVÉNYE

Érvényes egyszeri ingyenes grafologiai analízisre.

ASSZONYOKNAK

ROVATVEZETŐ: H. FARKAS ILONA

Melyik sport alkalmas a nőknek?

A mai embertípus nőidálja a kareszt, kimerített, egészséges, egyszerű, természetes nő, aki tökéletes részt kér a ténnyé építő munkájában, harmonikus segítő társ és szellemes, szép szerelme.

Mint minden sportnak, úgy a női sportoknak is a bölcsője Anglia és felendítője az Amerikai Egyesült Államok. A női sportoknak legalaposaabb szakértője és propagátója dr. Gutlick H. Luther orvos volt, aki előbb a világhírű springfieldi testnevelési tanárképzőnek volt az igazgatója. Később a newyorki nyilvános iskolák leányainak a vezetője.

Ő volt az első, aki a női sportokkal tudományosan foglalkozott. Az ő tanácsait és megállapításait nyugodt lélekkel elfogadhatjuk, jóllehet ezek két évtizedesek és azóta a női sportok és a velük szemben tanúsított felfogás sokat változtak.

Az őhátjuk, hogy egy olyan pompás női típus

fejldődik ki, amely csupa élet és telve van azzal az életörömmel, ami csak a duzzadó egészségéből és fizikai tökéletességéből fakadhat.

A női testgyakorlással a legelőbb egy mindegyikét a mértékletesség. A teltség és az örök ifjúságát szívesen megbosszúlja magát.

Feltehető lányoknak ajánlható az úszás, amely egyike a legkíméletesebb, legharmonikusabb sportoknak, a test minden izmát egyformán dolgoztatja, az idegekre különösen jól hat. Tenisz, gyaloglás, korcsolyázás, síelés, evezés, lovaglás, táncolás. Futójátékok. Kötőlen való ugrálás, a futás versenyzés nélkül. Nem ajánlható a távolugrás és magasugrás.

Felületen, városzékeny lányok számára különösen alkalmas az úszás, tenisz, korcsolya, mérsékelt gyaloglás.

A gimnasztika mint minden sport kiegészítője, a női testgyakorlásban is jelentős.

A női törvényszék szintén kedvelt és egészséges sportja a lányoknak. Dr. Mosso híres olasz fiziológus és dr. Lagrange francia orvos is ajánlák a női vívás, amely különösen alkalmas a medence erősítésére.

Szerencselánc

A szerencselánc nem érdekes tanulmány a történelem századain keresztül, különös tekintettel a kiváló női karrierre.

A szerencselánc nem valami nagyszerű rendszer, amivel felgyűrűzött ujjú hisztérikusok vonagló hófehér kezek robbantják a montecarlói kaszinó bankját.

A szerencselánc nem milliárdos amerikai örökség, amiről diszkrejt közjegyző értesít:

— Ennyi és ennyi millió dollár, három kastély, két tengerparti nyaraló, egy yacht, három autó, ennyi és ennyi acél részvény. És aki önnre hagyta, nem kívánja megnevezni magát.

A szerencselánc nem titkos bájital, amivel visszaszerzed hűtlen kedvesed szívét.

A szerencselánc nem kintő tőzsdetipp, amivel biztosan szánálhatod magad.

A szerencselánc szerény kopott postai levelezőlapon érkezik reggel. Kétszínűen húzódik meg a reggeli posta levelei között. Egy darab középkori sötétséget jelez és nagyszerű

bizonyítékul szolgál azoknak, akik neveltségnek tartanak minden ugynevezett női mozgalmat. Akik az ember szemébe nevetnek, ha beszélni mer a huszadik század diadalmas női típusáról. Az egészséges, okos, tiszta gondolatu mai nőről, a dolgozó asszonyról és az elegáns sportlányról.

A szerencselánc levelezőlapon való küldözgetése (természetesen névtelenül) szenvedélyes szórakozása néhány asszonynak és lánynak. Naiv szórakozás, komikus öröm, az ember már bosszankodni sem tud rajta. De nézzük csak, mi is az?

Az álmos reggeliek ébredését a teás tálcá csendes zöreje jelzi, ahogy vigyázva a hálószekrényre helyezi két gondos kéz. Teáscsészéd mellett egy szelet kétszersült, kedvenc kis lapod, néhány reggel érkezett levél, egy levelezőlap. A levelezőlapot még olvasatlanul önkéntelen mozdulattal teszed félre a tálcá szélére, mert előbb a leveleidet bontod fel.

Nagynéné, Mari néni, határozott férfias betűkkel értesít, hogy nagyszerű szakácsnőt talált a számodra, akit haladéktalanul a nyakadra fog küldeni és akitől reméli, végre meg fogsz tanulni főzni: „Mert édes Fiam, ez tovább így nem mehet, szegény urad ugyan nem panaszkodik, de a kedves Ágnes mesélte, hogy mindenféle sütemény és sült, aminek rózsaszínűre pirulva kellene az asztalotokra jönni, feketére égve szegyenkeznek a tálakon.”

Finom, enyhén parfómözött levélpapíron legjobb barátod, akivel együtt matrözruhásan, az izgalomtól gyomorgöröcsökben drukoltad végig az érettségit, értesít:

— „Szörnyű mázlim van drágám, gratulálj és azonnal adj tanácsot is. Ez a boldogság kedves Tommy feleségül kért. Kegyelmes asszony lehetnék végre, ami egészen jól állna a szőke hajamhoz. És tudod Tommy milyen elegáns a monoklijával és az öszülő fejével. De nagy baj, hogy Lacival, régi férjemmel, amióta a válóperünk elintéződött, olyan jól megértjük egymást, hogy gondolkozunk, ne házasodjunk újra össze?”

Hegyes női írással divatszalon írja, hogy jutányosan és kintő izlésednek biztosan megfelelően készít esti és uccai toilletteket. B. látogatásodat várja.

Sárgaborítékos levélben spiritiszta író ajánlja legújabb művét.

Választékban, árban KONTSEK divatáruháza vezet.

Tápszergyár ingyen és bérmentve küld gyermekápolási könyvet. Meglepve látod, hogy a figyelmes tápszergyár kislányod minden adatát, évét, nevét, kilőit, sőt dekái számát pontosan tudja.

És ekkor tétovázva veszed kezébe a tálcá szélén lapuló postai levelezőlapot. Feladó nem írta rá a nevét, aláírást nem talál. Apró visszafelé dülő, valószínűleg elferdített női írással látod a címedet, nevedet és ajtószámodat pontosan. És a másik oldalon a következő pár sor:

Szerencselánc.

Szerencsét, boldogságot, erőt hozzon néked ez a lánc. Teljesüljön legnagyobb kívánságod. Aki ezt a szöveget 13-szor leírja és 13 napon át egy-egy ismerősének elküldi és hallgat róla, annak egy kívánsága teljesül. De ha ezt elmulasztja, szerencsétlenség fogja érni.

Ezt a láncot azzal a céllal kezdték meg, hogy mindazoknak, akiknek a földön utjába kerül, egy kívánsága teljesüljön.

Hozzon neked is szerencsét ez a lánc!

Hát szóval ez a szerencselánc! Egészen zavarban vagy. Tulajdonképpen hozzá vagy szokva, hiszen majdnem hetenként kapsz egy ilyen csodabogarat. Eddig nem haragudtál. Szelíden tépdested össze őket. De a mai szerencselánc feldühösített. A kedves ismeretlen jóakaró cézével írja: „szerencselánc”. Ez komolyan utálatos dolog. Legalább tudná a helyesírást és az egyszer egyet. Ez a két dolog az, amit feltétlenül tisztelni tudsz nőkben. De még azt sem? Te még soha nem rontottad, nem kérdezted más emberek örömeit, nem szóltál bele más emberek örömébe, szórakozásába. De most mégis szeretnéd tudni, mit akarnak az ismeretlen jóakarók? Milyen örömiük van vele? Kik lehetnek? Milyen lehet az a mai lány vagy asszony, akinek ráérő idejét ilyen szórakozás tölti ki. Mit gondolhat? Mi táziája? Hogy oszthatja be az idejét? Nem szégyenli magát a névtelen szerencse lapokért?

Nem, igazán nem haragszol rájuk, csak sajnálok őket!

Ezt a legutolsó szerencseláncot megmutattam egy kintő grafologusnak. Bizony egészen furcsa dolgokat állapított meg a visszafelé dőlő hegyes betűjű szeszélyes sorokról. Szégyelem ide írni a véleményét!

Divattudósítás

A december hónapja már a bundák szezonja. Ugyan október végén, november elejétől mindenki viseli a bundáját, de a hideg miatt eddig még igazán nem sok szükség volt e pompás és elegáns viseletre. Az idei tél még szelídek mutatkozott, úgy, hogy bő alkalom volt a szép téli kosztümök és dusan prémezett téli szövetkabátok viselésére.

Az idei szezonban a bundák a hosszú ruhák divatjával magától értetődően hosszabbodtak meg. A tavalyi perzsa, pechaniki, szilbundákat könnyen lehetett kiigazítani. A szabásban nem kötelező a legutóbbi divat, bár egy ügyes szűcs azon is könnyen tud segíteni.

A legújabb divatu bundák hosszuk és majdnem ruhaszerűen tesznek állók. Nagyon karcsú nő még a glonkis szabásu bundát is megengedheti magának, de ez a szabás csak nagyon kevés hölgynek előnyös, mert a prém maga is kövérit és a glonkis szabásról pedig tudvalevő, hogy ha csipőtől kezdve hullik harang vonalban, kövérit.

Legszívesebben a perzsa, pechaniki és szilbundákat viselik, rendszerint eltérő gallér és kezelő szörme díszítéssel.

Sporthoz és délelőttre rövid, derékban egészen testhez álló bundákkal próbálkoznak, amihez vastag szövésű tweed szoknya kötelező.

Legszébb divatnyakkendő
P 1-30 WERNERNÉL.

6-10 szobás komfortos

lakást

febr. ár 1 re
magányos házban, vagy földszinten

keresek.

Ajánlatokat „Átköltözés” jelleg alatt a hirdetőbe kérek.

Sajnálom, hogy így történt... Minden férfi huncut gazember... és más új gramofon sláger lemezei és gramofonok érkeztek

Berzéki fotószaküzletébe Piac u. 38, az udvarban. Fényképezőgépekben egyes géptípusoknál 10-50% áresés!

AUTÓ ÉS MOTOR

Rovatvezető: **BENCZE MIHALY.**

A TTAC elmúlt évi és jövő évi programja

A TTAC tavalyi programjáról szólva nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a nehéz gazdasági helyzetet, amelynek súlyát mindenki érzi ebben az országban. A Tiszántúli Automobil Club nem tudta teljes mértékben valóra váltani azokat a terveket, amelyeknek megvalósítására meg volt a szándék, de az anyagi hiánya miatt nem válhattak valóra. Az összes sportágak közül az autó és motorsport kívánja a legnagyobb költséget és bizony a mai időkben nem áll rendelkezésre elég pénz, hogy teljes erővel törjön a fejlődés útján előre ez a szép sport. Sem a klubok, sem a magánosok nem áldozhatnak annyit a sportért, hogy örvendetes előrelépésről számolhatnánk be. Nincs emelkedés, sőt visszaesésről kell beszámolnunk. Az elmúlt évben az előző évhez viszonyítva visszaesésről kell jelentést tenni, de ez a visszaesés nem jelenti azt, mintha az érdeklődés lanyhult volna, ez

áldozni a versenyzők. A várható eredményt így nem tudta elérni a TTAC, amelynek pedig igen kiváló, országos hírnévre érdemes versenyzői vannak.

A nagy anyagi romlás nemcsak a klubversenyzők körében éreztette a motorsportra kedvezőtlen befolyását, hanem távol tartotta a versenyeitől a gyári és képviseleti versenyzők nagy számát is. A profi versenyzők bámulatos vakmerősége és ügyessége a versenyekre nagyszámu érdeklődőt vonzott mindig és bizony az ő elmaradásuk a közönség érdeklődésének lanyhulását vonta maga után. Nagyon sokba kerülnek a gyári és képviseleti versenyzők, nem bírják a nagy kiadást és szép lassan leépítették őket a gyárak s elbocsátották a vezérképviseletek kötelékéből azokat a versenyzőket, akik európai hírt szereztek a magyar autó és motorsportnak. A versenyzők hiánya és a kedvezőtlen viszonyok következtében az elmúlt évben tervebe vett három országos verseny közül csak két versenyt tudtak megtartani a TTAC rendezésében. A közönség érdeklődése a nagy híri versenyzők elmaradása következtében olyan mértékben csökkent, hogy a versenyek rendezőségét komoly aggodalommal töltötte el. A starthoz álló versenyzők és a közönség száma annyira apadt, hogy felmerült az a kérdés is, hogy érdemes-e versenyt tartani, míg a viszonyok nem változnak?

A TTAC az 1931. évben az eddigi tervek

nyugati nagy városokban olyan népszerűek a motorosok mutatványai. Képeink a német versenyekről készült felvételekben mutatnak be néhány bravuros számot. Ha a híres versenyzők elmaradása nem vonz közönséget, a motoros mutatványokra minden bizonnyal ezrével gyűlnek össze azok, akik kíváncsiak arra, hogy milyen produkciókat lehet végrehajtani a száguldó motorkerékpáron.

Uj érdekelttség vette át a Fantót. A magyar motoros és autóstársadalmat bizonyára érdekelné fogja, hogy a kitűnő áruiról híres Magyar Fantó Művek r. t., amely eddig a Bodencredit érdekköréhez tartozott, újabban egy tranzakció folytán a Ceditanstallt érdekkörébe került s ilyenformán a Magyar Általános Hitelbank keretein belül dolgozik. A Hitelbank eddig is több nagy olajvállalattal birt s ezután ezeket központilag fogja irányítani. A Fantó az új érában az ország minden forgalmas pontján expozitúrát fog felállítani s szaporítani fogja benzinkútainak számát is. A debreceni telep nagyszabású fejlesztése is folyamatban van.

szertint három országos versenyt rendez. Két motorpályaversenyt és egy országúti ver-

csak azt jelenti, hogy nincs pénz versenygépre, nincs pénz a költséges trenirozásokra és a verseny színhelyére való eljutáshoz. — Manapság tekintélyes összegbe kerül egy versenyen való indulás és nem tudnak annyit

Divatkalapok áriáslázn- P6'50
váltás zék
WERNERNÉL.

Burg Izsó

modern fényképezési műterem
Szent Anna u. 5. sz.
a legkényesebb igényeket is kielégíti.

NIKKELEZ
EZÜSTÖZ
minden színre
GALVANIZÁL

Földvári
Széchenyi ucca 55.
Telefon 168.
bejárat a kapu alatt.

Meoisméltódott a Fekete Völegények felejthetetlen sikere!

P. Gulácsy Irén új regényének a

PAX VOBIS

első kiadása néhány nap alatt teljesen elfogyott!

Gulácsy Irén: PAX VOBIS

című regényében keltette életre a kuruc szabadságharc nagy korát, a fejedelem és I. József császár tragédiáját. — A regény három hatalmas kötetben jelent meg, finom pehelypapíron, gondos nyomtatásban, elegáns kiállításban.

Fűzve ————— 15 pengő
Egészvászonkötésben, három kötetben ————— 24 pengő
Bőrkötésben, selyem nyomópapíron, egy hatalmas kötetben ————— 24 pengő

Beszerezhető 5 pengős havi részletfizetésre a
HEGEDÜS és SÁNDOR Irodalmi és Nyomdai R. T. könyvkereskedésében PIAC UCCA 34. SZ.

Prima kemény **KALAP**
magolcsai Nagy Mihály P8'50
Piac ucca 37. sz. (Kistemp plom mellett)

RADIO

CSÜTÖRTÖK, december 25.

Budapest. 8.30: Ujsághírek.
9: Ref. istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök.
10: Énekes nagymise a belvárosi plébánia-templomból.
11.30: Unitárius istentisztelet a Koháry-uccai templomból.
Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik: Szende Ferenc, a m. kir. Operaház művésze. Kar-nagy: Berg Ottó.
2: Gramofonhangverseny.
3: A Rádióélet ifjúsági előadása. Híj. Pentz Gáspár: „Kerékpárral hat országban át.”
4: Rádió Szabad Egyetem. (Az iskolánki-vüli népművelés rádióelőadása. 1. Énekkar. 2. Betlehemes játék. 3. Elbeszélés. 4. Énekkar.
Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vis-állásjelentés, hírek.
Majd: A m. kir. Mária Terézia 1. honvéd- gyalogezred zenekarának hangversenye. Kar- nagy: Fricsey Richárd.
6.20: „Karácsonyi álom.” Meseoratórium. Zongorán kísér: Polgár Tibor.
7: Előadás a stúdióból. „Az aranykakas.” Bohózat 3 felvonásban.
9: Hangverseny. Közreműködik: Bodó Er- zsebet és Závodszy Zoltán, a m. kir. Opera- ház művészei és Keérl-Szánthó Imre, a Zene- művészeti Főiskola tanára. Zongorán kísér: Polgár Tibor.
Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és viz- állásjelentés.
Majd: Debreceni Kiss Lajos és cigányze- nekarának zenéje a Gellért-szállóból.
Külföld.
Bécs. 10.30: Hangverseny. 11.05: Szimfóni- kus hangverseny. 3.05: Zenekar. 5.30: Kama- razene. 7.40: Opera. 10.40: Zenekar.
Berlin. 3.30: Zene. 7: Opera. 11: Zene.
Kassa. 10.15: Gramofon. 11: Szlovák trió. 12.05: Déli zene. 8.30: Katonazene. 9.20: Tánc- zene. Utána: Prága.
Prága. 8: Gramofon. 9.30: Hangverseny. 12: Zene. 1.05: Gramofon. 2.30: Opera. 7: Szin- mű. 8: Hangverseny. 9.30: Gramofon. 10.20: Zenekar.
Zürich. 5: Karácsonyi dalok. 6.15: Gramofon. 7.15: Karácsonyi est.

PÉNTEK, december 26.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika.
10: Énekes nagymise a budavári koronázó- főtemplomból.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsi- kaputéri templomból.
Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Sef- csik Magda operaénekesnő.
3.30: A m. kir. földművelésügyi minisat- rium rádióelőadása. „A karácsonyfa.”
4: Manchen Mariska rádiós délutánja. Zon- garán kísér Polgár Tibor.
Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 5: Székely Mihály magyar nótákat énekel Rácz Béla és cigányzenekarának kíséretével.
6.10: Góthné Kertész Ella és Góth Sándor előadói estje.
7.10: A Mándits-szalonzenekar hangverse- nye.
8.05: Ügetőversenyeredmények.
8.10: Operettelőadás a Stúdióból. „Mézes- kalács.” Daltjáték 3 felvonásban.
Majd: A Fejes-szalonzenekar, az Ostende tangó- és jazzband és Toll Árpád cigányze- nekarának hangversenye az Ostende kávéház- ból Kalmár Pál (ének) közreműködésével.

Külföld.

Bécs. 10.30: Karácsonyi énekek. 11.05: Hang- verseny. 1.05: Gramofon. 3.05: Hangverseny. 5.30: Fuvószené. 7.40: Dalest. 9.15: Zenekar.
Berlin. 4: Zene. 6: Zenés hangjáték. 7: Csellóhangverseny. 8: Zenekar. 10: Tánczene. Kassa. 12.05: Déli zene. Egész nap: Prága.
Prága. 8: Gramofon. 9: Hangverseny. 11: Kamarazene. 1.10: Gramofon. 3: Karácsonyi dalok. 7.30: Hangverseny. 10: Filharmonikus hangverseny. Majd: Gramofon.
Zürich. 4: Zene. 5.15: Gramofon. 7.33: Da- lok. 9: Dalok.

SZOMBAT, december 27.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműkö- dik Szabó Mili (ének), Törkössy Antal (gor- donka) és Lux József (ének).
9.30: Hírek.
9.45: A hangverseny folytatása.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. (Viz- állásjelentés magyarul és németül.)

Az ékszer, óra
ezüst nem ü
különlegességei

**soha nem létezett
olcsón**

SANDOR ARMINNÁL
Piac u. 28. (Városi bérpalota)

Elismerten legnagyobb választék KONTSEK divatruházában.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
12.05: Szalonzenekari hangverseny, Karnagy: Bertha István.
12.25: Hírek.
12.35: A hangverseny folytatása.
1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés.
2.30: Hírek, élelmiszerárak.
3: Piaci árak, árfolyamhírek.
4: A Magyar Cserkész szövetség műsoros előadása.

Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállás-jelentés, hírek.
5: Lengyel-magyar történelmi kapcsolatok. Szádeczky-Kardos Lajos előadása.
5.30: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye.

6.30: „Az indiai szabadságmozgalom és a brit birodalom.” Baktoy Ervin előadása.
7: Mit üzen a rádió.

7.35: „A rádió és a zeneművészet.” Hubay Jenő dr., a Zeneművészeti Főiskola főigazgatójának előadása.
8: A m. kir. Mária Terézia 1. honvégyaloz-ezred zenekarának hangversenye. Karnagy: Fricsey Richárd.

9.10: Hangverseny. Sándor Erzsé, a m. kir. Operaház örökös tagjának 25 éves jubileuma alkalmából. Közreműködik: Sándor Erzsé és Székelyhidny Ferenc dr. és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar.

Külföld.
Bécs. 11: Gramofon. 12: Zenekar. 3.25: Gramofon. 5.15: Vonósnyégyes. 7.30: Opera. 10.20: Jazz-zene.

Berlin. 6.20: Filmszemle. 6.30: Zongorajáték. 7.30: Zene. 8.30: Tarka ünnepi est. 10: Táncczene.

Kassau. 11.30: Gramofon. 12.30: Déli zene. 7.15-től: Prága.

Prága. 11.15: Gramofon. 7.40: Operett. Zürich. 4: Zene. 4.45: Gramofon. 5.15: Harmonika. 8.40: Verré a tetőn, tréfás előadás. 9: Zene. 10: Gramofon.

3028—1930. v. h. szám.

KÖNYVESHAZ

Az e rovatban felsorolt könyvek kaphatók: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Debrecen, Piac ucca 34.

Maderspach Viktor: Az oláhok vérvonásában a Fekete-tengerig. Szinte hallja az olvasó a zsilvolyvi bányatelepek szirénáinak rekedt bugását az éjszakában és valósággal meglepődik előtte a petroszényi országot menekülő karavánja, amikor Maderspach könyvét olvassa és észrevétlenül visszasiklik éniük a multba, hogy eljussunk az író mesteri vezetésével az oláhok vérvonásában egész a Fekete-tengerig... Nagy feladatra vállalkozott az író, amikor a mai letiporságunkban óhajt bizalmat önteni belénk, reményt, amely erőssé tesz, hitet, amely tette sarkal... És a kitűzött célt az író teljesen meg tudta valósítani, mert az olvasó együtt érez a sorokban vele, együtt sir és együtt örül, együtt bánkodik és együtt remél. A nagy magyar eszmék fanatikusával együtt rendíthetetlenül lesz a hitünk, hogy a „Kis-Zsigor halottai” nem ontották hiába véruket, hogy a fiatal miskolci bakák és marconna kinézésű idősebb népfelkelők sok-sok szenvedése nem volt hiábavaló. Az írónak, ki nemcsak hazáját, hanem szűkebb otthonát védelmezte, a hadvezetőség megbízásából fontos teendője volt az erdélyi havasokban, mikor guerilla csapatával felbecsülhetetlenül hasznos felderítéseket végzett a Retyezát erdőborította rengetegekben, megbízhatatlan dákó-román havasi pásztorkor területén. Az egész oláh betérés, valamint a győzedelmes ellentámadásnak és egész Oláhország elfoglalásának leírása oly színes és olyan megjelítő, hogy olvasása a legnemesebb szórakozást nyújtja. Igazi élvezettel forgathatja a turista is, akit szinte lenyűgöz a páratlan természeti szépségű erdélyi havasok leírása, de igen izgalmas vadászélmények beleszővésével a vadászembereknek is élvezetes olvasmányt ad. Az egész értékes munka pedig, melyhez először a nagyevű katonai-író, Julier Ferenc írt, egy katonai irodalomban, mint a politikai, a nemzetiségi kérdések terepében érdekes és értékes adatokkal járul hozzá korunk legégetőbb problémáinak megismeréséhez, úgy, hogy aki elolvasta, nemcsak lelki élményben volt része, hanem hasznos ismeretekkel bővült látóköre is. Az igen csinos kiállítású és eredeti rajzu borítóval megjelent munka a miskolci ifj. Ludwig és Janovits-cég kiadásában és nyomdájában látott napvilágot és igen értékes, hasznos objektuma lesz a karácsonyi könyvpiacnak, mert úgy szakember, mint vadász és turista élvezettel forgathatják és egyaránt szórakozást nyújt felhőtlenkedés és az ifjúságnak. A mű ára fűzve 6 pengő.

Csak a békében jelent meg olyan gyönyörű kiállítású könyv, mint a „Halhatatlan szerelem”. A Pesti Napló karácsonyi ajándéka igazán páratlan munka a maga nemében. A „Halhatatlan szerelem” verseit a világ legnagyobb költői és halhatatlanjai írták. Irókat és költőket a szerelem tudta a legszebb megnyilatkozásulra indítani, a „Halhatatlan szerelem” című díszalbum tehát egyúttal a világirodalom legszebb verseinek csodálatos ösztön-összeválogatott gyűjteménye is. De nemcsak az írók voltak a szerelem egyedüli megszólaltatói, a képzőművészek is szívesen hódolattal hajoltak meg a szerelem érzése előtt. A Pesti Napló „Halhatatlan szerelem” című díszmunkája száznál több mélynyomású és sokszínű képből áll, a világ legnagyobb festőművészeinek legszebb képeit. A könyv kötése is visszahozza a régi békebeli időket. A

vászonborítékot Falus Elek iparművész tanár tervezte. Ezt az igazán értékes díszmunkát más nem szerezheti meg, csak a Pesti Napló előfizetője, mert könyvtári forgalomba nem kerül. A Hármaskönyvet is csak lapjaink előfizetői kaphják meg. Az idei Hármaskönyv címe „Korunk kérdése, az év válasza.” A mai ember minden problémája felmerül a könyv lapjain. A Pesti Napló minden előfizetője ingyen élet- és balesetbiztosítási kötvényt kap a Phönix Biztosító Társaságtól. A Pesti Napló szerkesztésére leköltötte Babits Mihály, Bíró Lajos, Földi Mihály, Karinty Frigyes, Krudy Gyula, Lakatos László, Laczko Géza, Móricz Zsigmond és Zilahy Lajos legközelebbi regényeit. Aki előfizet egy negyed évre, az kap három ingyen Kék Regényt, aki fél évre fizet elő, az öt, aki pedig egy évre fizet elő, azonnal kap ingyen tíz Kék Regényt. A legolcsóbb és legpraktikusabb karácsonyi ajándék tehát, a Pesti Napló előfizetése: egy óra P 4.—, negyedévre P 10.80, fél évre P 21.60.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTÖZSDE.

Készárúpiac: Buza 77 kg. tiszavideki 13.70—13.05, felsőtiszai 13.65—13.75, 78 kg. tiszavideki 13.85—13.20, felsőtiszai 13.80—13.90, 79 kg. tiszavideki 19.05—19.60, felsőtiszai 14.00—14.10, 80 kg. tiszavideki 14.10—14.75, felsőtiszai 14.05—14.15, 81 kg. tiszavideki 14.10—14.85, felsőtiszai 14.10—14.25, zab 1. 19.50—20.00, közép 19.25—19.50, tengeri tiszántúli 12.14—12.20, egyéb tengeri 11.40—11.50.

Határidőzlet: Magyar buza márciusra 14.80—14.81, május 15.00—15.01, rozs magyar márciusra 9.80—9.82, tengeri májusra 12.68—12.69, tranzit májusra 10.40—10.42.

A valuta hivatalos árfolyamai:

Angol font 27.65—27.80, Belga frank 79.55—79.95, Cseh korona 16.85—16.97, Dán korona 152.40—153.00, Dínár 10.03—10.11, Dollár 5.6755—5.7085, Francia frank 22.40—22.70, Hollandi forint 229.30—230.30, Zloty 63.70—64.10, Leu 3.365—3.405, Leva 29.75—30.05, Német márka 135.70—136.30, Norvég korona 152.50—153.10, Osztrák schilling 80.25—80.65, Svájci frank 110.55—111.05, Svéd korona 152.90—153.50.

Terményföldes-zárlat:

Csikágó, december 24.

(Az innepre tekintettel csak a nyitás érkezett.)
Előző zárlat Mai zárlat
Cent, bushel Cent, bushel

Buza:
Dec. 77.125 77.25
Márc. 79.25 80.—
Május 81.125—81. 81.75

Tengeri:
Dec. 72.125 —
Márc. 74.75 67.375
Május 76.75 —

Ros:
Dec. 47.357 —
Márc. 47.75 —
Május 48.— 42.75

Zab:
Dec. 34.375 31.25
Márc. 35.50 —
Május 36.50 33.—

3028—1930. v. h. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

A debreceni kir. járásbírósnak 1929. Pk. II. 39547 sz. végzése folytán dr. Beck István budapesti ügyvéd által képviselt Aeg Unió Magyar Villamossági Rt. végrehajtató javára debreceni lakos v. h. szenvedő ellen 244.80 P. tőke, ennek megítélt kamatai, 8.90 P. eddigi és a még felmerülő költségek behajtása végett a fizetett összeg betudásával — a v. h. novella 20. szakasza értelmében, mindazon végrehajtók javára is, akik ugyanezen ingókra törvényes zálogjogot nyertek — helyben, Ferencz József ut 16. számú háznál 1930 dec. 30-án délelőtt fél 11 órakor 1200 P-re becsült ingók, u. m.: porszívógép, zongora bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek, esetleg hecsáron alul is, eladottnak az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. szakasza értelmében.

Debrecen, 1930. évi december hó 4. napján.
Rákóczy László bír. végrehajtó.

HIRDETÉNY.

Debrecen sz. kir. város saját tenyésztésű 7—8 éves számfelötti, tenyésztésre alkalmas bikái közül néhány darabot a január hó 12-én tartandó Remete Antal napi országos állattársáron nyilvános árverésen el fog adni.

Az árverés délelőtt 9 órakor kezdődik a Haromvásártéren.

Ugyanezen alkalommal esetleg hizott bikák is kerülnek eladásra.

Bővebb felvilágosítással a városgazdai hivatal szolgál.

Debrecen, 1930 december hó 20.

Városgazdai hivatal.

SZÖRMEBUNDÁK,

prémbrörök nagy választékban.
Javitást, átalakítást olcsón készít
KOVÁRY szücsmester József kir. herceg u. 3.

Nélkülözhetetlen

minden háztartásban

SINGER

VARROGÉP

MINDENT VARR STOPPOL ÉS HÍMEZ

Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

DEBRECEN, PIAC UCCA 79.

Szalon poroszszén

prima százaz tűzifa hasábosan vagy felaprítva, hazai szén, bánya kocsz, kovács kőszén, retorta faszén legolcsóbban kapható

GRÜNFELDNÉL
CSAPO UCCA 16. TELEFON 982.

Baromfitenyésztők!
Keltető gépek, műanyag stb.
Bészler Lajosnál
a csonkatorny mellett.

Bunda és szörmeárut
olcsón és jól legujabb divat szerint csak
ALTMANN
szücsnél vásárolhat Miklós ucca 6. sz.

Legszebb és legpraktikusabb
ajándék az új automatikus
rendszerű
garantált 14 karátos aranyból

Töltőtoll

automatikus töltésellenőrzéssel.

Modern emberek
nyomórendszerű töltőtollat használnak.
Egy rugónyomás és meg van töltve!

Már 10 pengőtől kezdve kaphatók
óriási választékban:

Hegedüs és Sándor Rt.
papirkereskedésében, Piac ucca 34. sz.

Takács

zongora- és
hangszerkészítő

elvállal zongorahangolókat, orgona- és
harmoniumjavítást úgy helyben mint vidéken.

Piac ucca 75. szám.

Cserépkályhák

Hardmuth egyedárúsítója és saját
készítményű nagy választékban

GÖNCZY GÁBOR

kályhámesternél

CSAPO UCCA 19. TELEFON 568. SZÁM

Cserépkályhák átrakását, tisztítását
juttányosan vállalom.

Tűzifa

hasáb és
aprított,

porosz és hazai szén,

mész, cement és építkezési anyagok
legolcsóbban beszerezhető

Kaufmann Gyulánál
Csapó ucca 86. Telefon 588.

Hentesek, vendéglősök

a t. nagyközönség figyelmébe

ajánlom dusan felszerelt raktá-
ramat a legolcsóbb árban. —
Valódi szegedi édes nemes ese-
mege paprika, valamint elis-
merten prima és olcsó pergett
kávé különlegességek és
mindenféle fűszerek
és csemegeárak
nagy raktára

Lindenfeldnél
Dégenfeld tér 7. Telefon 79.

CS
szító
orgona- és
n mint ridékon.
szám.

yhák
és saját
székben
LABOR
568. SZÁM
szállítását

hasáb és
apritott,
szén,
anyagok
melő
lánál
efon 588.

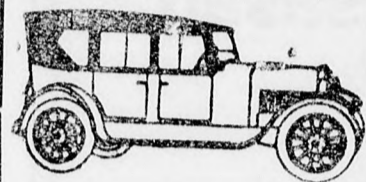
glősök
yelmébe
raktá.
n. —
s ese-
elis-
ergelt
és

dnél
fon 79.

Figyelem!
Játékosztályunkat
megszüntetjük, ezért
Karácsonyra
játék legolcsóbban beszerezhető
Emerich Samu cégnél
Csapó ucca 7.

TAKARÉKOSSÁGI KÖNYVECSKÉRE IS.
A legolcsóbb árai után is **aranybélyeg**et ragaszt.

Kocsik
Automobil karosszériák
Javitások
RIESZ HENRIK kocsiqyár Debrecen.

„TANTAL“ és más folytonégő KALYHAK
BÉSZLER és DÁVID vaskereskedésében Piac ucca 7. Kossuth szobor mellett

Soha jobban, sehol olcsóbban
cipőt
nem vásárolhat, mint
cipőruházában
Fischer Piac ucca 19
Ahol kizárólag saját készítményü cipők rendkívül olcsó árban
lesznek árusítva. Tekintse meg kirakataimat.

Remek festmények

vásznonra preparált
gyönyörű színes másolatai

olcsó árakon, gyönyörű keretekben
már 22 pengőtől kezdve
már 2 pengős havi részletfizetésre is vásárolhatók

Ferenczy	Corot
Iványi-Grünwald	Millet
Kézdi-Kovács	Monstedt
László Fülöp	Murillo
Mednyánszky	Rafael
Mészöly	Tizian
Paál	Watteau
Rudnay	
Szinnyei-Merse	
Tull stb. stb.	

leghíresebb festményeknek vásznonnal preparált művészi
kivitelü színes másolatai izéses keretezésben.

AZ OTTHON
DISZE A KÉP.

DISZITSE LAKÁSÁT A LEGKIVÁLÓBB
MESTERMŰVEK TÖKÉLETES MÁSO-
LATAIVAL.

Tekintse meg vételkényszer nélkül

Hegedüs és Sándor Rt.
műkereskedésében, Piac ucca 34.

Tessék kirakatainkat megtekinteni!

Csak a jó áru igazán olcsó!

Nem gyári, hanem saját készítésü **bőrkezttyümat**, mától
ez év végéig az alábbi rendkívül olcsó árakon adom el:

Női glacé kezttyü minden divatszínben	-----	P 8.- helyett P 6.50
Női mosóbőr kezttyü	-----	P 9.- helyett P 7.-
Női antilop kezttyü	-----	P 8.- helyett P 7.-
Női nappa kezttyü	-----	P 9.- helyett P 8.-
Női bélelt nappa kezttyü	-----	P 11.- helyett P 10.-
Férfi szarvasbőr, jól mosható, minden színben	-----	P 12.- helyett P 10.-
Férfi nappa kezttyü	-----	P 10.- helyett P 9.-
Férfi bélelt nappa kezttyü	-----	P 12.- helyett P 10.50

MELEG SZÖVÖTT KEZTYÜK MAR 2.— PENGÖTÖL.

Schön Sándor
kezttyü, kötszer és orvosi műszertár,
Debrecen, Piac ucca 14. Csapó u. sarok.

Szenzációs cipőárak!

Női boka cipő	-----	11.- P	Férfi füzös	-----	12.- P
Női lackcipő	-----	12.50 P	Férfi fél	-----	11.50 P
Női hócipő	-----	5.50 P	Férfi lackcipő	-----	16.50 P

Gyermekek cipők és csizmák legolcsóbban

Cipőnagykereskedésben, **Hatvan u. 33.**

Legszebb karácsonyi és újévi ajándékoknak

alpacca evőeszközök, husgépek,
zománcozott konyhaedények, konyhamérleg,
petroleum kályhák, fa- és széntartók, lomb-
fűrészek és szerszámok. Legolcsóbb bevásárlási helye

Somlyai Károly
:: vas-, fegyver- és lőszekereskedésében ::
Csapó ucca 8 ::: Telefon 15-15.

Tulipánvilla Tátralomnic (Csehszlovákia)
Napi penzió szobával, 4-szeri étkezés-
sel, fűtés és villanyvilágítással 45—50
cseh korona — kitűnő hely üdülők
és sportolók részére. Tulajdonos: **Turák Gyula**

ANGOL MAGYAR BANK

DEBRECENI FIÓKJA

Alap és tartaléktőke 41 millió P.

Foglalkozik a banküzlet minden
ágazatával. Legelőnyösebb felté-
telek mellett nyújt rövid- és hosszú-
lejáratú kölcsönöket

Takarék és folyószámla betéteket min-
denféle pénznemben a legelőnyösebben
k a m a t o z t a t

Poloskát és svábot gyökeresen irt
Takarítási Vállalat
Nap ucca 3. Telefon 17-55.
Irtószer is kapható, egy liter 5 pengő.

50 fillérből

mit hetenként félre tesz

a Debreceni Kölcsönös Segélyző Egyletnél

Kossuth-u. 8. (Színház felőli sarok)

rövid pár év múlva

tőkepenzes lesz!

Kérjen felvilágosítást

Belvárosi Takarékpénztár R.-T.

(Budapest)

debreceni fiókja

Alap tőke

12,000.000

pengő

SÖRGONYCIM:
INTERNA DEBRECEN
TELEFON: 9 52, 8 40

Foglalkozik a banküzlet minden ágával

Központi fűtést, Vízvezetékét

szakszerűen készít

GYENES Arany János u. 27

Telefon 9-37.

Száras bükk és tölgy

tűzifák

hasábosan vagy felaprítva, la hazai és
porosz kőszén, mész és építkezési
anyagok a telepen vagy hazaszállítva
legolcsóbban

Bartha István

fatelepen, Ispotály ucca 3/b. sz.
Telefon 7-85.

Magyar Általános Hitelbank

debreceni fiókja

Piac ucca 45. sz. Saját házában

Fiókok és affiliált intézetek a nagyobb városokban.
Foglalkozik: a banküzlet minden ágával,
elfogad betéteket. Folyószámlai hitelek, váltó-
leszámitolás, finanszírozások, értékpapírüzlet. Vásá-
rol: mindennemű külföldi pénzeket és devizákat.
Tőzsdei megbízások keresztülvitele. Áruosztálya
foglalkozik mezőgazdasági termények vételével.

Az intézet saját tőkéje: 68 millió pengő.

Telefon: 3-70, 14-54.

Alapított 1867.

Egyesült Kefegyárak Részvénytársaság

FALK-STERN.

Gyárt minden e szakmába vágó árut a legolcsóbbtól a legjava minőségig.

Specialitásai: Tip-Top márkájú cellulose fog- és körömkefék és alumínium haj- és körömkefék.

Gallérmosás 8 fillér fényesen vasalva WACHA Simonffy u. 2. és 55.

Városi Takarékos és Hitelintézet Rt.

Debrecen, Csapó-u. 4.

Alakult 1873-ban.

Részvénytőke: 2,380.000 pengő.

Elfogad betéteket könyvecskére és folyószámlára.

Folyósít kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett.

Foglalkozik a bank és takarékpénztári üzlet minden ágával.

Külön osztály: Zálogház.

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG ÖTVEN FILLÉR ÉS EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPBAN JELNE MEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR. VASGABB BETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITTATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TÁRIFA. FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT (PIAC UCCA) 49. SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT. RÖNYVERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM OTT ÉS A „MARGIT” FÜRDŐ PÉNZTÁRÁBAN. —

Levelezés

Férjhezmennek
gazdaleány százhetven holddal, árvaléány harmincezerrel, testihibás kiscigdaleány ötven holddal, özvegyasszony tizezerrel. Válaszbélyegért bővebbet: Kincses kiscigada, Orosháza. 1758—a

Lövinger Sámuel,
Kaba. Házasságközvetítés. Eredmény biztos. Levélmeghívásra díjmentes megbeszéles. 1751—a

Kérelem.
Ezt az utat választom, hogy a mélyen tisztelt közönséghez forduljak támogatásért. 63 éves öreg pincér vagyok, egy egész életet át szolgálja voltam a nagyérdemű közönségnek. Röpülve rohantam a durranó pezsgővel, aranyszínű borral a kezemben egy félszázadon át. S ma itt állok előregedve, összetörve, mert az éhség és a nyomor még attól is megfoszt, hogy régi jó idők álmaival vigasztaljam magam. Rongyos vagyok, éhes vagyok. Segítsenek rajtam, a legkisebb adományt is hálaosan köszönöm, amit a Debreceni Független Újság szerkesztőségébe küldenek (Piac ucca 49.). Egy öreg pincér. 1678—d

Intelligens
negyven éves fűszerkereskedő segéd megismerkedne özvegyvel vagy hajadonnal. — Cim: Tóth Miklós, Nyiregyháza, Nyirfa ucca 10. 1446a

Kiadólabás

Uccai
különbejárati szoba január 1-től kiadó. Timár ucca 5. sz. 1466—a

Pincészoza,
világos, száraz, uccai, azonnal kiadó. Lorántffy u. 13. 1459—a

Különbejárati
csinosan butorozott uccai szoba kiadó. Késes ucca 86. 1458—a

Különbejárati
uccai butorozott szoba szolid urnak kiadó. Vigkedvű Mihály 15. 1442—a

Butorozott
szoba kiadó. Károly Ferenc József ut 26-c. István malomnál. 1440—a

Modern
lakás 2 szobás azonnalra, 3 szobás május elsőre kiadó. Csapó 59. 1443—a

Szerény
urilány magános urinónél kellemes otthon talált. Cim a kiadóban. 1789—a

Egy szoba,
konyha kiadó. Tanió u. 11. 1737—a

Lakás,
diszfestésű kétszobás, műhely, raktár kiadó. Csapó u. 11. 1703—b

Kiadó
uccai szobák rendelőknek, — irodának, lakásnak konyhával esetleg butorozva egyenként. József kir. herceg ucca. 6. 1750—a

Parkettes
komfortos modern két nagy szobás, napfényes lakás, — üveg verandával, fürdőszobával, összes mellékkeliségekkel új villában, Erdősor 9. sz. alatt azonnal kiadó. 1422-b

Uccai
butorozott szoba esetleg el látással 1—2 személynek kiadó. Püspöki palota, I. em. 38. 1098—d

3 uccai
szoba külön épületben, belvárosban, kerti lakás, fürdőszoba, üveges folyosó, — mellékkeliségek május egytől kiadó. Miklós ucca 33. 1755—a

Uccai
kétszobás modern lakás mellékkeliségekkel kiadó. — Szálkai u. 8. 1757—a

Különbejárati
butorozott szoba olcsón kiadó. Vörösmarty u. 5. 1752a

BANKNAK,
biztosító társaságnak, nagykereskedőknek alkalmas helyiség azonnal kiadó. Debrecen, Hunyadi ucca 21. szám. Ugyanott pinchehelyiség raktárnak kiadó. 1754-a

Szoba
teljesen felszerelve és más butorozott szobák kiadók. Arany János 20. 1746-a

Padolt
világos pince szoba, követett konyha, speiz, január 1-re kiadó. Vörösmarty ucca 18. 1765—a

Csinosan
butorozott uccai szoba különbejárattal január 1-re kiadó. József kir. herceg u. 33. 1774-a

Kiadó
Árpádtéren szép egy szoba, konyha, speiz, villannyal, vízvezetékekkel, virágos udvar. Értekezni Vojth fűszerkereskedővel, Árpádtér. 1470—a

Különbejárati
butorozott szoba kiadó. — Nyomtató ucca 9. 1471—a

Kiadó
egy szoba, konyha, speiz január 1-re. Rákóczi 21. 1472—a

Különbejárati
butorozott szoba fürdőszoba használatlall kiadó. Nagyvárad (Sziv) ucca 11., keresztépület. 125

Butorozott
szoba kiadó. Károly Feerné József ut 26-c. István malomnál. 1440—a

Két
szoba, előszoba, konyha — csendes udvar, vasut és csendőrlaktanya közelében azonnal elfoglalható. Budai Ézsaiás uccából nyíló Tarr 3. szám. 1433—a

Kiadó
május 1-re négyszobás I. emeleti urilakás, teljes komforttal. Értekezhetni Alföldi Takarékpénztárnál. 1764-b

Kiadó
emeleti két szoba, fürdőszoba garzon lakásnak, — orvosi rendelőknek, irodának butorozva, lépcsőházi bejárat. — Hunyadi ucca 3. szám. 1762—a

Földszinti,
uccai modern ötszobás urilakás májustól kiadó. Arany János 20. 1747—a

Szerényebb
zsidó fiuknak butorozott szoba olcsón kiadó. Lövinger, Széchenyi ucca 10. 1767—a

Központi
fűtéssel uccai butorozott szoba kiadó. Iparkamara, II. kapu, III. 6. 1768—b

Két
szobás, parkettes, garconlakás Hungária palotában kiadó. 1759—a

Irodának,
vagy orvosi rendelőknek is alkalmas több helyiségből álló Piac uccai lakás kiadó. Piac ucca 42. Korzó drogéria. 6

Püspöki palotában
csinosan butorozott szoba kiadó, esetleg fürdőszoba használatlall. Cim a kiadóban. 1417—d

Lakások,
műhely, bolt, husz méteres, azonnal kiadó. Hatvan ucca 61. 1704-b

Szerény,
de világos egészséges szoba kiadó. Cim a kiadóban. 1745—d

GYÖNYÖRŰ
világos 5 szobás III-ik emeleti uccai lakás minden modern komforttal (központi fűtés, személyfelvonó, melegvíz stb.) azonnalra kiadó. Értekezhetni Piac ucca 34. sz. alatt, könyvkereskedésben. 750—d

Központban,
vagy annak közelében két, vagy három szobás modern lakást fürdőszobával május elsejére keresek. Révi, Nyugati ucca 2. 25

Kétszobás
konyha és mellékkeliségekből álló lakás Hatvan ucca elején azonnalra kiadó. Cim a kiadóhivataltban. 25

Kiadó
telepen egy szobás jó lakás új házban. Értekezhetni: Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 1453—a

Háromszobás
uccai lakás fürdőszobával május 1-re kiadó. Varga ucca 7. sz. 1465—a

Kiadó
két szobás előszoba, mosdószobás modern garzon lakás azonnal. Vár ucca 8. 1455a

Egy
szépen butorozott szoba magánosnál január 1-re kiadó. Hatvan u. 58. sz. 125

Kétgyas
különbejárati szép butorozott szoba kiadó központban. Iskola ucca 8. 125

Ellátás

Jó
és olcsó házikoszt kapható. Nagy Pál u. 11. 1445—a

Diákok
gondos felügyelet mellett teljes ellátást nyerne kereszényi uri háznál. Szent Anna 58., keresztépület. 1364—c

Ingatlan

DIENES JÓZSEF
OFB. ingatlanforgalmi irodájának hirdetései.

Eladó házak:
Agárdi ucca 13.
András ucca 2.
Apaffy 4., 41.
Apponyi 24.
Ág 3., 23.
Árpádtér 29.
Bajnok 21.
Balogh Mihály 1—8.
Basahalom 72-c.
Bálintpap 3.
Báthory 39., 44.
Berta 6., 7.
Bethlen 42.
Bíró 10.
Boldogfalva 11.
Böszörményi 10.
Budai Ézsaiás külső 14., 18.

Burgundia 13.
Csap 72.
Csillag 36.
Csokonai 29., 41.
Csonka 9.
Csónak 3.
Dévai 11., 20., 30.
Dobozi 5.
Domb 18.
Dózsa 8., 10.
Eröss Lajos 11.
Erzsébet 22.
Fancsovits 20.
Fülöp 55.
Géza 11.
Gróf Tisza István 10.
Gróf Vécsey 11.
György 3., 7.
Hadházi 37.
Hatvan 68.
Hegyi Mihályné 22.
Homok 7., 117., 142.
Honthy 24.
Honvéd 36.
Honvédtemető 17.
Huszár Gál 2., 53., 55.
István 20.
János 38.
Jerikó 42.
Kanális 99.
Károly Ferenc József 23.
Kemény 9.
Keresztesi 23-b, 26., 27.
Késes 36., 46.
Kigyó 16.
Király Ferenc 18.
Kisfaludy 3., 9.
Kishegyesi 12.
Kondor 12.
Köleséry Sámuel 27.
Kuruc 108., 110-7., 110-11., 12.
Létai ut 12.
Luther 20-b, 20-c.
Magyar 2.
Malvin 9., 33., 41.
Márton Kálmán 11.
Mező 7.
Méliusztér 7.
Monostorpályi 64.
Munkás 55.
Nádor 24.
Német 55.
Óvoda 22.
Pacsirta 9.
Pandur 19.
Poroszlay 23., 48.
Perces 19.
Rákóczi 23.
Rázsó Gyula 35.
Rigó 12-b.
Rothermere 20.
Sámsoni ut 19.
Sámsoni ucca 2.
Sinay Miklós 11.
Sipos 7.
Szabolcs 28-b.
Szabó Kálmán 30-a, 43.
Szeder 20., 40.
Szegedy Gergely 4., 18.
Szerelemly 11.
Széchenyi ut 30., 31.
Széchenyi ucca 43.

Szél 10.
Szoboszlay Papp István 14., 18.

Szotyari 28.
Temető 24.
Thaly Kálmán 6., 14.
Thury András 5., 12.
Timár 33.
Torday Gábor 7.
Új vasutisor 4.
Új ucca 19.
Vas Gereben 7.
Vasutisor 1.
Vendég 44., 71.
Vörösmarty 8., 28.

Vidéki házak:
Alsójózsán,
Berettyóújfaluban,
Hajdubagason,
Hajduszoboszlón.

Házhelyek:
Acél u. 12.
Andrássy 75.
Buday Ézsaiás 35.
Cserei ucca 3.
Diószegi uton 36 óra.
Domokos Lajos 18.
Erdősoron.
Jerikó 67.
Károly Ferenc József uton.

Köntöskertben.
Kucziktelepen.
Munkás u. 8.
Nádor u. 12—14.
Poroszlay uton.
Rigó uccán részletre.
Sesta uton.
Széchenyi uton.
Tégláskertben,
Vámospercsi uton részletre.

Monostorpályi uton részletre.
Alsójózsai megálló közelében havi 10 pengős részletre.

Szőlők:
Bocskayban,
Hajdusámsonban,
Köntöskertben,
Martinkán,
Miképercsen.

Földek:
Biharban 600 hold,
Guti megállónál 17.
Hajdubagason 25.
Hajdunánáson 98.
Hajdusámsonban 16.
Hajduszovátón 82.
Halápon 17.
Haláp mellett 15.
Karcagon 34.
Nagycsereén 9.
Monostorpályiban 80.
Ondódon 8 és 11.
Piac dülöben 3.
Szepesen 105.
Zeleméren 2 hold.

Pénzkölcsönt
földre, házra olcsó kamattal folyósítottak.

Keresek
eladó házakat, földeket, telkeket megbízóim részére.

Dienes-iroda, Fűvészkeret
ucca 16. sz. 1467—a

Jól jövedelmező ház
olcsón eladó. Uccai butorozott szoba előszobával azonnal kiadó. Nagyon szép szalon garnitúra eladó. Csonka ucca 9.

Bánkon
130 kat. hold szántó és rét f. hó 22-ig előnyösen megvehető. Vevőknek olcsó bankkölcsön garantálva. — Felvilágosításokat dr. Lengyel Zoltán, József kir. hg. ucca 6. nyuit. 2104—d

Eladó
két szobás telepi ház mellékkeliségekkel részletfizetésre is. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 1452-a

Szobaszalai
utfélen két kis hold föld eladó. Értekezni lehet: Nagy-csere 75. 1464—a

Eladó
Bocskay kertben 4000 négyszögöl kitünő csemege fajszőlő szép nyaralóval, mely áll két szoba, konyha, speiz, tizméteres üvegezett veranda, pince, minden stukatóros és padlós, jóvizű szivattyus kut és nemes gyümölcsfákkal. Ezenkívül a Köntöskertben 200 négyszögöl konyhakertészetre berendezett föld szép lakással, mely áll 3 szoba, 2 konyha, 1 oldalsó- és előszoba, göré, 20 sertésre való. Értekezni Szabolcs ut 20. 1462—a

Eladó
egy ház hely Mester uccai sorompónál, részletfizetésre is. Értekezhetni: Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 1451—a

Kiadó
egy hold kitünő felkerített konyhakertészeti föld lakással. Jelentkezhetnek: Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 1456—a

Eladó
kedvező fizetési feltételekkel Sárádon egy 2 szoba, nagy izlethelyiség és mellékkeliségekből álló lakóház. Azonnal elfoglalható. Értekezni az Alföldi Takarékpénztárnál, Piac u. 16. 1763-b

Kisgazdálknak
az új kölcsönrel kapcsolatosan Ondódon, Veréb dülöben 34 kat. hold és 15 kat. hold tanyás birtok igen szép új épületekkel — kisebb részletben is — igen kedvező fizetési feltételekkel eladó. Cim a kiadóban. 1766-a

Sinai
Miklós ucca 44. számú ház f. hó 30-án, délelőtt 9 órakor a debreceni járásbíró-ság földszint 1. számú szobájában elárvereztetik. Az ingatlanra előnyös feltételű bankkölcsön van bekebelezve. Díjtalan felvilágosítás szolgál dr. Markovits Lajos ügyvéd, Csapó ucca 24. szám. 1599—d

Eladó
Acél ucca 2. számú nagytelkű villaszerű emeletes ház ára 5000 pengő, feleára nem szükséges. 1779—a

Eladó
ház Rothermere (Darabos) ucca 53. számú 1.500 P bérjövödelmet hozó ház olcsón eladó. Értekezhetni ugyanott a megbízottnál. 1461-a

Erdő eladás.
Tokaj hegyalján, Erdőbénye községben cca 430 kat. hold 10—40 éves faállományu erdőbirtok, mint egy nagyobb erdő ingatlan tulajdon hányada, kedvező áron és fizetési feltételek mellett eladó. Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Rt., Kossuth u. 8. 436—b

Az Ondódon
41 és fél hold föld kiadó vétéssel együtt. Cim a kiadóban. 1225—b

Vagyonmegosztás
miatt eladó a Kar ucca 19. sz. ház. 1609—d

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG ÖTVEN FILLÉR ES EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPJAN JELENIK MEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR. VASTAGBETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TARIFA. FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT. PIAC UCCA) 49. SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT. KÖNYVKERESKEDEJÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM MATT ÉS A „MARGIT” FÜRDŐ PÉNZTÁRÁNÁL. —

Orthodox
uricsalánál keres urileány teljes ellátást, díjazás vagy konverzációnélkül. „Alkalmazott német tanerő” jellegre kiadóhivatalba. 1749a

Old. tanítónő
bármilyen állást elvállal. Ha gyermek mellé nyer alkalmazást, honorárium nélkül tanítana zongorát. Megkeresést „Mindgy” jellegre a kiadóba kérek. Cím a kiadóban. 1460-b

Özvegy
fiatal urinő fogorvosi rendelőbe asszisztensnek ajánlkozik. „Vidékre is” jellegre. 1346-b

Fiatal
nőszabósegéd (férfi) szalonba vagy házhöz ajánlkozik. Cim: István ut. 6. 1279b

Szerény
díjazásért óráknyelvéseket, francia nyelvtanításokat, — korrepetálásokat vállal esti órákban. Szives megkereséseket „Lelkiismeretes” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 1215-b

Okl. szülésznő,
egyben éves bizonyítványokkal bíró apólonő orvosi rendelőbe, vagy privát beteghez is ajánlkozik. Szives megkeresést a kiadóba kérek „Apólonő” jelleg alatt. 122-3

Asztalosmester
legolcsóbban vállal bármilyen asztalosmunkát, hogy családja nagy nyomorán enyhítsen. Támogatást kér. Szigyártó Sándor, Arany János u. 55. 1350-d

Deutsches
Fräulein wird gesucht zu 2. Buben, Batthyány gasse 4. III. Stock 4. 1732-b

Palántos
dinnetermeléshez — feles munkásokat keresünk. Jelentkezhetnek: Arany János Bankja, Kossuth ucca. 1454-a

Palántos
dinnetermeléshez feles munkásokat keresek. Jelentkezhetnek: Arany János 54. I. emelet 3. ajtó. 125

Izr. tanítónő
havi fizetés és teljes ellátással felvétetik. Cim a kiadóban. 1731-b

Tanuló
fizetéssel jó családból való fiú felvétetik. Vágó, Teelki 71. 1467-a

SZAKÁCSNŐ,
ki jól főz és tisztá, csakis hosszú bizonyítványokkal felvétetik. Piac ucca 24., III. 15. 1786-d

Akvizitőr
villanyzereléshez magas jutalékkal felvétetik. Cim a kiadóban. 1242-b

Kertész,
ki jártas a kertészet minden ágában, jelentkezék. Hunyadi ucca 11. 1313-b

Házmester
felvétetik. Csapó u. 14. sz. Neumann. 1771-a

Központon,
vagy annak közelében két szobás modern lakást, lehetőleg fürdőszobával május elsejére keresek. Ajánlatok „Pontos fizető” jellegre. 1122-d

Piac uccai
5 szobás világos irodahelyiséget keres a Magyar Francia Biztosító, 1931 május 1-re. 1756-d

Egy
nagy és egy kisebb üzlethelyiséget kiadó. Hatvan ucca 15. 1419-d

Üzlethelyiség
világos pinceraktárral, forgalmas helyen kiadó, bármilyen célra alkalmas. Fűtésvezető u. 14. 2023-d

Kiadó
cipészüzlet. Mester u. 44. — Ugyanott eladó bőrvarrógép, sinvas, fali üvegszekrény. 125

Kiadó
a Szent Anna ucca 66. szám alatti üzlethelyiség. Értekezni lehet a Nap ucca 27. számú fűszerüzletben. 1753a

Seprűgyár
jóforgalmu jutányosan eladó. Szakértelem szükségtelen. Cim a kiadóban. 1748-a

Mészáros,
hentes vagy más üzletnek alkalmas helyiség kiadó. — Külsővásártér 7. 1780-a

Üzlethelyiséget
a Széchenyi ucca végén kiadó, keresek forgalmas helyen kis üzlethelyiséget. Földvári. 1775-a

Bolthelyiség
kiadó januártól. Széchenyi u. 14. 1447-a

Bolthelyiség
kiadó januártól. Széchenyi ucca 14. 1447-a

Zálogcédulát
mindenféle tárgyról a legmagasabb áron veszek. Cserepes u. 6. 21, 25

Zálogcédulát
veszek magas áron minden tárgyról, löcsös szekér eladó 35 pengőért. Vár u. 6., udvarban. 25

Pianinót
veszek. Cim a kiadóban. 1347-b

Betétekre
most is mi adjuk a legmagasabb kamatot. Kölcsönöket olcsón folyósítunk. Debreceni Népszövetségi Hitel-szövetkezet, Szent Anna ucca 10-12. szám, Batthyány ucca sarok, bérapalota. 1965d

Rádiótulajdonosok!
Nélkülözhetetlen minden rádiós számára a Rádió-Élet szenzációs karácsonyi száma. Ára 60 fillér. Megrendelhető: Morvai Béla hírlapirodájában, Varga u. 1. Telefon 13-80. 2075-d

Eladás
Teherautók,
2-5 tonnásak, magyar és külföldi gyártmányok, továbbá pótkocsik jutányosan kaphatók: Budapest, VI. Teve ucca 6-8. Fejes Jenő mérnök. 1659-d

Gyönyörű
török ebédlőabrosz, zongoratarakó, valódi arannyal, álló ebédlőóra, harangütésű, villanyvasaló, porszívógép, ágyló, vázak, eladók. Király u. 5., I. em. Neumann. 1770-a

Női
karikahajós varrógép nagyon olcsó árért eladó. — Halköz 4. sz. 1773-a

Jó zamatu
6 házior literje 68, 5 liter vételnél 60 fill. Andrassy ut 71. 1742-b

Íróasztal,
háló, ebédlő, sifon, ágy — konyhabutor eladó. Hatvan ucca 21. 1782-a

Női
télkabát, új, eladó. Megtekinthető déli órákban Honvéd ucca 74. 1783-a

Szomolng
olcsón esetleg részletfizetésre eladó fűstös szabónál, Király u. 4. 1785-a

Jókarban
levő zongora olcsón eladó, esetleg bérbeadó. Thaly Kálmán u. 14. 1776-b

Bor,
saját termésű, édeses, zamatos literje 80 fillér. Blasz, Simonffy 29. 1777-a

Eladó
nyolcas körgyűrűs magánjáró garnitúra felszereléssel, tizes cséplőszekrényt veszek. István ut 7. 1444-a

Eladó
egy két éves vetőgép, 12 soros, 4-es és egy tengerimorzsoló. Nemes ucca 25. 1441-a

Szalongarnitúra
tengeridaráló eladó. Széchenyi ucca 14., keresztűpület. 1448-a

Két
darab 100 kilós zsirsértés eladó. Árpádtér 29. 1781-a

Zakó,
öltöny, fekete, hibátlan, kisebb termetre 25 pengőért eladó. Werbőczy u. 14., házmesternél. 1463-a

Eladó
modern ebédlő butor, három szoba, fürdőszoba május egyre kiadó. Cim a kiadóban. 1466-a

Üzletemből
visszamaradt hálószobák, ebédlők, uriszobák, konyhaberendezések meglepő olcsó árban eladók. Hunyadi u. 26., bejárat Erzsébet u. 50. 125, 28

Kézimunka filek
féláron kaphatók Szilágyinál, Széchenyi u. 1. 125

Antik
fotelek, teljes garnitúrák, vitrinek, komótok eladók. Hunyadi ucca 26., bejárat Erzsébet u. 50. 125, 28

Saját termésű
jó bor literenként 60 fillér. Csonka u. 18. 1434-a

Vaskályha
kiseb fajta, jókarban levő, olcsón eladó. — Rosenfeld, Diófa ucca 15. 1543-d

Fajborok
saját termés, alacsony áron literenként is. Hordóteleknél árengedmény. Arany János ucca 30. 1183-a

Szólóvessző,
sima és gyökeres, különféle fajtákban megrendelhető S. Bíró Gézánál, Debrecen, Szávay Gyula ucca 6. 1986a

Kézimunka
függönyök, ágyterítő, terítők, ruhaszekrény, női ruha, tükrök, frakk, zakett eladók. Szent Anna 34. 1421b

Figyelem!
3 lámpás rádió, amely hangszóró vételre is alkalmas, Philips csodacsövel D. L. G. 1-es fűtő acumulátor, 9 voltos anód acumulátor, egy pár fejhallgatóval jutányos áron eladó. Diófa ucca 15. 1037-d

CEMENTLAPOK,
betoncsövek, — kutygyűrűk legolcsóbban beszereshetők Lukács Vilmos és Testvére cementárúgyárban, Debrecen, Károly Ferenc József ut 3/b. sz. 1100-d

Női sárcipő,
alig használt, eladó. Cim: a Hegedűs és Sándor könyvkereskedésben. 1453-d

Egy
prima sertés eladó. Kétmalom ucca 8. 1349-a

Bor 50 fillér,
nagyon jó asztali, 5 liter vételnél. Dénesnél, Cegléd u. 22. 1680-d

Magánnyomozó
iroda, Attila tér 6., villamos megállónál. Informál, megfigyel, nyomoz. Gálócsy. 1435-a

Elveszett
vasárnap délután Péterfián egy női fekete bársonysapkát és jaitását, meglévő vízvezeték évi karbantartását a legszolidabb árak mellett pontosan és felelősséggel készítek. Pásztor Károly szerelő, Nyomatató ucca 16. sz. 1772-a

Felhívás.
Vízvezeték és csatornázás, gáz és központi fűtés, valamint kutszivattyúk szerelését és javítását, meglévő vízvezeték évi karbantartását a legszolidabb árak mellett pontosan és felelősséggel készítek. Pásztor Károly szerelő, Nyomatató ucca 16. sz. 1772-a

Jelmezzuhák,
estélyi belépő, délutáni ruhák kikölcsönözhetőek. Emynői divatszalon, Piac 79. 1769-a

Poloskairást
ciángázzal vagy szabadalmazott folyadékcsaléval és lakások vizsgálatát felelősséggel vállalok. Poloska- és patkányirtó szer kapható. Nánássy, Kossuth ucca 47. Telefonhívó 845. 1760-c

Plaplan
átdolgozást válllok házaknál is. Szilágyiné paplanvarrodája, Péterfia 15. 1784-a

Hó,
sár- és börcipőjét tartósan, szépen, legolcsóbban javítja Ökrös József cipész, Bercsényi ucca 56. 1778-a

Leállított
autóját olcsón raktározom. Riesz kocsigyártó, Hatvan ucca. 1457-a

Követeléseket
saját költségemen behajtok. Eltűnt adóssait felkutatom. Morvai János cég, Budapest, István ut 18. 1787-a

Német
női tanerő társalgási órákat adna esetleg sétával izr. urilányoknak. Cim: Hunyadi u. 14. 1788-a

HUSFUSTÖLÉS
olcsón, kifogástalanul Zöldfa ucca 3. szám alatt. 1231d

Köser
husfustölést elvállal özv. Krónné, Simonffy u. 45. 1741-c

Paplanvarrást
vállalok, hívásra házhöz megyek. Bíró Edith paplanos, Hunyadi 8. 125

Kardoket,
bajonettek, autó- és bármilyen nalkatréseket szépen és olcsón nikkelez Földváry, csak Széchenyi u. 55. Telefon 168. 2856-a

Furmint
édeskés 1 liter 86 fillér a Deutsch üzletekben. 1669-d

Buzakenyérliszt 16 fillér,
cukrász nullás grizes és sima lisztek, disznóöléshez fűszerárak — legolcsóbban Horvát, Degenfeldtér, Sas ucca sarok. 1528-d

A Pesti Napló
jubileumi díszalbuma, a Halhatatlan szerelem, a nyomdatechnika és izlés csodája. Csak előfizetők kapják karácsonyi ajándékkul. — Előfizetéseket felvesz Morvai Béla hírlapirodája, Varga u. 1. Telefon 13-80. 2075-d

Már most
jegyeztesse elő a Magyar Hírlap szenzációs tartalmu karácsonyi jubileumi számát. Ára 80 fillér. Morvai Béla hírlapirodája, Varga u. 1. Telefon 13-80. 2075-d

„FAKSZ”-építkezéshez
anyagot már most is kiadunk. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. Fahidi Testvérek Rt., Debrecen, Szoboszlói ut 3. 1655c

A Tolnai Világlapja
karácsonyi száma csak 1.90 P. Megrendelhető Morvai Béla hírlapirodájában, Varga u. 1. Telefon 13-80. 2075-d

CHAMOTTE TÉGLA
és habarcs kapható: Lukács Vilmos és Testvére, Debrecen, Károly Ferenc József ut 3/b. sz. 1100-d

Sapkák
legszebb kivitelben készülnék. Kossuth ucca 26. sz. Wallerstein sapkakészítő. 1081-c

Ferenc József ut 26.,
Gambrinussal szemben minden igényt kielégítő elsőrendű uriszabóság. — Olcsó fazonárak! 1500-d

Az újságírás
csodája a Magyar Hírlap karácsonykor megjelenő jubileumi száma. Ára 80 fillér. Megrendelhető: Morvai Béla hírlapirodájában, Varga u. 1. Telefon 13-80. 2075-d

Rex-féle rum és likőr
essenciák kaphatók a Központi illatszertárban, a Menetjegyiroda mellett.

Hölgyeim!
Olcsó karácsonyi kalapvásár az új kalapszalomban, Péterfia u. 30., udvarban. 1408-a

Elveszett
egy rövidszőrű német nőstény vizsla a klinika környékén. Sötét barna tenet, fehér pettyes láb. Ella névre hallgat. Különös ismertető jele: jobb hátsó lábán begyógyult forradás. Becsületelt megtaláló Széchenyi ucca 1-a. sz. alatt, dr. Antal Antal főszolgabíróknál illő jutalommal részesül. 1370-d

Már most
jegyeztesse elő a Pesti Napló szenzációs karácsonyi számát Morvai Béla hírlapirodájában, Varga u. 1. Telefon 13-80. 2075-d

Borotválás 20 fillér,
hajvágás fazonra 40 fillér, géppel 30 fillér, hölgyek részére személyesen vágott speciális bubí, bubi és eton haját 40 fillérért. Kövesdy fődrász, Hatvan u. 41. sz. 24-25

A Színházi Élet
karácsonyi díszalbuma már megjelent. Ára 1.50 P. Megrendelhető Morvai Béla hírlapirodájában, Varga u. 1. Telefon 13-80. 2075-d

500 kilós
ebédlő 300 pengőért, magános fehér szekrény 15 pengőért eladó. Vár u. 6. 25

Komplett
ebédlő 300 pengőért, magános fehér szekrény 15 pengőért eladó. Vár u. 6. 25

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b

500 kilós
tizedes mérleg és egy rézüst üstházzal eladó. Ispóty u. 19. 1743-b